

Sindikalna politična šola

Tako kot vsako leto bo občinski svet zveze sindikatov v Lendavi tudi letos pripravil skupaj s delavsko univerzo občinsko politično šolo, ki je namenjena sistematičnemu usposabljanju sindikalnih aktivistov, delegatov organov samoupravljanja in članov delegacij v združenem delu. Politična šola bo trajala 60 ur, obiskovalo pa jo bo 30 aktivistov.

Slušatelje politične šole bodo izbrale osnovne organizacije in konference osnovnih organizacij skupaj z organi samoupravljanja. Šola bo trikrat tedensko, delovne organizacije pa bodo uredile nadomestilo osebnih dohodkov slušateljem, stroške za organizacijo šole pa bo pokril občinski sindikalni svet.

Jani D.

NASLOV

Leto XXXV.

Št. 47

Murska Sobota
8. december
1983

CENA 13 DIN

VESTNIK

35 let DO Mlekopromet

Praznovanje dneva republike in 40-letnice AVNOJ so ljubomerčani združili še z eno pomembno obletnico, namreč 35-letnico domače delovne organizacije Mlekopromet Ljutomer.

Praznovanje tako visokega jubileja je toliko pomembnejše, kajti Mlekopromet se je razvil iz skoraj ničesar, danes pa ta kolektiv prištevamo k najpomembnejšim v ljubomerski občini.

Že zjutraj 25. novembra so si gostje lahko ogledali specializirane mlečne farme, opoldan pa se je pričela osrednja proslava.

Miro Steržaj, direktor te delovne organizacije je uvodoma najprej predstavil DO Mlekopromet, zgodovino, sedanji položaj in nekatere načrte za prihodnost, nato pa je na govorniški oder stopil Mitja Horvat, predsednik zbora občinske skupščine SR Slovenije. V svojem govoru je tovariš Mitja povdaril nekatere pomembne družbeno-politične in gospodarske trenutke sedanjosti, predvsem borbo za stabilizacijo, uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in podobno, na koncu pa delovnim ljudem in občanom občine Ljutomer čestital k prazniku.

Gusti Grof, predsednik KPO SOZD ABC Pomurka je v imenu sestavljene organizacije čestital delavcem za njihovo 35-letnico in podelil trem najzaslužnejšim in DO Mlekopromet posebna priznanja. Predsednik DS DO Mlekopromet pa za 10, 20 in 30 let dela delavcem te delovne organizacije.

V Kulturnem programu so sodelovali učenci glasbene šole in osnovne šole Ljutomer ter pihalni orkester KUD Ivan Kavčič Ljutomer.

D. L.

PREPOTREBNA RAZČIŠČEVANJA

ZAČARAN KROG (NE)ZAPOSLENOSTI?

Krizni pojavi doma in v svetu so še posebej boleče zarezali v zaposlitvene tokove, zato že dolgo več ne preseneča, da se v Pomurju ta čas tako in toliko ubadamo s problematiko brezposelnosti. Nedolgo tega so jo imeli na tapeti tudi kadrovske delavci iz organizacij združenega dela soboške in ljubomerske občine, še prej pa kadroviki v Lendavi in Gornji Radgoni. Imeti kakršnekoli ambicije po tem, da bi po pričakovanjih razgrete in čisto kar slikovite razprave zvedli pod kakšne skupne imenovalce, kratkoma ni mogoče, saj so sklicani na pobudo medobčinske strokovne službe za zaposlovanje s svojimi pomisleki, predlogi in dvomi samo potrdili, kako večobrazna pa hkrati večplastna je problematika, ki tako živo in žgoče zadeva ta del severovzhodne Slovenije.

Primorani smo se omejiti na najnujnejše, kajti z vsem procesom — od usmerjenega izobraževanja oz. poklicnega usmerjanja, štipendiranja, pripravništva in tja do upokojitve — ni mogoče opraviti v takem priložnostnem komentarju. Zato se zdi za njegovo iztočnico najsmotnejše vzeti misel Milana Kučana iz februarja letos v Celju, ko je dejal: »Vsako delovno mesto bi morali izpostaviti konkurenci dobrega ali slabega delavca, pri čemer naj ne bi bilo zaščiten kot je.« To z drugimi besedami pomeni zapoštevati po zvezi in poznanstvih, ki se je v Pomurju dokaj razpaslo, pokazati vrata in težiti za načrtnim, produktivnim zaposlovanjem.

Časom, ko se še vedno gremo nekakšno sentimentalnost in lažno solidarnost mora prej ali slej odbiti in enkrat za vselej razčistiti z dvoživkarstvom, ko je nekdo delavec, kmet in morda še popoldanski obrtnik, nemara celo sušmar, vse v eni osebi. Ni razlogov, da ne bi dodali, kako s tem drug drugemu brezobzirno odžiramo dela in naloge, ki bi jih sicer lahko v združenem delu opravljal mladi, dela voljan in usposobljen kader, ki ga je v naraščajoči armadi dva tisoč in več iskalcev zaposlitve v Pomurju na pretek.

Samoumevno se je ravno okrog slednjega največ vrtela obravnava, ki je krivdo za takšen in tolikšen presežek delovne sile naprtila na pleča šolnikov, lepše zapisano: očiten je razkorak med izobraževanjem kadrov in kadrovskimi potrebami v združenem delu. Kaj lahko pri tem dosežemo z letnimi načrti zaposlitvenih potreb v združenem delu? Če že nič drugega vsaj to, da bo slika nad stvarnimi možnostmi za zaposlovanje preglednejša in da bo omogočena selekcija, vključno z morebitnimi, tu in tam neizbežnimi prekvalifikacijami oz. preusmeritvami, da bi tako vendarle zaposlili vsaj del odvisne delovne sile. Občinska resolucijska vrata za prihodnje leto v tem pogledu niso kdo ve kako na stečaj odprta — je za boren poldrug odstotek — kar z vso resnostjo svari, da bo treba v tej ali oni dejavnosti pristajati tudi na določene kompromise.

Ko so denimo soboški kadrovske delavci govorili o pripravništvu, se je več ko nazorno pokazalo, kakšnim zares nesmiselnim skrajnostim podlegamo.

Tako je predstavnik gozdnega gospodarstva postregel s primerom, ko dve leti šolajo bodočega delavca in ga mora po šolanju v dobi pripravništva ves čas budno spremljati mentor. »Brez njega niti za sekiro ne sme prijeti.« smo slišali in še to, da v soboški gozdni organizaciji za kaj takega ni dovolj sredstev, zato jim pripravnike usposablja matična delovna organizacija v Mariboru.

Tudi o poklicnem usmerjanju, štipendiranju in položaju delovnih invalidov ter številnih drugih vprašanih s teh področjih so se razgovorili kadroviki, vendar bi se bilo spuščati vanje to pot preobilen zalogaj. Naj zato na kratko sklenemo, da se pri zaposlitvenih načrtih za leto 1984 ne bi smeli izgubljati v pretiranem administriranju, če se že drugega hočeš nočeš moramo, podobno pa velja za izvajanje samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za prihodnje dve leti, ki je za zdaj kot osnutek oz. predlog še v javni razpravi.

Branko Žunec

8. SKUPNEGA ZASEDANJA ZBOROV SO GORNJA RADGONA

VG Kapela nov rok: sedaj do konca junija

Delegati vseh treh zborov radgonske občinske skupščine so bili v drugo uspešni. V ponedeljek so se sestali v 11. poselnem številu. Kljub vsebinsko izjemno pomembnim točkam dnevnega reda — analizi 9-mesečnega gospodarnega in osnutku resolucije za prihodnje leto — pa so osrednjo pozornost namenili položaju na VG Kapela po prenehanju odloka ukrepa družbenega varstva in načinu sprejema novih cen komunalnih storitev v občini.

Medtem ko so bili delegati pri prvih treh pomembnih vprašanih — zakaj tudi ob stalnih gospodarskih dosežkih, je vprašanje zase — skoraj nemi, pa so se mnenja sklesala ob odločitvi, kako z VG Kapela. Rok za odpravo varstva je že mesec za nami, vseh in predvsem poglavitnih — prisotni iz VG so seveda tudi drugje — pa še vedno niso odpravili. Ker pa je z začetno akcijo za povečavo tega kolektiva v enotnem in skupnem prostoru potrebni še veliko dela, nikakor pa ne sme zastati, so se na koncu odločili za predlog občinskega izvršnega sveta. Torej, kot se je izoblikovala tudi stališča v organih družbenopolitičnih organizacij v občini in kot je predlagal centralni delavski svet VG Kapela, so rok za odpravo varstva za ukrep pravnih pravic in družbene lastnine podaljvali do konca junija prihodnjega leta.

Precej prahu v skupščinskih klopih je dvignil tudi način sprejema novih cen komunalnih storitev v občini. Po mnenju delegacije Elrada, že na prejšnji so se ji pridružili tudi delegati Avtoradgone, te na skupščini SKIS niso bile samoupravno sprejete. Tudi na zadnji skupščini so se stališča krizala. Vendarle pa so delegati sprejeli stališče, da so bile nove cene — njihova osnova je stroškovna — sprejete pravilno. SKIS pa naložili, da uskladi samoupravne splošne akte v zakonskem okviru.

Občinski načrt gospodarstva stabilizacije so delegati sprejeli, nosilec pa naložili, da v najkrajšem času analizirajo realne možnosti. Problem naravnih sprejeli so še brez bistvenih pripomb osnutek (nejasnost glede dovoljnegar inozoa so kmalu razbrišklenili do 20. 1. m., se morajo vrnomo vključiti vsi, posebej se odgovorni; tako da bo ta pomemben dokument moč sprejeti v januarju.

V. Pavco

OBCNI ZBORI SINDIKATOV

O pripravah na občne zборе osnovnih organizacij sindikatov so v lendavski občini razpravljali že v začetku tega leta, končno pa so se dogovorili, da bodo le-ti opravljeni do konca meseca. In o čem bi naj govorili na teh zborih? Predvsem jih je potrebno pripraviti tako, da bo na njih tekla demokratična razprava, v kateri bo imel sleherni delavec možnost povedati svoje mnenje tako o delovanju sindikatov kot samoupravnih organov in o poslovanju. Da je odprtih vprašanj o gospodarstvu v lendavski občini veliko, vsi vemo, težavah v INA-Nafti, Gorenje Varstrovu in še kje bo potrebno odkrito spregovoriti prav na občnih zborih. V vodstva osnovnih organizacij morajo priti delavci, ki bodo znali prisluhniti željam večine in odkrivati slabosti pri poslovanju. Boj za stabilizacijo naj bi bil vodilo razprav na zborih, ki bodo nedvomno razgalili prenekateri žgoči problem v občini ali delovni organizaciji.

Jani D.

MURA NA AFRIŠKEM TRGU

Pred koncem prejšnjega meseca so v Murski Soboti podpisali pogodbo o sodelovanju med soboško Muro in firmo iz Kartuma v Sudanu. Kot je ob podpisu pogodbe poudaril Božo Kuharič, generalni direktor Mure, pomeni podpis te pogodbe začetek razvijanja Murine primarne naloge — plasiranje znanja in tehnologije na tuja tržišča. V šestdesetih letih si je soboška Mura v konfekcijski proizvodnji nabrala dovolj znanja in izkušenj, ki jih lahko sedaj uspešno uporabi za prodor na tuja tržišča. Podpis pogodbe s predstavnikoma iz Sudana je izhodišče za nadaljnje razvijanje tovrstnega sodelovanja in za prodor Mure na afriški trg. Pogodba, ki so jo podpisali za dobo petih let, vsebuje dva dela, s kooperacijsko pogodbo je Mura nudila tehnološko in se obvezala, da bo partnerju iz Sudana nudila vso potrebno strokovno pomoč v proizvodnem in poslovnem procesu, z licenčno pogodbo pa dovoljuje sudanskemu proizvajalcu, da uporablja Murino blagovno znamko in izdeluje modele po Murini licenci.

Foto: Abrahām A.

Končno je dosežen sporazum o evakuaciji borcev PLO, ki jim poveljuje Jaser Arafat, iz Tripolija. Evakuacija bo potekala pod nadzorstvom Združenih narodov, Arafat pa se je odločil, da z borci zapusti to libanonsko mesto in tako obvaruje prebivalstvo pred hudimi artiljerijskimi in raketnimi napadi.

Splošna preferenčna shema

Ministrski svet Evropske gospodarske skupnosti je sprejel tako imenovano „splošno preferenčno shemo“ za leto 1984. Ena od 126 držav v razvoju, ki so deležne ugodnosti v tej shemi, je tudi Jugoslavija.

Na sedežu EGS priznavajo, da izboljšanje trgovinskih ugodnosti v prihodnjem letu ne bo takšno kot so predvidevali. Poluradno glasilu EGS „Evropa“ celo meni, da ni

v skladu z mednarodnimi deklaracijami deseterice, posebno na 6. UNCTAD. Predloge za večje izboljšave, ki jih je predložila komisija EGS, naj bi odklonile zlasti Francija, Italija in Grčija.

Pri jeklarskih izdelkih ostaja shema enaka shemi v letu 1983. Pri industrijskih izdelkih je EGS povečal kvote nekaterih „občutljivih“ izdelkov, kjer zaradi

zaščitne lastne industrije najbolj nerada pristaja na spremembe, in sicer od 5 do 10 odstotkov, pri „neobčutljivih“ izdelkih pa za 8,6 odstotka. Obenem je nekatere „občutljive“ izdelke proglasila za „neobčutljive“ in obratno.

Pri tekstilu naj bi izboljšali položaj uvoznikov s tem, da so spremenili izhodiščno leto za izračunavanje brezcarinskih kvot: namesto položaja v letu 1977, zdaj veljajo razmere v letu 1981. Kar zadeva največje izvoznike in tiste države, pri katerih je izvoz letos stagniral ali nazadoval, ostaja dovoljen izvoz enak kot v letu 1983.

Nekaj večje ugodnosti naj bi v letu 1984 veljale tudi pri kmetijskih pridelkih. Svet EGS je uvedel nove koncesije za melone in lubenice in večje uvozne olajšave za več tropskega sadja in pridelkov, vendar povsod tudi Jugoslavija ni pomembna izvoznica.

EGS je „splošno preferenčno shemo“ vzpostavila julija 1971 in naj bi pospešila izvoz držav v razvoju na njen trg. V posebni izjavi v prilogi sporazuma SFRJ — EGS je poudarjeno, da sporazum ne bo škodoval nadaljnjemu izkoriščanju sheme in da bo naša država še naprej med državami, ki bodo deležne njenih olajšav. Gospodarske organizacije imajo torej možnost izkoristiti olajšave iz obeh virov. Pri odločanju morajo upoštevati predvsem vrsto izvoza. Pri proizvodih, kjer brezcarinski izvoz ni omejen z zgornjimi mejami, je možna prva ali druga rešitev. Bistveno naj bi bilo, kakšno je poreklo blaga: če smo polizdelke, iz katerih je sestavljen proizvod, kupili v EGS, potem je dvostranski sporazum boljše rešitev, če pa so sestavine uvožene iz držav zunaj EGS, potem sta možni obe rešitvi in je treba pretehtati, katera je ugodnejša.

TEŽAVE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Podatki o proizvodnji in porabi električne energije v SR Sloveniji kažejo, da se elektroenergetska situacija v naši republici še nadalje slabša. Hidroelektrarne proizvedejo dnevno okrog 4 milijone kWh električne energije, kar je le 50 odstotkov običajne dnevne proizvodnje v tem letnem času. NE Krško deluje s polno močjo, proizvodnje električne energije v termoelektrarnah pa ni možno povečati, ker so razpoložljive zaloge premoga zmanjšane na kritično spodnjo mejo. Poleg tega pa zelo resna situacija v preskrbi z električno energijo v drugih delih države narekuje, da si tudi v prihodnje prizadevamo kolikor je le mogoče pomagati drugim SR in SAP pri zagotavljanju najnujnejših količin električne energije. Ker ni drugih možnosti dodatnih dobav električne energije (niti iz domačih virov niti iz uvoza) in glede na izjemno neugodne hidrološke razmere, ne moremo računati na skorajšnje izboljšanje elektroenergetske situacije.

Upoštevajoč resnost sedanje situacije v preskrbi z električno energijo ter možne posledice v gospodarstvu in na drugih področjih, sta se predsedstvo SFR Jugoslavije in predsedstvo CK ZK Jugoslavije zavzela za izvajanje učinkovitejših ukrepov varčevanja z električno energijo, medsebojne solidarnosti vseh družbenih subjektov pri njenem zagotavljanju in porabi ter za izvajanje drugih ukrepov za premostitev nastalih težav na tem področju.

Z namenom, da bi zagotovili potrebno oskrbo uporabnikov z električno energijo v okviru razpoložljivih količin in za prilagajanje porabe električne energije proizvodnim možnostim organizacij združenega dela, je izvršni svet skupščine SR Slovenije odredil tretjo stopnjo omejitve porabe električne energije, s katero naj bi dosegli 10-odstotno zmanjšanje celokupne porabe električne energije v republici. Toda s sprejetimi ukrepi bomo dosegli pričakovane rezultate le, če bo varčevanje z električno energijo stalna skrb in naloga vseh.

V žarišču dogodkov

OB USPEHIH TUDI POMISLEKI

Odskar je ministrski svet sosednje Madžarske 1. januarja lani uveljavil »paket« predpisov o zasebnem podjetništvu, so v deželi kot gobe po dežju začele rasti najrazličnejše obrtne delavnice, zasebne storitvene dejavnosti, trgovine in podobno. Podjetni posamezniki so se kaj hitro odločili za samostojno dejavnost v upanju na večji dohodek. Mnogi so brez potrebnega začetnega kapitala, delovnih prostorov, opreme itd. že tudi propadli.

Leta 1980 je bilo na Madžarskem na primer 13.000 zasebnih trgovcev, njihov promet pa je znašal 2 odstotka vrednosti vse trgovine na drobno v državi. Po uveljavitvi novih predpisov je njihovo število — če sem prištevamo tudi gostilne, točilnice, izposojevalnice — naraščalo povprečno s 16 odstotki, tako da jih je danes že nekaj nad 17.000, njihova udeležba v celotnem trgovinskem prometu na drobno pa se je povzpela na 3,5 odstotka.

Posebna oblika zasebnega podjetništva so tako imenovane »gospodarske delovne skupnosti«, ki jih delavci lahko ustanovijo znotraj podjetij v državni

lasti. Te skupnosti zunaj rednega delovnega časa v okviru lastnih delovnih organizacij prevzemajo določena dela oziroma naročila, njihovi člani pa si tako zagotavljajo dodaten in ne ravno majhen osebni dohodek. V času od novega leta 1980 do konca letošnjega maja so v okviru delovnih organizacij ustanovili 5.862 gospodarskih delovnih skupnosti, v katerih sodeluje 52.831 delavcev. Gre pretežno za kvalificirane in visokokvalificirane delavce in za strokovnjake z visokošolsko izobrazbo. Zanimivo je, da so se te nove oblike zasebnega podjetništva pojavile tudi v mnogih znanstvenih in raziskovalnih us-

tanovah kot na primer v atomsko-jedrskem raziskovalnem inštitutu in v mnogih drugih ustanovah.

Čeprav v tej organizacijski obliki dela le nekaj nad 50 tisoč ljudi, njihovo dejavnost in višji osebni dohodek neposredno spremlja več sto tisoč ostalih industrijskih delavcev, pa tudi širša javnost močno zaposlujeta dejavnost in zaslužek teh delovnih skupnosti. Čeprav so gospodarske delovne skupnosti nastale predvsem v mestih in predelih s kroničnim pomanjkanjem delovne sile (Budimpešta, Komarno, županija Fejér) in čeprav so marsikje več kot opravičile svoj obstoj, se polemike »za« in »proti« njim v državi še vedno niso povsem polegole. Gospodarske delovne skupnosti v državnih delovnih organizacijah imajo poleg številnih prednosti namreč tudi nekatere senčne strani. Le-te so letos polet v Donavskih železarnah, kjer deluje 125 gospodarskih delovnih skupnosti

s 1.500 udeleženci, strnili v nekaj kritičnih ugotovitev. Tako pravijo med drugim, da oblika zasebnega podjetništva širi materialne nazore ljudi, jim krade čas za družino, za zasebno življenje, za učenje, za kulturno dejavnost, za družbeno delo in za politično udeleževanje. Razen tega slabi sindikalno gibanje, povezujočo silo delovnega tekmovanja, z visokimi zaslužki podira ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem, ruši delovni red obratov, spodkopa delovno moralno in konec koncev ogroža tudi socialistične vrednote.

Pozitivne in negativne strani dejavnosti delovnih skupnosti so razčlenili tudi v atomsko-jedrskem raziskovalnem inštitutu. Med pozitivne izkušnje štejejo dejstvo, da je delo, ki ga po rednem delovnem času opravljajo v delovnih skupnostih, usmerjeno izrazito na učinek. Razmejiti je uspelo tudi delo v delovnih skupnostih od dela v re-

dnem delovnem času. Delo v delovnih skupnostih pomembno prispeva tudi k strokovnemu razvoju dela delavcev inštituta. Negativno pa je, da med delavci prihaja do pomembnih razlik pri osebnem dohodku. Ker člani delovnih skupnosti redno opravljajo nadurno delo, pomeni to za njih povečano obremenitev in utrujenost, to pa pogosto vodi do osebnih trenj.

V enem soglasajo vsi. Namreč v tem, da za osebni dohodek, zasluženim v okviru gospodarske delovne skupnosti, stoji resnično opravljeno delo, medtem ko sta količina in kakovost dela v rednem delovnem času velikokrat vprašljivi. Verjetno bo obsežnejša in poglobljena analiza pokazala, ali je ob očitnih uspehih mogoče vzeti v zakup tudi nekatere negativne pojave ali pa bo treba popraviti oziroma začrtati novo smer nadaljnje razvoja zasebne pobude in ustvarjalnosti. FRAN

Kako iz nič narediti nekaj?

Vsi smo že utrjeni od velike politike, od zgodovinskih in prelomnih sej in zasedanj, od kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih programov in resolucij, ki jih ne uresničujemo, od nezlaslihanih in neuslišanih investicij, od večno le horizontalnih rotacij in neskončnih kadrovske kombinacij in vsega drugega, kar je povzročalo in povzroča inflacijo, čeprav se kar najprej zaklinjamo, prisegamo na stabilizacijo, dosledno uresničevanje ustav in zakona o združenem delu in še marsikaj, kar potem tako ali drugače obidememo.

Majhnih stvari pa ne urejamo, in tako se nam dogaja, da nam prav te delajo vse večje preglavice. Ena takšnih je večna beograjska nesnaga, zaradi katere se dogaja celo, da dobijo nekateri tuji diplomati, ki živijo v Beogradu, ob najrazličnejših dodatkih tudi dodatek zaradi nesnage v našem glavnem mestu.

Pravijo, statističarji pač radi vse izračunajo, da bi z odpadki, ki jih razmečemo po Beogradu v enem samem dnevu, lahko opasali svet in še bi ostalo kaj starega papirja in podobnega neizkoriščenega. Zdjaj ko se je arhitekt Bogdan Bogdanović lotil beograjske nesnage kot predsednik mestne skupščine Beograda, naj bi se nekaj zgodilo, kar se doslej ni, toda le malokdo verjame, da bo kaj iz tega, čeprav Bogdanović grozi z visokimi kaznimi za kršitelje snage v Beogradu. V načrtu je, da bodo denar za te kazni uporabni za teisanje mesta, in ce tatko verjamemo temu, bi Beograd kar čez noč postal najlepše mesto v deželi, saj je onesnažiteljev toliko, kolikor je meščanov, pač z izjemami, ki jih je povsod najti.

Značilno za Beograd pa je, da se takih in podobnih problemov ne loteva s spodbudami, temveč s prisilo, kakor da ne verjame občanom, da so sposobni lepo reagirati tudi na samo lepo besedo. Pred letom dni so

BEOGRAJSKO PISMO

namreč krožile po Beogradu enote inšpektorjev, ki so pisali prijave kot po tekočem traku, pa vendar niso nič zalegle, kajti kar so danes odstranili, je bilo jutri že vnovič nakopičeno na istem mestu ali pa blizu njega.

Zdaj uzakonjeno kaznovanje bo imelo zanesljivo podobne posledice, kajti tukajšnje prebivalstvo je silno kljubovalno, saj tudi naši vrli nogometaši zanesljivo zmagajo takrat, ko zaradi česar koli kljubujejo. Psihologi bi verjetno predlagali prav takšne psihološke posege, ki bi ljudi pripravili do ravnanja, ki ga sicer z ničimer ne dosežemo. Toda ob tem velja povedati, da nam samoupravna organizacija dela in življenja že brez vsega tega ponuja najizdatnejše spodbude za takšno vedenje, a vsamodrost je v tem, da sodelujejo pri odločanju o vsem, kar je le mogoče takoj prepustiti njim v odločanje, ker bi tako dobili njihove pobude, ki jih na pravih ali nepravih mestih nikdar ne zmanjka, če je kdo zares zainteresiran zanje.

Prav Bogdanovičeva spreobrnitev je nespametna investicija — narediti nekaj brez denarja. Arhitekt Miodrag Ristić, Bogdanovičev kolega je ponudil takšno nespametno investicijo: projekti za boljšo ureditev prostora na Trgu republike, za boljši sejem, ki so ga pred letom dni ali nekaj prej odstranili iz zemunske okolice, češ da je bil prevelika vaba za tatove in klateže. Zdjaj pa se je ta trgovina lepo razširila po vsem mestu in ni je inšpekcije in milice, ki bi ji bila kos.

Po Rističevem mnenju je boljši sejem ob enem šport in parada kulture in dejavnosti, duha, pobude in kontinuitete. Od tega boljšega sejma je svojčas živel čez štiri tisoč ljudi in kupcev nikdar ni manjkalo, kajti dobili je bilo mogoče vse, kar človek potrebuje in ne potrebuje po naravnost smešno nizkih cenah. Tako si je marsikdo lahko opremil stanovanje s skoraj novim pohištvom in ga napolnil s prav tako skoraj novimi oblačili, ne da bi to znanje občutil. Posebno poglavje pa so avtomobilski in podobni deli in delčki, ki jih zdaj brezupno iščete in navadno ne dobite več, vsaj na enem mestu ne.

Takim svojevrstnim in držnim idejam pa se žal uprejo povsem nedorasli ljudje-predsedniki krajevskih skupnosti, katerih moč konfrontacije je oblastniško velika, moči za pobudo in spodbudo skorajda nimajo, kajti njihov način mišljenja je le nadzorovanje, prijavljanje inšpekcijam in drugim službam za pregon in čakanje, da bo nekdo drug naredil nekaj namesto njih in neangaziranih občanov. Čas pa je tak, da je treba delati kar največ, in če je le mogoče narediti vsaj nekaj tudi iz nič.

Viktor Širec

Edo Brajnik-Stefan

V ponedeljek so pokopali v Ljubljani z vojaškimi častmi rodnega heroja in nosilca partizanske 1941 Eda Brajnika-Stefana. Pokopa so se udeležili številni ljubljanci in mnogi, ki so ga poznali, iz vseh koncev Slovenije. Umrl je po dolgi in mučni bolezni na ljubljanskem kliničnem centru star enainšestdeset let.

Predvojni skojavec in komunist iz leta 1941 je posvečil vse svoje življenje revoluciji in obrambi njenih družbenih in nacionalnih interesov. Med vojno je bil organizator in legendarni komandant nosilno-obveščevalne službe OF v Ljubljani. Revolucionarna partija je vodila iz Slovenije k vrhovnemu štabu NOV in POJ v Drvar od oktobra 1945 ter končno v Beogradu. Tu je ostal vse do leta 1964, ko je bil namestnik namesta njegovega ministra.

Po vrnitvi v Slovenijo je bil član Izvršnega sveta SRS, predsednik je vodil Komisijo Skupščine SRS za mednarodne odnose. V zadnjih letih predteko bolezni je sodeloval pri zbiranju podatkov o zgodovini medvojne varnostno-obveščevalne službe (VOS OF). Narodne rakete in OZNE.

Pomurje ima še posebne razloge, da se spominja revolucionarja Brajnika. Njegova mladost, posebno gimnazijska leta, je potekala v Murski Soboti, kjer je bil njegov oče v službi. Brajnik je bil eden od tistih predvojnih narodno osvobodilnih bojevnikov, ki so izpračili svojo napredno in odločnem odporu proti okupatorjem že od prvega trenutka okupacije. Bil je najostriji prijatelj narodnemu heroju Dr. Sumenjaku, ki je v dogovoru z njim odšel 1944, in Madžarsko in komunistično partijo v Mursko Soboti, kjer je postal glavni vodja madžarskim fašistom. Njegov cilj je bil Sumenjakova povrnitev v Madžarske.

Brajnik je bil vezan za Pomurje tudi po svoji vrnitvi iz Beograda. Spremljal je njegov razvoj in se zanimal za kadre. Predvsem pa je za Pomurje še posebej pomembna njegova zavzeta dejavnost za koncept odprtih meja. Za razvoj do brososedskih odnosov, skrb za zbiranje Slovencev. Bil je dosleden zagovornik pravic narodnosti in vedno zavzemal za uresničevanje enakopravnosti v vsakdanjem in kampanje odgovarjanja očitnih materialnih in kadrovskeh rešitev. Tudi takrat je bil dosleden revolucionar. Kaj pravi revolucionar je bil izredno prijatelj svojih tovarišev in kolegov. V odnosu do ljudi, ki so se srečeval v dolgih letih svojega bivanja, je bil poln razumevanja in vedno pripravil pomagati vsem, ki so se v svojih težavah obrnili na njega.

Edo Brajnik-Stefan bo zavržen v zgodovini herojskega odpora okupatorjem in kot tvoren gibalni branitelj revolucije po njeni zmogli. Ostal pa bo na njegovem spominu in spominu v sreči vseh, ki so ga poznali. Rudi Čuhar

Pohvala politiki do narodnosti

V komentarju nekaj televizijski oddaji, ki sta jo pripravila studio Budapest in studio Pecs, govorila pa je o življenju pripadnikov madžarske narodnosti v Sloveniji, je glasilo madžarskega lista Magyar Hirlap zapisano, da v Sloveniji oziroma Jugoslaviji zelo dobro rešujemo narodnostne probleme, da je ustavo ljubljanska ustava, kar zagotavljanje pravic narodnosti, nedvomno najboljša demokratična v Evropi. Po njegovem mnenju so izredno pomembne pravice, ki jih imajo otroci pripadnikov madžarske narodnosti v šolskem sistemu. Magyar Hirlap poudarja, da se v mestih, okoli katerih pripadniki večinskega naroda učijo jezika narodnosti.

List posebej omenja, da Slovenija podpira čim večji delež pripadnikov madžarske narodnosti z matično državo.

Spre- membe z novim letom

Zakon o zdravstvenem varstvu, ki je bil sprejet leta 1980, uveljavlja nekatere drugačne rešitve financiranja zdravstvenih storitev pri preprečevanju, odkrivanju, zdravljenju in rehabilitaciji poklicnih bolezni in poškodb, pri delu, spremenjen pa je tudi način zagotavljanja socialne varnosti o zvezi z zdravstvenim varstvom. Te spremembe so zdravstvene skupnosti opredelile v aneksih k samoupravni sporazumu o temeljnih plana. Z aneksi se tako ureja prenos pravic in obveznosti za zagotavljanje zdravstvenih storitev pri preprečevanju, odkrivanju, zdravljenju in rehabilitaciji poklicnih bolezni in poškodb pri delu ter denarnih nadomestil osebnega dohodka za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodb. V aneksih je predviden tudi način solidarnostnega pokrivanja nastalih obveznosti, ki bremenijo občinske zdravstvene skupnosti. Istovestno tudi uredništvu določila samoupravnega sporazuma o postopkih in načinih za uresničevanje pravic do zdravstvenega varstva, kar po meni, da izplačujejo nadomestila osebnega dohodka zaradi transplantacije kože, živga tkiva in organov v prid druge osebe, dajanja krvi, nega obolelega družinskega člana, izolacije in spremljanja, potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenega varstva, posmrtnih in pogrebništvu za delavce in njihove družinske člane v organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnostih, ki jih potem mesečno refundirajo pri občinski zdravstveni skupnosti.

Začetek izvajanje navedenih nalog je predviden s prvim januarjem 1984. V ta namen bodo po občinskih zdravstvenih skupnostih sklicani do 10. decembra letos posveti s predstavniki poslovnih struktur v organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnosti. Po teh posvetih bodo organizirani inštrukcijski sestanki z delavci, ki bodo neposredno delali pri teh delih in nalogah v organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnostih.

F. M.

O vsebini in načrtih Vestnika in radia

Razprava o vsebinsko-programskih ter planskih izhodiščih Vestnika in Radia Murska Sobota za naslednje leto je bila osrednja točka prve skupščine Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost, ki so se je udeležili delegati iz vseh štirih pomurskih občin. Predsednica skupščine Mira Marko je v uvodnem nagovoru med gosti pozdravila medobčinskega sekretarja zveze komunistov Gezo Bačiča ter predsednika pomurskega sveta socialistične zveze Borisa Prejaca, skupščine pa se je udeležil tudi predsednik republiškega komiteja za informiranje Marjan Šiftar.

Izhodišča za programsko zasnovu, ki so jih prisotni prejeli tudi v pisni obliki, je pojasnil direktor Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Štefan Dravec. Iz povedanega in zapisanega pa je razbrati, da se ustaljena vsebinska zasnova Vestnika v letu 1984 ne bo bistveno spreminjala, kakor se ne bo širil tudi obseg. Zaradi predvidenih podražitev in težav pri oskrbi z roto papirjem bo lokalni tednik v naslednjem letu v povprečju izhajal na 20 straneh, kar je celo za dve strani manj kot v letošnjem letu. uredniški odbor pa si bo prizadeval predvsem v smeri kvalitativne rasti časopisa. Vestnik obeležuje v naslednjem letu 35-letnico izhajanja, jubilej pa bo obeležen predvsem delovno. V težnji, da bi domači časopis še bolj postal »tribuna«, bo poudarek na uredniških in obiskov, vendar takih, kjer bi naj bralci postregli s čim več povratnimi infor-

macijami o tem, kaj bi radi našli na straneh Vestnika. Novost v uredniški politiki pa bi naj bile povezave z večjimi glasili organizacij združenega dela v Pomurju, kjer je zavod prav gotovo osrednja strokovna ustanova na področju informiranja, ki bi lahko na osnovi dogovorov prevzela lektiranje in tehnično urejanje glasil. Radio slovenski program, ki se časovno prav tako ne bo širil, ampak le kvalitativno dopolnjeval svoj spored, pa bi naj v letu, ki je pred nami, proučil možnosti (ponovnega) uvajanja dopoldanskih oddaj za informiranje v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Za nekaj minut pa bi se naj v okviru obstoječe programske sheme podaljšala oddaja za mlade, ob ustvarjanju katere bi bilo potrebno aktivirati mladinski, oživitvi pa tudi ostale sossve: na primer za

kmetijstvo, šport in kulturo ter na novo uvedbi rubriko splošni ljudski odpor in družbena samozaščita.

Du bo lahko radijsko oddajanje potekalo nemoteno pa bo potrebno za studio dokupiti dva magnetofona in en gramofon ter poleg obstoječih, že dokaj izrabljenih, poskrebeti za nove reporerijske magnetofone in trakove. Tudi razmišljanje o nakupu ustreznega vozila, ki bi bilo usposobljeno za neposredna javljanja in snemanja na terenu, ni odveč. Posebej, ker je tisti del poslanstva naše radijske postaje, ki bi ga naj imela na področju ohranjanja in spodbujanja domače kulturne glasbene ustvarjalnosti, v zadnjih dveh letih povsem zanemarjen. Zato pa je toliko večji poudarek na odmevnosti, ki jo ima Radio Murska Sobota v širšem slovenskem prostoru in zunaj naših meja z oddajama Sotočje in Doma in onkraj meja ter širitvijo programa v madžarskem jeziku za pripadnike madžarske narodnosti v Pomurju, za katere predstavlja nov radijski studio v Lendavi tehnično možnost za neposredno vključevanje v dnevne oddaje.

Pogoj za realizacijo zastavljene plana je seveda zagotovitev sredstev. Pri Vestniku, katerega

naročnina se bo v naslednjem letu poenotila z večino slovenskih tednikov in bo predvidoma znašala 600 dinarjev, se v strukturi prihodkov z naročnino steka le 35 odstotkov, večina prihodkov je od reklamnih in ostalih objav, s tako imenovano svobodno menjavo dela pa domači tednik pridobi le 17 odstotkov potrebnih sredstev. Pri podražitvah, ki bodo najbolj občutne, pa izstopajo napovedani (za 37 odstotkov zvišani) stroški tiska in za 40 odstotkov višja cena papirja. V primerjavi z navedenimi so za polovico nižje korektore zavodskega cenika sprejemljive, kakor tudi predlog pričakovanih prihodkov, na višje indekse pa vplivajo tudi načrtovane kadrovske okrepitve.

Delegati so soglašali z vsebinsko-planskimi izhodišči, o njih pa bo beseda še v svetih za informiranje in na javnih razpravah ustanoviteljic — občinskih konferenc socialistične zveze. Razpravi je v drugem delu skupščine sledila priložnostna slovesnost ob 25-letnici delovanja Radia Murska Sobota, na kateri sta ojubileju in dnevu republike govorila Mira Marko in Štefan Dravec, ki je tudi pozdravil prisotne udeležence tovariškega srečanja zaposlenih.

Brigita Bavčar

ZGOLJ MALODUŠJE?

Statistika pravi takole: na zadnjem skupnem zasedanju vseh treh zborov skupščine občine Radgona je bilo prisotnih v zboru združenega dela od 35-tih 26 delegatov, v družbenopolitičnem zboru od 23-tih 14, v zboru krajevnih skupnosti pa od 23-tih le 10 delegatov. Torej je že prisotnost močno zaškripala med delegati družbenopolitičnih organizacij, povsem pa odpovedala med delegiranimi v delegacijah krajevnih skupnostih. In to le dan zatem, ko je še takratni predsednik OK SZDL na programsko-volilni seji občinske frontne organizacije kot

na najbolj rakovo rano opozoril prav na upadanje vneme v delu delegatskega in skupščinskega sistema v občini že po prvem letu dela delegatov v tretjem mandatnem obdobju.

Za temi, tokrat opozorilnimi številkami prisotnosti v najvišjem organu odločanja v občini — o številnih nesklepnih skupščinah sivo je bilo tako že večkrat povedano — pa se skriva nedvomno vsebina. Vzroki, ki bi morali dati misliti vsem odgovornim in nenazadnje tudi delegatom in delegacijam samim. Če se sprehodimo po zboru krajevnih skupnosti,

vidimo, da so odpovedale pravzaprav vse delegacije razen krajevnih skupnosti Gornja Radgona in Kapela. Kar iz petih: Stogovec, Negove, Spodnjih Ivanjc, Črešnjevce — Zbigovci in Apače pa se nobenemu izmed delegatov ni zdelo vredno, da bi „počastil“ skupno zasedanje s svojo navzočnostjo. Čemu, so se že spraševali vsi zbrani, ki so se po enournem čakanju morali raziti, to vprašanje pa si bodo morali postaviti še kje. Kajti, tokrat prav gotovo vsebina skupnega zasedanja vseh treh občinskih zborov ni bila tisto, kar bi odvrčalo delegate.

Saj so bila na dnevnem redu še kako pomembna in pereča vprašanja trenutna v občini, pa tudi dokumenti, ki so obveznost, da bodo naslednje leto gospodarski rezultati v občini spodbudnejši. Kje torej tiči vzrok? Še najmanj boleče bi se bilo sprizajzmiti z dejstvom, češ, da gre zgolj za neposredno izbran datum ali občasno malodušje. Vendar, žal ni tako. Že prejšnje skupščine so dale slutiti, da delo usiha. Večkrat pomembne informacije šele ne delegatskih klopih in pa neupoštevanje v skupščini sprejetih sklepov, so gotovo nagrizli zaupanje posameznih delegatov v pomembnost njihovega dela. Nekatere je tudi „utrudilo“ zgolj dvigovanje rok... Ne moremo pa tudi spregledati, da so odpovedali delegati iz tistih krajevnih skupnostih, kjer ponekod že dalj časa ugotavljajo, da delegatski sistem še ni vedno prav zaživel. Morebiti tudi zato, ker se počitujejo odmaknjeni od pomembnih odločitev in imajo že dovolj težav z reševanjem svojih, žal svojih, vsakdanjih problemov.

Bo zadnja propadla skupščina občine dovolj resno opozorilo? Morala bi biti, za vse odgovorne, ne le tiste v vrhovih občinske organizacije SZDL, pa poduk, da bodo čestitejši gostje v delegatskih bazah. In ko bodo spodbude prihajale od tod, bodo tudi skupščine postale tisto, kar morajo biti. To je najširša tribuna in mesto usklajevanja interesov vseh por celotne družbenopolitične skupnosti.

V. Pavc

Ugodni devetmesečni rezultati poslovanja

Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti so med drugim pretresali rezultate poslovanja organizacij združenega dela s področja gospodarstva v soboški občini v letošnjih devetih mesecih. V razpravi so jih dokaj ugodno ocenili, saj večina osnovnih pokazateljev gospodarstva narašča celo hitreje od povprečja v naši republiki. To je v teh zaostrenih gospodarskih razmerah vsekakor spodbudno, pri čemer so v skladu z občinsko resolucijo načrtovana gibanja pri rasti družbenega proizvoda (2,8 odstotka), izvoza (17 odstotkov) in produktivnosti (1 odstotek), medtem ko nekoliko zaostajajo pri industrijski proizvodnji (1,5 odstotka), kmetijski proizvodnji (3 odstotke), zaposlenosti (1,5 odstotka) in realnih osebnih dohodkih na zaposlenega, ki so v gospodarstvu upadli za 6,2 odstotka, v negospodarstvu pa za 13 odstotkov.

Mnogo spodbudnejše pa je prav gotovo dejstvo, da se je delež prihodkov na tujem trgu v strukturi celotnega prihodka povečal od lanskoletnih 5 na letošnjih 6,7 odstotka. Pri dohodku, ki se je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečal za 46 odstotkov, pa je predvsem pozitivno to, da se je njegova razporeditev izboljšala v korist sredstev za razširjeno reprodukcijo. Čeprav imajo izgubo v štirih tozilih, pa je v primerjavi z lanskoletnim devetmesečjem nižja kar za 39 odstotkov.

V razpravi pa so člani soboškega izvršnega sveta omenili tudi nekaj zaskrbljujočih podatkov, pri čemer so zlasti izpostavili neprimerno hitrejši naraščanje materialnih stroškov v primerjavi s celotnim prihodkom, in sicer za 1 odstotek, če vemo, da je bila ta rast še ob polletju usklajena. Na ta način se je seveda zmanjšala ekonomičnost poslovanja, ob povečanju terjatev kupcev pa je upadla tudi likvidnost soboškega gospodarstva. Eden največjih problemov v sedanjem trenutku pa je nižja produktivnost od pričakovane, kajti tukajšnje gospodarstvo ne more dosegati boljših rezultatov zgolj z višjimi cenami, ampak morajo stopiti v ospredje kvalitativni kazalci gospodarjenja. Tudi podatek, da se je v tem obdobju povečal izvoz na klinično območje kar za 60 odstotkov, na konvertibilno pa le za 9,2 odstotka, ne vliha zadovoljstva.

Na seji pa so spregovorili tudi o osnutku dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984, ki je po mnenju razpravljalev bistveno boljši od prejšnjega, ker ne upošteva kot osnovnega pokazatelja uspešnosti gospodarjenja v OZD le rast dohodka, kot je bil to primer doslej.

Milan Jerše

Ustreznejša kategorizacija cest

Na skupščini občinske skupnosti za ceste v Murski Soboti so za novega predsednika zbora izvajalcev izvolili Bojana Števičarja, zaposlenega v TOZD Vzdrževanje in varstvo cest Murska Sobota mariborskega cestnega podjetja. Delegati pa so hkrati soglašali tudi z izvolitvijo novih članov odborov omenjenega zbora. Zatem so prisluhnili poročilu o poslovanju skupnosti v devetih mesecih letošnjega leta, ki je bilo spričo omejenih finančnih sredstev sorazmerno dobro opravljeno. Ker se prihodki in odhodki gibljejo v skladu s sprejetim finančnim načrtom, so delegati soglašali, da ni

potrebno sprejemati rebalansa za minulo obdobje.

Sicer pa so na skupščini občinske skupnosti za ceste največ pozornosti namenili vprašanju kategorizacije 494 kilometrov in 821 metrov lokalnih cest v soboški občini. Strokovne službe so pripravile novo oštevilčenje, ki je preglednejše od prejšnjega, hkrati pa so upoštevale že tudi nekatere vaške ceste; skupno gre za dolžino okrog 34 kilometrov. Ob tej priložnosti so izrekli priznanje članom komisije, ki so vodili široko akcijo glede kategorizacije lokalnih cest v soboški občini. Dobili so le tri konkretne pripombe iz krajevnih

skupnosti, ki pa jih za zdaj še niso mogli upoštevati — te krajevne skupnosti pa bodo v pisni obliki dobile obrazložitev. Takšen je sklep s skupščine, na kateri je bilo rečeno, da bodo o novem predlogu kategorizacije lokalnih cest v soboški občini razpravljali tudi delegati zbora krajevnih skupnosti.

V razpravi so načeli tudi nekaj delegatskih vprašanj, zlasti še glede modernizacije cest. Pri tem gre za prednostne naloge iz srednjeročnega programa, pri čemer pa se bodo nekatera cestna dela ob finančni stiski morala prenašati iz leta v leto.

M. Jerše

NAŠ RADIO

29. novembra letos je minilo 25 let, odkar se je prvič oglašil Radio Murska Sobota. v četrto stoletja je bil dosežen velik napredek tako v širitvi in kakovosti programa, kakor tudi na področju tehnične opremljenosti. Zlasti pa v letu 1976. ko je bil v Nemčavcih pri Murski Soboti zgrajen močnejši oddajnik. Zdaj oddaja Radio Murska Sobota dobro slišimo ne le v Pomurju, ampak tudi daleč v notranjost Slovenije, Hrvaške in seveda tudi na Madžarsko in v Avstrijo. Da je slednje velikega pomena za Slovence, ki živijo na tamkajšnjih območjih, in druge poslušalce, ki radi prisluhnejo oddajam iz Murske Sobotne, ni treba posebej poudarjati. Sicer pa prisluhnejo nekaterim povsem po naključju izbranim poslušalcem, ki smo jih povprašali, ali radi poslušajo Radio Murska Sobota, katerim oddajam najraje prisluhnejo...

KATICA ČURIČ, Črenšovci: »Dobro se spominjam prvih oddaj Radia Murska Sobota. To je bilo v daljnem 1958. letu, ko se je domači radio prvič oglašil. Tedaj še ni bilo televizijskih sprejemnikov in sem soboški radio še posebej rada poslušala. Žal se je z leti sluhnost zmanjšala, od leta 1976 pa je spet vse v redu. Na radiu najraje poslušam domača poročila. Najbolj vesela sem, kadar slišim vesti iz Črenšovca, Trnja in Žižkova, saj te vasi sestavljajo našo krajevno skupnost. Tudi kakemu dobremu nasvetu rada prisluhnem in seveda domači glasbi.«

IRENA PELCAR, Matjaševci: »V zadnjih sedmih letih je slišnost Radia Murska Sobota odlična; dobro ga slišim v goriških Matjaševcih tako na srednjem valu kakor tudi na UKW. Imate dobro glasbo, med katero so poročila in reportaže, zato čas ob poslušanju Radia Murska Sobota hitro mine. Pri nas radi prisluhnejo tudi čestitkam poslušalcev, poročilom, kmetijskim nasvetom, oddaji o športu in drugemu. Lepo pa bi bilo, če bi v tem zimskem času začeli z oddajami nekoliko prej, saj zdaj z delom, ki je v glavnem doma, zgodaj končamo in bi tako lahko prej prisluhnili domačemu radiu.«

MAJDA ZAMUDA, Kapela: »Pravijo, da radiu močno konkurira televizija. Jaz pa menim, da temu ni tako. Radio lahko poslušam in hkrati počnem kaj drugega: če pa imam odprti televizijski sprejemnik, moram pač sedeti ob njem. Radio Murska Sobota najpogosteje poslušam ob nedeljah, ko je dopoldne na programu oddaja zabavne glasbe. Naročno zabavno glasbo pa radi poslušajo moji domači. Tudi na Kapeli slišimo soboški radio odlično in je ena izmed najbolj poslušanih radijskih postaj. Zlasti čestitke so tiste, ki podeželsko poslušalstvo najbolj pritegnejo.«

EMIL ŠABJAN, Murska Sobota: »Res je lepo, da imamo Pomurci svoj radio. Rad prisluhnem oddajam o športu, o življenju naših porabskih Slovencev, reportažam, kmetijskim nasvetom... V tovarni Mura, kjer sem zaposlen in delam v dveh izmenah, prav tako lahko poslušam oddaje domačega Radia, vendar pa hudo moti ropot v tovarni boljša. Nekaj bo treba storiti, da bo slišnost v tovarni boljša. Moram pa povedati, da me kot delavca za strojem glasbu in druge oddaje sploh ne motijo. Lahko bi rekel celo, da je storilnost dela celo boljša in je človek hkrati inforiran o življenju in delu Pomurcev, družbenopolitičnih aktivnostih, društvenih dejavnostih, kulturi...«

MARJETA FILIP, Beltinci: »Sem kmečka žena in po nagnem delu na polju in pri živini je pravi užitek, ko lahko proti večeru odpreš radio in slišiš oddaje Radia Murska Sobota. V domačem radijskem programu lahko najde vsak človek kaj zase. Jaz in moj sin najraje poslušava glasbo po željah poslušalcev, humoristične oddaje Dodoja in Žožija, pa Pište in France. Geze in Korja... Ne mine nedelja, da nekaj ur ne bi preživela ob poslušanju sporedne oddaje Radia Murska Sobota. Tudi moji sosede skoraj vedno poslušajo domače oddaje. Res je lepo, da imamo dober domači Radio.«

Š SOBOČAN

ČE IZUMIRA MATERINA BESEDA, ODMIRA TUDI NARODNOST

Je lahko kaj bolj pomembnega za obstoj narodnosti kot ohranjanje materinega jezika? To vprašanje je bilo ves čas v ospredju zasedanja 9. kongresa Demokratične zveze južnih Slovanov (Hrvatov, Slovencev in Srbov) na Madžarskem. In iz številnih razprav je zelo spoznanje, da, če izumira materina beseda, odмира tudi narodnost.

V Budimpešti, kjer je potekal 2-dnevni kongres (26. in 27. nov.), se je sicer zbralo 207 delegatov iz narodnostnih krajev, poleg njih pa še številni gostje.

Ze prvi dan zasedanja se je potrdilo pričakovanje, da bo letošnji kongres v marsičem prelomen — med drugim že zato, ker so tokrat vsi delegati spregovorili v svojem materinem jeziku, torej v slovenščini, hrvaščini in srbsčini, kar na 8. kongresu pred petimi leti še ni bilo tako. Pa tudi v vsebinskem pogledu je bilo drugače. Razpravljali so dokaj kritično govorili o uspehih in nerešenih vprašanjih na področju narodnostnega razvoja. Domala vsi so ugotavljali, da je najbolj zaskrbljujoče to, ker otroci vse manj govorijo svoj materin jezik, ker je zanemarjen v družini; pri pouku v šoli, ki ni dvojezična, pa ne morejo nadoknaditi tistega, kar so zamudili starši.

ZA DVOJEZIČNO ŠOLSTVO

Med sklepi kongresa je zato uvajanje (postopno) dvojezičnega osnovnega šolstva pa tudi dvojezične vzgoje v otroških vrtcih ena najpomembnejših nalog. Demokratična zveza južnih Slovanov na Madžarskem pa se bo zavzemala tudi za razvijanje narodnostne zavesti in negovanje narodnostne kulture. Skrbela bo za narodnostni kader, posredovala bo pri rešitvi vprašanja šolske zgradbe budimpeštanske osnovne in srednje šole (za pripadnike narodnosti) in predlagala oddelek za prosveto in kulturo pri županijskih svetih, da je treba uvesti pouk srbohrvaščine in

je le-to sicer dokaj pestro, da ima ta (amaterska) dejavnost tudi velik pomen pri negovanju materinščine, vendar bo potrebno več strokovnega dela, da bo tudi kvaliteta na višjem

nivoju. Zato pričakujejo večjo strokovno pomoč iz Slovenije. ILONA ŠAFAR iz Monoštra — nadzornica slovenskega jezika za porabske osnovne šole — je spregovorila o stanju na področju šolstva v Porabju.

Dejala je med drugim, da imajo že dve desetletji pouk slovenskega jezika, ki ga obiskuje 95 odstotkov vseh učencev in porabskih (slovenskih) vasi, to je okrog 350, da su dosegli nekatere uspehe, vendar pa je zdaj že čas, da je treba preiti k dvojezičnemu pouku. Ze v prihodnjem šolskem letu ga bodo uvedli na gornjeseniški osnovni šoli, po dograditvi šole v Monoštru (1985) pa tudi tam. IRENA BARBER iz Dolnjega Senika je predlagala, da naj bi Slovenci imeli v tedniku 'Ljudski list, ki ga izdaja Demokratična zveza južnih Slovanov na Madžarskem, celo stran, da bi posebej izdajali slovenski koledar in da bi na Radiu Győr prešli od 15-minutne slovenske oddaje na polurni program vsako nedeljo.

Od delegatov iz Porabja je prva razpravljala Marjana Sukič iz Sakalovec. (Foto: J. G.)

slovenščine v srednjih šolah v omejenih mestih. Prav tako bo zveza še nadalje posvečala posebno skrb izobraževanju pedagogov doma in v Jugoslaviji. Ne nazadnje pa naj zveza „s svojim delom prispeva, da južnoslovansko prebivalstvo Madžarske predstavlja vlogo mostu prijateljstva med delovnim ljudstvom ljudske republike Madžarske in Socialistične federativne republike Jugoslavije“.

PREDLOGI PORABSKIH DELEGATOV

Iz Porabja je prišlo na kongres 12 (izvoljenih) delegatov. Nekateri so se vključili tudi v razpravo. Tako je MARJANA SUKIČ iz Sakalovec podala pregled kulturnega življenja med porabskimi Slovenci in dejala, da

Na 9. kongresu DZJS na Madžarskem so podelili tudi priznanja zaslužnim narodnostnim aktivistom, katera so prejeli tudi trije porabski Slovenci: IRENA PAVLIČ, višja referenka za slovenska vprašanja pri demokratični zvezi, in ŠTEFAN ter MARGITA MAKOS iz Sakalovec.

Ob koncu kongresa so izvolili novo vodstvo. Funkcijo predsednika deželnega odbora DZJS so še nadalje zaupali dr. MARKU RUSU, generalnega sekretarja zveze pa MARINU MANDIČU. Prav tako so podaljšali mandat v deželnem odboru ERIKI GLANZ iz Dolnjega Senika (eden izmed podpredsednikov deželnega odbora).

FRANC BARTAKOVIČ iz Monoštra pa se je zavzel za večjo pomoč širše družbene skupnosti pri družbenopolitičnem razvoju Porabja, predvsem pri modernizaciji cest, dograditvi šole na Gornjem Seniku in ureditvi otroškega vrtca v Števanovcih. Dr. KAREL GADANI, vodja katedre za slovenski jezik na visoki učiteljski šoli v Szombathelyu, pa je dejal, da bi morali slovenščino kot redni predmet (sedaj le krožek) uvesti tudi na gimnaziji v Monoštru.

Večina izmed njih je v svoji razpravi dokaj ugodno ocenila pomen sodelovanja s Slovenijo, ki naj bi se v prihodnje še bolj okrepilo.

JOŽE GRAJ

„Da bi vsak mlad človek našel del sebe!“

Podobno kot drugje, je tudi v Pomurju potekala večmesečna razprava o družbenoekonomskem položaju mladih, ki bo zaključena z jutrišnjo sejo CK ZKS, na kateri bodo razpravljali o tej nadvse aktualni problematiki. Prav gotovo je bila priložnost, da se v razpravi, ki so bile na nivoju občinskih konferenc zveze socialistične mladine, zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih dejavnikov v Pomurju, vključijo širši krog zainteresiranih. O tem smo se pogovarjali s predsednikom medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje Stankom Kerčmarjem.

mladih na republiških in zveznih akcijah pa bomo tudi dokazovali pripravljenost mlade generacije, da s svojim prostovoljnimi delom prispeva k družbenoekonomskemu razvoju države.

Družbenoekonomski položaj mladih je široko področje, ki pa bo v največji meri odvisen od konkretnega dela v samoupravnih organih organizacij združenega dela. Šolah in krajevnih skupnostih. Mladi vidimo rešitev v boljšem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti, vrednotenju proizvodnega dela in iskanju novih programov, ki bodo sloneli na domačih surovinah in usmerjenih v izvoz. Rezerve so še pri odpravljanju pogodbene, nadurnega dela in zaposlovanja v malem gospodarstvu.

VESTNIK: Ali je bila priložnost, ki se je ponujala na številnih razpravah in razgovorih, dovolj izkoriščena? Se posebej zato, ker mladih ne moremo ločevati od drugih družbenih struktur, saj so dejansko vpeti v družbena dogajanja?

VESTNIK: Katera področja pa bi kazalo v tej situaciji še posebej izpostaviti?

STANKO KERČMAR: Predvsem se moramo na področju štipendiranja zavzemati, da so kadrovske štipendije temeljna oblika štipendiranja in se

AKTUALNI INTERVJU

STANKO KERČMAR: Na osnovi bogatih razprav o aktualnih idejnopolitičnih vprašanjih položaja, družbenopolitičnega organiziranja in delovanja mladih, lahko po mojem mnenju ocenimo opravljene razprave uspešno. Poleg tega, da so razprave razgrnile razmere ter probleme in delo mladih v posameznih delovnih in življenjskih okoljih, so tudi nakazale rešitve. To je usmeritve za delo na tem področju v prihodnje, pri čemer je naloga nas vseh, da sklepe, stališča, usmeritve prenesemo v vsako okolje, to je v prakso.

VESTNIK: Katerim vprašanjem pa so mladi Pomurci v teh razpravah namenili največ časa in pozornosti?

STANKO KERČMAR: Mladi v Pomurju, ki smo organizirani v 384 osnovnih organizacijah zveze socialistične mladine, smo v prvem letu mandatnega obdobja 1982—1984 namenili največ pozornosti metodam in oblikam ter programu dela ZSMS, kajti v tem bo vsak mlad človek lahko našel del sebe. Tako bomo lahko govorili o množičnosti v mladinski organizaciji, s tem pa bo možno pritegniti še večji krog mladih v delo OO ZSMS. Vključevanje mladih v uresničevanje programa gospodarske stabilizacije je bila in bo ena od prednostnih nalog, kjer mladi s svojim delom v šolah, tovarnah, v vaseh in drugje dajejo svoj velik prispevek k boljšemu današnjemu in jutrišnjemu dnevu. Zato moramo, kot so pokazale razprave, organizirati tudi v bodoče akcije za večjo produktivnost dela, zbiranje sekundarnih surovin, varčevanje z materialom itd. Z nadaljnjo organiziranostjo mladinskih delovnih brigad in udeležbo

podeljujejo v skladu s kadrovske potrebe mladih združenega dela. Zavzemati se moramo, da bodo v bodoče bolj povezani poklicno usmerjanje (tudi želje staršev), kadrovske potrebe OZD, usmerjeno izobraževanje, štipendiranje in zaposlovanje. Reševanje stanovanjske problematike je prav tako eno od naših področij, kjer se moramo mladi angažirati, zlasti še za povečanje stanovanjskega sklada v OZD, za hitrejšo in istočasno cenovno gradnjo stanovanj, kakor tudi za usklajitev kriterijev za dodelitev stanovanj. Kmetijstvo in vključevanje mladih v nadaljnji razvoj agroživljalstva, kot so: odkup jesenskih pridelkov, uresničevanje plana jesenske setve, vključevanje v samoupravno organiziranost TZO in kmetijskih zadrug in ne nazadnje organiziranje družabnega življenja mladih na vasi — vse to so področja, o katerih so mladi posebej razpravljali. Nadajje se moramo zavzemati za prizvitve oziroma nadaljnjo ustanovitev aktivov mladih kmetovalcev.

VESTNIK: Zelo pomembno je nedvomno tudi vprašanje učno vzgojnega procesa in idejnopolitičnega izobraževanja mladih. Kakšne so konkretne pripombe na tem področju?

STANKO KERČMAR: Pri ocenjevanju dvoletnega usmerjenega izobraževanja se vedno ugotavljamo precej nedoslednosti. Kljub formalno uvedeni možnosti sodelovanja učencev pri upravljanju v učnovzgojnih organizacijah s stanjem ne moremo biti zadovoljni. Prizadevati si moramo, posebno še mladi na srednjih šolah in v domovih učencev, da bo prišlo do resnične učinkovitosti in prisotnosti stališč mladih pri oblikovanju celotnega življenja in delovanja mladih na šolah in domovih učencev. Idejnopolitično izobraževanje v ZSMS pa še vedno ni razveto v takšni meri, kot bi moralo in mora. Le-to pa lahko marsikaj spremeni, predvsem uveljavljanju delegatskega sistema znotraj mladinskih vrst. Delegatski sistem je namreč bistveno demokratično orodje, s katerim se mladi moramo oboroževati in prek njega organizirati interese mladih.

Milan Jerić

Še o srečanju narodnosti v Moravcih

Na kratko smo že zabeležili, da je bilo 17., 18. in 19. novembra v Moravcih 8. srečanje narodnosti sosednjih dežel. Za razliko od minulih srečanj so se tokrat omejili predvsem na informiranje pripadnikov narodnosti v njihovem materinem jeziku, posamezni razpravljali pa so ob tem ocenjevali tudi vsestranski položaj pripadnikov narodnosti.

„Glede nas v Sloveniji in na Hrvaškem v Jugoslaviji bi rekel tole: kakor si doma prizadevamo za vsestranski razvoj in uresničevanje pravic narodnosti, tako tudi v naših mednarodnih odnosih dosledno vztrajamo pri izpolnjevanju narodnostnih pravic najsi bo Slovencev in Hrvatov v Avstriji, Italiji in na Madžarskem, Kataloncev v Španiji ali Portorikanov v ZDA. To je del našega občega prizadevanja za demokratično idejo v Evropi in svetu sploh. Zato nas morate razumeti, kadar posebej podčrtujemo naše dosežke na narodnostno mešanih območjih. Tega ne delamo zato, ker bi se hoteli nečimerno hvaliti, temveč predvsem zato, da bi z doslednim ureničevanjem svojih dolžnosti spodbudili podobne humane in demokratične procese drugod po svetu, zlasti pa v našem sosedstvu. Pri večinskem narodu se je razvil čut odgovornosti do varovanja in negovanja vseh ustanov in dejavnosti, od šole, vrtca do kulturnega doma in časnika ali radia, ki omogočajo enakovredno gospodarsko, kulturno in siceršno rast narodnosti. To je postalo pri nas v prvi vrsti večinsko vprašanje.“ Te besede je med drugim naslovil udeleževalec srečanja predsednik republiške konference SZDL Franc Šetinc, ki je obenem poudaril, da se položaj narodnosti lahko krepi le, če so deležni tudi učinkovite informacije v svojem jeziku in seveda v vseh načinih sodobnega obveščanja.

KAKO JE PRI NAS IN PRI SOSEDIRI?

Pripadniki madžarske narodnosti v Pomurju so ugotavljali, da je

NE ZARADI HVALE

madžarsčina na narodnostno mešanem območju enakopraven jezik s slovenščino, da je omogočeno dvojezično poslovanje v javni upravi, sodstvu in organizacijah združenega dela. Dvojezične so tudi uradne objave raznih občinskih odlokov in odredb, razne informa-

Pomembno vlogo pri informiranju pripadnikov narodnosti v Sloveniji pa imajo tudi oddaje Hidak—Mostovi—Ponti na RTV Ljubljana, za katere pa si želijo, da bi jih vsebinsko izpopolnili in uvrstili na program vsak teden. SR Slovenija pa je s postavitvijo

Srečanja narodnosti so tudi priložnost, da se vsaj enkrat letno snidejo pripadniki slovenske narodnosti iz Italije, Avstrije in Madžarske. Na našem posnetku sta Franci Zwitter s Koroške in Irena Pavlič, predstavnica porabskih Slovencev. (Foto: A. Abraham)

cije, ki so pomembne za odločanje, dvojezični so javni napisi in ...

Pripadniki madžarske narodnosti v SR Sloveniji imajo svoj tednik NEPUJSAG, ki izhaja že 27 let in obvešča pripadnike narodnosti o aktualnih dogodkih doma in po svetu, kakor tudi o njihovem življenju in delu. Ze 25 let imajo tudi lasten radijski program v madžarskem jeziku na Radiu Murska Sobota. Prav letos so na tem področju storili bistven korak naprej. Začel je namreč delovati poseben radijski studio v Lendavi, ki omogoča boljše tehnične možnosti in vključevanje v pripravo programa več ljudi iz vrst narodnosti iz neposrednega okolja. In od dosežanjih polurnih so lahko prešli na enourne oddaje v madžarskem jeziku vsak dan razen ponedeljka.

pretvornika pri Dolnjem Lakošu omogočila tudi spremljanje TV programa iz Budimpešte, to je programa matičnega naroda.

Podobno je stanje tudi na področju informiranja pripadnikov italijanske narodnosti v Sloveniji in Istri. Naj omenimo le, da program Radija Koper v italijanskem jeziku traja dnevno 13 ur in da ima TV Koper okrog 7 ur dnevno programa, ki je večji del v italijanskem jeziku. Na Reki pa izhaja v italijanščini dnevnik LA VOCE DEL POPOLO.

Vse kaže, da smo torej v Sloveniji razvili sistem informiranja pripadnikov narodnosti do enake stopnje kot za večinski narod.

V poročilu delegacije koroških Slovencev smo med drugim slišali, da je položaj na področju množičnih občil nezadovoljiv, prav

tako tudi niso zadovoljni z radiom in televizijo. S časopisi, ki jih izdajajo Slovenci sami, dosežejo le okrog 20 tisoč ljudi, kar je približno le pičla tretjina slovensko govorečega prebivalstva na Koroškem. Slovenske oddaje na celovškem radiu so prekrateke in na sporedu ob izredno neugodnem času. Na avstrijski televiziji pa slovenska beseda še ni dobila svojega mesta.

Porabski Slovenci so sicer z zadovoljstvom ugotavljali, da se je položaj na področju informiranja v marsičem izboljšal. Imajo svojo (večkrat okrnjeno) stran v tedniku Ljudski list, vsako nedeljo 15-minutne oddaje na Radiu Győr in slovenski del Ljudskega koledarja. Demokratična zveza južnih Slovanov na Madžarskem pa izdaja še v jezikih narodnosti razne biltene in knjige. Vsake tri mesece je na sporedu televizijskega studia v Pečuju reportaža v slovenskem jeziku. Na kongresu DZJS v Budimpešti, o čemer pišemo posebej, so dali več predlogov, kako bi storili še korak dalje od doseženega. Posebnih ovir zato nimajo.

In za zaključek tale misel: Zagotavljanje in deklariranje formalnih pravic do informiranja, ne da bi hkrati družba zagotovila pogoje za njihovo uresničevanje, ne pomeni veliko za narodne manjšine in seje resen dvom v iskrenost „velikodušnosti“ večinskega naroda.

JOŽE GRAJ

DO GOSTINSKO PODJETJE „PLANINKA“ TITOV TRG 4 KAMNIK ŽELI ZAPOSILITI za strežbo v svojih obratih

- a) več natakarjev-ic
- b) več kuharjev-ic

Kandidati pod a) morajo imeti KV izobrazbo gostinske stroke ali so lahko priučeni z vedeno prakso v gostinstvu. Kandidati pod b) morajo imeti KV izobrazbo.

Podjetje nudi izbranim kandidatom samsko stanovanje in hrano v okviru DO.

Kandidati naj pošljejo prijave s potrebnimi dokumenti na gornji naslov. Nastop službe je možen takoj.

Mimara, Meštrovič in dežela smehljaja

Morda je za enodnevni kulturni izlet preveč, vsekakor pa je doživetje videti razvito zbirko Anteja Topića-Mimara v vili Zagorje na zagrebškem Pantovčaku, v prenovljenem jezuitskem samostanu zbrano večino del Ivana Meštroviča in se z nostalgijo naših babic naslajati ob gledanju Leharjeve operete Dežela smehljaja. In to za vse 400 dinarjev, kolikor je ob dobrih dotaciji občinske kulturne skupnosti in v odlični organizaciji Zveze kulturnih organizacij Gornja Radgona stal izlet v Zagreb. Le-ta priča, da je tudi v času benzijskih bonov in sicer draga benzina ter vedno bolj prisotnem pomankanju vse izvedljivo. Seveda, če ne odpušča človeški faktor, ali no domače povedano, če je pripravljenost posameznikov, da se organizacije sploh lotijo. Roman Sluga, ki se je je lotil in tudi in potankosti precizno izvedel, vsekakor zasluži vso pohvalo, lahko pa je tudi za vzgled drugim tajnikom kulturnih zvez, kako tam, kjer lastne ustvarjalnosti ni veliko, oziroma njena raven ni povsem zadovoljiva, kulturno ponudbo povestri skok v kakšno večje središče. Na Hrvaškem je bilo tokrat nad vse zanimivo, iz pogovora z navduženimi udeleženci naslednjega izleta v Zagreb pa je bilo razbrati, da je bilo podobnih priložnosti že več in da je bila slednja le ena uspešnejših v vrsti organiziranih in odzivnih kulturnih izletov.

sednika jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti Grge Novaka pa naj bi bil nekakšno jamstvo, da gre res za zbirko neprecenljive vrednosti. Njeno pomembnost pa podkrepljuje tudi fotografije darovalca zbirke s predsednikom Titom pri vходу v vilo Zagorje in množice obiskovalcev, ki se zgrinjajo na Pantovčak ob izlazu in pozore.

Velike pozornosti je deležna tudi Meštrovičeva razstava v prenovljenem samostanu (v njem bi morala biti razstavljena Mimarina zbirka, pa zbiralec ni bil zadovoljen s prenovitvenimi deli) p.ostor pa je dovolj dober za slikovito predstavitev izbranih skulptur in risb iz kipar-

IVAN MEŠTROVIČ (1883—1962): PSIHA

jevega opusa. Beli marmor in impresivni samostanski oboki, značilne stvaritve enega naših najbolj plodnih umetnikov, risbe kot dopolnitev... vse to je toliko vredno, da se obrestujeta napor in dolga pot v hrvaško središče.

Dežela smehljaja v zagrebškem gledališču Komedije ni bila enakovredna, čeprav je bila po svoje za navdušence operet zanimiva predstava in konec kulturniškega izleta. V prvem dejanju manj prepričljiva kot v drugem, ki ga je delala privlačnega tudi ilustrativna scena daljnega vzhoda, je sicer pričarala nostalgijo naših babic, ne prepričljiva pa je bila z modernimi vložki, ki nekako niso sodili v opereto Franca Leharja, ki jo ima omenjeno gledališče na programu že dobrih trideset let, udeležencem sobotnega izleta pa je uspelo videti predzadnje predstavo. Tudi povratek domov je bil dobro organiziran in zapišemo lahko, da si podobnih kulturniških izletov lahko le želimo, in to ne le v organizaciji gornjeradgonske zveze kulturnih organizacij, ampak tudi drugih v Pomurju.

Brigita Bavčar

ODSLEJ KULTURNI CENTER MIŠKO KRANJEC

V galeriji soboškega Kulturnega centra je bila pretekli petek slovesnost ob pomenovanju te kulturne institucije, ki združuje poleg galerijske še knjižnično, muzejsko in kinematografsko dejavnost, po rojaku — pisatelju Mišku Kranjcu.

Oživitev PGS

Na zadnji seji programskega sveta Pomurskega gledališkega studia se je delegatom le uspelo dogovoriti o nadaljnjem izvajanju A in B programa te svojstvene oblike gledališkega dela v pokrajini ob Muri.

V okviru usposabljanja gledaliških ljubiteljev bodo v naslednjem letu na programu naslednji sklopi: od 23. do 27. januarja bo igralčev gibanje interpretiral Damir Zlata-Frey, (predvidoma) Andrej Vajevc bo od 13. do 17. februarja predstavil igralčev občutenje, Janez Povše bo od 27. februarja do 3. marca analiziral dramaturgijo vloge, govor in dihanje bo vodil (od 20. do 23. marca) Peter Ternošek in omenjani sklop usposabljanja končal Bojan Stih, ki bo 24. in 25. marca predaval o tem, kako „Drug drugemu ogenj dajmo“.

Na področju lastne ustvarjalnosti pa bodo gledališki ljubitelji, združeni v Pomurskem gledališkem studiu, nadaljevali z uprizoritvami Kreatur, dramskega teksta dr. Bratka Krefta, ki ga je režiral vodja studia — Rajko Stupar.

bb

IŽSEL JE

Kulturni poročevalec

V tej številki boste prvič doslej našli največ branja o različnih oblikah in vsebinah kulturnega življenja v občinah, se je zapisalo v Besedo uredništva najnovejši, oktobrske številke glasila Zveze kulturnih organizacij Slovenije. V središču pozornosti je zapis Mačehovskij do organizatorja kulture spod peresa Magde Erbežnik, sekretarke za kulturo, izobraževanje in obveščanje pri mesnem svetu Zveze sindikatov Maribor, nakar sledijo že uveljavljene rubrike: Rekli so, Dogovori, Aktualne teme (to pot največ o oblikah sodelovanja občinskih ZKO), Novo zanimivo in Tako pa ne.

Med najhitejše in najbolj poglobljene, zato pa za bralstvo Kulturnega poročevalca dokaj zahtevne rubrike, sodi Razprave, ocene, odmevi; slednjih v uredništvu še vedno pogrešajo. V drugem nadaljevanju o kulturi in prostem času nam avtor Tomo Stefe v zvezi z našim temo sreče z zgovornimi podatki iz raziskav slovenskega javnega mnenja v zadnjih dveh, treh letih, Dimitrij Rupel pa v njemu sicer lastnem lucidnem slogu „grmi“: „Animatorji so nekakšni aktivisti, ki prebujajo speče in neizrazite kulturne moči oz. možnosti.“ Središčna misel, ki jo izvede v svoji razpravi, bi utegnili biti: „Mislim, da se lahko demokratična in socialistična (recimo: marksistična) kulturna politika nasloni predvsem na dve Marxovi zahtevi: da je treba odpraviti redkost umetnikov (kar pomeni, da je treba v umetniški domovini „cveteti vse cvetove“), in da je treba sprostiti vse tiste ovire, ki ne dopuščajo, da bi ljudje svobodno izražali svoje duhovne darove (ideje, spretnost besednega, likovnega... upodabljanja, fantazijo, mišljenje itn.); to pa pomeni ekonomske in ideološke ovire,“ podčrtuje Rupel.

Drugi del glasila ZKOS je odmerjen predstavljanju ljubiteljskih skupin in klubov, vzgoji in izobraževanju (Različne oblike strokovne pomoči ZKO v občinah), zapisom o literaturi in drugih pomagalah, gostovanjski ponudbi ter nasvetom, priporočilom, prireditvam, pravilom ravnanja in o naši preteklosti. Za konec so v uredništvu Kulturnega poročevalca tudi tokrat pripravili nekaj takih „ne čisto zares“ in na notranji strani ovitka glasila še z zgovornimi Morda ste prezrili? spomnili na nekatere aktualnejše zapise iz preteklih števil.

B. Z.

—KUD BELTINCI—

Tesnejša povezava z združenim delom

Tako se glasi eden pomembnejših sklepov z nedavne programske konference Kulturno umetniškega društva Beltinci, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki KS in DPO ter društev in OZD v Beltincih.

Udeleženci konference so po pregledu realiziranega programa za letošnje leto lahko ponovno ugotovili, da KUD Beltinci spada med najdejavnejša društva v amaterski kulturi občine Murska Sobota. Člani društvenih sekcij so opravili blizu 30 nastopov, redno je delovala knjižnica s čitalnico, ki jo obiskuje doberšen del predvsem mlajših krajanov in okoličanov in ki služi tudi za razstavni ali manjši prireditveni prostor. Poleg knjižnice sta bila vsekakor najdejavnejši sekciji folklorna skupina (23 nastopov) od tega v glavnem vse s celovečernim programom) in moški pevski zbor, manj pa sta bili letos dejavni tamburaška in dramsko-recitacijska skupina. Vzrok za to so pri prvi kadrovske težave, pri drugi prostorske, saj razen sodelovanja na priložnostnih proslavah ali prireditvah za dramsko delovanje v Beltincih ni pogojev, o gradnji kulturnega doma pa je zaenkrat najti podatke le v srednjeročnih programih (priprava zemljišča in dokumentacije). Zanimivo je, da so beltinski kulturniki kljub družbenim težavam, s katerimi se zadnja leta srečuje naša kultura iz dneva v dan, celo presegli začetni program in dokazali, da materialna sredstva za posredovanje kulturnih dobrin delovnemu človeku ne niso edini pogoj, da je veliko več odvisno od volje in zagnanosti posameznikov in skupin in da predvsem na dobrem timskem delu temeljijo tudi vidni končni rezultati. Prav gotovo pa je še vrednejše dejstvo, da na številnih gostovanjih ali srečanjih prihaja do navezovanja novih stikov in utrjevanja starih, da se tako preko skupnega spoznavanja kulturnih dobrin krepijo medsebojni odnos med ljudmi, ne glede na pripadnost ali položaj v družbi.

Med bogato razpravo, ki je trajala domala dve uri, so se izbliskovali nekateri sklepi, ki nakazujejo dokaj novosti v programski usmeritvi društva. Med drugim je bilo veliko govora o sodelovanju KUD Beltinci z domačim združenim delom. Razpravljali so se strinjali v ugotovitvi, da z nekaterimi delovnimi kolektivji (Beltinka, Graditelj, Komuna, Razan) domači kulturniki dobro sodelujejo, predvsem v času folklornega festivala, da pa se to sodelovanje več ali manj omejuje le na pomoč teh delovnih kolektivov (treba je reči, zares nesebično pomoč) pri izvedbi društvenih programov (material, prevozi, delavci, sredstva). Pri tem je treba izvesti sodelovanje z Beltinko, kjer pa vendarle prihaja v poštev višja oblika sodelovanja, saj skupno s kulturniki iz tega tozda društvo prireja skupne proslave, gostovanja in druge kulturne manifestacije, čeprav je do nedavne tudi v Beltinki bila neposredna kulturna dejavnost dokaj živahna. V razpravi delegatov iz omenjenih delovnih kolektivov je prevlado-

valo mnenje, da je zaton neposrednega kulturnega delovanja v delovnih kolektivih pripisati vse zahtevnejšim delovnim obveznostim, ki v današnjem gospodarskem trenutku v večini kolektivov zahtevajo maksimalno angažiranje slehernega delavca v prizadevanjih za čim višjo realizacijo proizvodnega plana. Prav zato, ker je na račun tega padla kvaliteta kulturniških skupin v OZD, in ker tako ali tako vrste domačega KUD polnijo v glavnem delavci iz domačih delovnih kolektivov, so bili na konferenci mnenja, naj sindikalne organizacije v OZD, ki so do neke mere odgovorne za kulturno zadovoljevanje potreb delavcev, vključijo v delovne programe tudi kulturno ponudbo domačega in drugih kulturnih društev, v katerih se udeležujejo njihovi člani. Razni zbori delavcev, jubileji, proslave ob delovnih uspehih in druge delovne manifestacije bi bile nedvomno obogatene s priložnostnim kratkim koncertom pevskega zbora, nastopom recitatorja, folklorne ali glasbene skupine, so menili v razpravi. Hkrati pa bi po zaslugi takih kratkih, vendar stalnih srečanj sleherni delavec v združenem delu, ki odvaja del svojega zaslužka tudi za kulturo, dobil povratno informacijo o koristnosti (ali nekoristnosti) svojega prispevka.

Sicer pa je na konferenci tekla beseda še o vrsti programskih točk: posebej je naglašena potreba po oživitvi in razširitvi dejavnosti tamburaškega ansambla, ki ga bodo po sestanku z vsemi zainteresiranimi (KUD, šola, tamburašiči) skušali zakoreniniti že med mladino na domači osnovni šoli in mu dati novo programsko zasnovano. V okviru moškega PZ bodo organizirali skupino ljudskih pevcev, več pozornosti bodo posvetili zbiranju ljudskega blaga, pri folklori bodo vključili goričke in štajerske plese v celovečerni program, v knjižnici pa bodo ponovno zaživelj Kudovalci — drobne kulturne prireditve klubskega značaja, ki so v preteklosti že zanimivo in pestro dopolnile kulturno ponudbo društva. Sicer pa se obeta Beltincem v prihodnjem obdobju več gostovanj gledališčnikov, glasbenih skupin, folklornih večerov, posebno bogati pa bodo zimski meseci, kjer med drugim načrtujejo organizacijo srečanja ljudskih godcev, pevcev in pesalcev v sodelovanju s kulturnim društvom iz Markovec pri Ptuj, saj obe društvi te dni praznujeta svojo 45-letnico.

Konferenca namenoma ni obravnavala programa in problematike prihodnjega folklornega festivala. Priprave na to prirediteljev sicer že tečejo, po besedah predsednice pripravljatnega odbora, neumorne Milice Šadlove, pa bo prihodnji festival prinesel nekaj novitet, o katerih morajo dati svoje mnenje še republiški strokovni organi. Vsekakor pa je pomemben sklep, ki ga je sprejela konferenca, namreč da krajevna organizacija SZDL v Beltincih v prihodnjih tednih organizira problemsko konferenco o mestu in pomenu folklornega festivala v KS Beltinci in širši družbi.

-MZ-

Kulturni koledar

PETEK, 9. DECEMBRA

MURSKA SOBOTA — V galeriji kulturnega centra Miško Kranjec bo ob 19. uri otvoritev razstave fotografij iz cikla Umetniki v ateljejih Tihomirja Pintera. Razstava bo na ogled do 18. tega meseca.

SOBOTA, 10. DECEMBRA

MURSKA SOBOTA — Ob 18. uri bo v dvorani kina Park slavnostni koncert v počastitev soboške godbe na pihala, ki jo vodi Ladislav Voroh, deluje pa pod okriljem kulturno umetniškega društva Štefan Kovač. Dolga leta je bil neumorni kapelnik domače godbe brez katere ni minil skoraj noben praznik dela Jože Grlec.

NEDELJA, 11. DECEMBRA

RADENCI — V kongresni dvorani hotela Radin bo ob 18. uri koncert mešanega sindikalnega pevskega zbora Štefan Kovač iz Murske Sobotice, pod vodstvom zborovodje Tomaža Kuharja.

razstave

TONJE ČERNI: SONČNICE — olje, lesonit.

Gornje delo Toneta Černija je z razstave v dvorani družbene prehrane v Petišovcu, kjer je bilo v času od 23. novembra do 2. decembra na ogled petintrideset del tega likovnega ljubitelja, ki združuje delo na osnovni šoli Vinko Megla v Odrancih in je član likovnega društva LINDAVA iz Lendave.

LENDAVA — V galeriji Lendava je odprta 11. mednarodna razstava likovne kolonije, na kateri se s svojimi deli predstavljajo likovni umetniki Karlheinz Grüber, Zdenko Huzjan, Priska Kulčar, Mašaroš György, Štefan Potočnik, Szekeres Emil in Vekony Lajos.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so na ogled dela Leopolda Strnada iz Sežane. Kataloški podatki, ki po navadi spremljajo številne samostojne razstave tega likovnega umetnika, postredujejo, da se udeležuje različnih razstavljanj že od leta 1958. Poteka torej jubilejno četrto stoletje od kar se ukvarja s slikarsko dejavnostjo. Vzporedno deluje kot organizator kulturnega življenja povsod, kjer se ustavi za dalj časa. Slogovno se Strnad nagiba k barvnemu ekspresionizmu, ki že dolgo navdušuje mnoge slikarje, predvsem tiste, ki želijo izpovedovati brez eksperimentiranja samo na tak način. Tovrstno slikanje bi lahko imenovali tudi reducirani barvni realizem z dramatičnimi poudarki, kar prihaja v Strnadoven ustvarjanju še posebej do izraza, je v zloženku zapisala in ob odprtju razstave dejala umetnostna zgodovinarica iz Ptuj — dr. Štefka Cobej.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Vladimir Kavčič: ŽRTVE 1/3 (Založba Borec), John Phillips ZGODBA O JUGOSLAVIJI (Državna založba Slovenije) in Vida Brest MAJHEN ČLOVEK NA VELIKI POTI (Mladinska knjiga).

kinematografi

KINO PARK v Murski Soboti bo v petek, 9. in nedeljo, 11. decembra ob 15. uri predvajal ameriško barvno risanko POPAJEVE NORČIJE, kar bo gotovo vplivalo na večje povpraševanje po špinači v naših zelenjavnih trgovinah.

V KINU LJUTOMER pa bo v soboto, 10. decembra ob 19. uri in nedeljo, 11. decembra ob 17.15 in 19.30 na sporedu nemški film LILI MARLEN z Hanno Schigullo v naslovni vlogi.

EPIGRAMI

KUZMIČ, A NE ŠTEFAN, ŽAL LE OTO RAZKRIVA »SKRIVNOST« IN ČRKE ŠTEJE KUJARJU V PONOS IN SRAMOTO KOT SIZIF POSTANO JUHO GREJE.

PRAV, ČE KUJAR O LAČNIH GOVORI, A ČUDNO, DA GA V ARENI ŽFIA; PRAV, ČE NARODU MLFKO PONUDI, A ČUDNO, DA MUZA MU NI BREJA.

NISEM BOLHOBER, NE EP NA GRAME, KI ŠTEJE DO ŠTIRI, PREŠTEJE JIH PET; SE KUJARJU KOT VZROK OMAME, OTOK SE SAMEMU SEBI ČUDI SPET IN SPET.

SKRIVNOSTNO (?) PODPISAN MORALNE MAČKE IZ MISLI BOM PODIL, PA NAJ BOM SKLEDAR ALI LANDAR, ZA RESNICO SE VEDNO BOM BORIL.

MILAN SKLEDAR

Pripisano uredništvu: Morda v zadnjem stavku ne bi bilo odveč pripisati: »za svojo resnico se vedno bom boril« in s tem literatov misel je generacije, za katero je bolje, da se dokaže s svojimi deli in van je usmerja svojo (očitno prekipevajočo) težnjo po javnem uveljavljanju ter tako opozarjanju nase.

Gre vendarle za širše interese!

Kot je znano, potekajo v soboški občini že dalj časa precejšnja prizadevanja za uveljavitev nove samoupravne organiziranosti oziroma združevanje celotne gradbeniške dejavnosti. To bi navsezadnje pomenilo tudi kompletiranje gradbene ponudbe, kakor tudi lažji prodor na vse zahtevnejši trg. V te povezovalne procese jih torej silijo zlasti ekonomske in tržne razmere, v kolikor se želijo dejansko uspešno spopasti z ostro konkurenco na domačem in tujem trgu. To je eden od bistvenih razlogov, ki govorijo v prid hitre-

sejnim povezovanju gradbeniške dejavnosti v soboški občini, še posebej pa na področju nizkih gradenj, kjer tudi pomurski gradbeniki vidijo realnejše perspektive za nadaljnji razvoj.

Zato se zdi v tej situaciji povsem nerazumljiva odločitev v TOZD Gradbeništvo Sobota, kjer je večina zaposlenih, čeprav je jeziček na tehtnici le za malenkost prevagal v njihovo korist (48,9 odstotka proti in 45,6 odstotka za združitve), bila proti izločitvi iz delovne organizacije Sobota in pripojitvi k

SGP Konstruktor oziroma njegovi temeljni organizaciji Gradbeništvo Pomurje v Murski Soboti. Posebej zato, ker so že doslej dopolnjevali svojo gradbeno dejavnost pri marsikaterih gradnjah objektov. Tako bi med drugim obstajala možnost, da bi dejavnost nizkih gradenj opravljali tudi za vse druge temeljne organizacije združenega dela v Pomurju. Da ne govorimo posebej o dopolnjevanju ponudbe in skupnega pridobivanja gramoza, hidromelioracijskih in namakalnih napravah, za katerimi v zdajšnjem času vse večje povpraševanje.

Skratka — to pomeni, da bi v novi organizacijski obliki imeli možnost s skupnimi močmi zgraditi kompletni objekt; od temeljev do strehe. Hkrati pa bi lahko dopolnili tudi nadse obetavne programe s področja izgradnje farm in vodnih objektov, kjer bi se nedvomno obetala obojestranska korist v tem srednjeročnem obdobju. Kot pa kaže nedavni neuspeh referendum v TOZD Gradbeništvo Sobota, večina zaposlenih vendarle še ni doumela skupne, širše družbene interese in prednosti dolgo načrtovane združitve dveh gradbeniških kolektivov v soboški občini. Morda je v zdajšnjem trenutku še težko reči, zakaj tokratni referendum ni uspel, kajti priprave v obeh kolektivih so bile temeljite, v večji meri pa so se angažirali tudi občinski družbenopolitični dejavniki. Nikakor pa se ne moremo znebiti občutka, da določene skupine delavcev še vedno težko sprejemajo kakršnokoli spremembo, predvsem pa drugačno organiziranost od dosedanje. Zdi se, da mnogi žal še vedno želijo ohraniti stare navade in jim je kaj malo mar za nadaljnji razvoj organizacije. To pa je v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah, ko morajo gradbeniki še kako iskati možnosti za delo, ker je pač investicij vse manj, povsem nesprejemljivo.

Če gre za dobro zasnovane in ekonomsko opraviljive integracije, kar je v primeru nameravane povezovanja TOZD Gradbeništvo Pomurje in TOZD Gradbeništvo Sobota nedvomno velika prednost, ne more biti druge alternative. Očitno tudi za tozd Gradbeništvo Sobota ni drugačne izbire. Tega se je treba zdaj še posebej dobro zavedati, če nočejo, da bodo v bodoče capljali za razvojem gradbeništva. Upajmo, da bo čez pol leta, ko bo nov referendum, prevladal pameten razum, kajti v nasprotnem primeru bodo škodovali sebi, še bolj pa družbeni skupnosti. Tega pa si gotovo nihče ne želi!

Milan Jerše

Volilno-programske seje OK SZDL

TRDOŽIVO ODBORNIŠTVO

Čeravno jim je v radgonski občini uspelo razgibati in razviti raznovrstne oblike delovanja fronte organizacije, na primer sekcije, potrošniški sveti, komisije, odbori in podobno, so bili v minulem štiritletnem mandatu ponekod še prekratki ali kampanjski. To so navzoči na volilno-programski seji občinske konference SZDL tudi odkrito priznali.

Prvi uvodničar, donedavni predsednik občinske fronte organizacije Zivko Tuta, se je v izčrpnem in skrbno pripravljem uvodnem poročilu najprej in najdlje pomudil pri uveljavitvi delegatsko-skupščinskega sistema v občini. Razčlemba udeležbe na sejah skupščin sisov je zlasti v lanskem, volilnem letu vedla, da so marsikatero izvedli takorekoč na robu sklepčnosti ali jo bili primorani vnovič sklicevati. Malone porazni so podatki o udeležbi na sejah delegacij v tozdih in krajevnih skupnostih, medtem ko se skup-

ščine krajevnih skupnosti kot delegacije za skupščine sisov materialne proizvodnje niso nikjer uveljavile.

Razlogi za prejšnje so obrabljeni in Zivko Tuta ni okolišal, rekoč: „Najbolj pa bi se morali zamisliti nad odgovori in pripombami, ki so verjetno v precejšnji meri odraz splošnih družbenih razmer, in sicer: da je vzrok za slabo delovanje delegacij nezrelost, nezainteresiranost in malodušje delegatov ter da so delegati mnenja, da je že vse vnaprej odločeno.“ Če je iz tega izvedel sklep, kako prenapete primerjave med učinkovitostjo delegatskega in odborniškega (poslanskega) sistema prevečajo jeziček na tehtnici v korist slednjega, je to samo logična posledica, ki pa sproža večrazsežno odzivnost. Ta se najizraziteje javlja pri razpravah o sicer strateških razvojnih dokumentih na zasedanjih občinskih skupščin, kjer delegati ali najraje ravnodušno molčijo, kimajo in dvigajo

roke ali pa skušajo z besednimi dvoboji manevrirati med zapletenimi interesi ter iz nepaklene trmoglavosti zoprevati sestavljalcem gradiv.

Na seji so spet načeli razmere v VG Kapela in se zadržali pri vlogi SZDL na področju gospodarske stabilizacije — uveljavljanje njenega vpliva prek pristojnega odbora — govoril pa je tudi predsednik pomurskega medobčinskega sveta SZDL Boris Prejac. Zavzel se je, naj frontna organizacija v prihodnje korajžneje spreminja razmere, začeni pri sebi ter z imeni in priimki. „Ne more in ne sme biti nekakšen advokat, še manj goti regulator dogajanja, marveč iti na teren, med ljudi. Tu so naše največje rezerve,“ je pribil Prejac. Novoizvoljeno vodstvo v Gornji Radgoni — predsednica občinske konference SZDL Marija Sediva, podpredsednik (nepoklicno) Janko Slavič in sekretar Dušan Zagore — bodo v prihodnjem mandatu imeli zares polne roke dela.

B. Zunc

Radgonski komunisti o slabih gospodarskih dosežkih

ZAUSTA VITI NEUGODNE TOKOVE

Devetmesečni rezultati radgonskega združenega dela so tako šibki, da so celo presegli črnogledne napovedi ob polletni bilanci. Uspehi so najbolj skromni pri doseženih na bolj kakovostnih pokazateljih, ki bi morali biti ob kmetijstvu nosilec nadaljnega razvoja. Tako pa je v 9 mesecih industrijska proizvodnja celo za odstotek manjša od lanske in za tri od predvidene resolucijske rasti. Ob podatku, da so v Radenski povečali obseg fizične proizvodnje za okrog 12 odstotkov, pa je jasno, da v nekaterih delovnih okoljih močno škripa. In če k temu dodamo še izjemno močan porast izgub in padanje produktivnosti, je slika vse prej kot rožnata. Pravzaprav dosega načrtovano le v kmetijstvu, obstajajo pa tudi možnosti, da v izvozu do konca leta nadoknadijo zamujeno.

Položaj občinskega gospodarstva je bil zato deležen obširne razprave tudi na zadnji seji delegatov občinskega komiteja zveze komunistov. V njej so razpravljali ugotavljali, da je stanje ponekod sicer odsev močno spreminjenih družbenih in gospodarskih odnosov do določenega dela in panog radgonskega združenega dela, vendar pa tudi posledica notranjih slabosti. Razvojno raziskovalno delo in inventivna dejavnost je ponekod še vedno na stranskem tiru, zato v nekaterih okoljih ne premorejo razvojnih programov, ki bi bili nosilci razvoja v spremenjenih gospodarskih razmerah. In ker tudi sistem nagrajevanja ni dodelan, komunisti ugotavljajo, da se oživljajo težnje po uravnolovki, ki so precejšnja zavora stimulativnemu delu. Izhod je mogoč, ena izmed rešitev pa je v združevanju dela in sredstev znotraj občinskega gospodarstva. Kajti kljub temu, da skupna likvidnost upada, ponekod že zmorejo ustvariti precej akumulacije, ki bi jo lahko uporabili za gospodarne naložbe.

Da pa bodo lahko zaustavili neugodne tokove, bo potrebno preseči pasivnost komunistov v združenem delu. Že na predsedstvu občinskega komiteja so zato sprejeli sklepe, ki so jih podprli delegati občinske organizacije. Tako so komunisti odgovorni, da bodo v delovnih okoljih objektivno ocenili razmere, izgubarji pa se bodo oprli predvsem na izkoriščanje notranjih rezerv in nove programe. Takoj tudi morajo povsod izdelati oceno gibanj do konca leta ter možnosti za prihodnje leto. Prav posebej pa se morajo dela lotiti odgovorno povsod tam, kjer pri svojem delu in proizvodnji zaostajajo za sorodnimi panogami v regiji in republikah. Predsedstvo bo še naprej tesno povezano s sekretarji OO ZK v združenem delu, za dogovor o možnostih združevanja dela in sredstev pa bodo spregovorili na aktivni komunistov — vodilnih delavcev.

V. Paveo

ODGOVORNEJŠI PRISTOP K EVIDENTIRANJU

Večina od 146 osnovnih organizacij zveze komunistov v soboški občini je odgovorno in tvorno pristopila k evidentiranju kandidatov za člane organov občinske partijske organizacije. Se posebej pa so se angažirali v približno četrtini osnovnih organizacij ZK, kar je nedvomno dobra spodbuda za še večje vključevanje komunistov v reševanje kadrovskih zadev. Upoštevajoč načela kadrovske politike, kjer čaka vrsta nalog prav zvezo komunistov, je treba v soboški občini do bližnjih volilno-programskih sej OO ZKS še pospešiti aktivnosti na tem zelo pomembnem področju.

To je eno izmed pglavitnih stališč, ki se je oblikovalo na skupni seji predsedstva občinskega komiteja zveze komunistov in komisije za organiziranost, razvoj ZK, kadrovska vprašanja in idejnopolitično usposabljanje pri OK ZKS v Murski Soboti. Ugotovili so, da se je v razpravah v osnovnih organizacijah ZK, ko so govorili o evidentiranju kandidatov za najodgovornejše partijske funkcije v soboški občini, pojavilo precej novih imen, kar je vsekakor pozitivno dejstvo. To govori v prid trditvi, da so se v večini OO ZK dokaj odgovorno lotili kadrovanja.

Prihodnje leto se bo iztekel že

drugi mandat predsedniku OK ZKS Alojzu Šeli, dvema članoma predsedstva občinskega komiteja in nekaterim članom občinskega komiteja ZK. Zato so že zdaj opravili obsežne kandidacijske postopke, v razpravi pa so oblikovali več predlogov novih kandidatov. Povsod pa so podprli stališče, da zdajšnjemu sekretarju predsedstva OK ZKS Stanku Erjavcu in izvršni sekretarki Anici Karba podaljšajo mandat tudi v prihodnje. Tudi predsednika statutarne in nadzorne komisije bi naj še naprej opravljala ti funkciji, medtem ko bo zaradi dvojnega mandata moralo priti do nekaterih kadrovskih sprememb v tovariškem razsodišču. Sicer pa bodo o predlogu evidentiranih možnih kandidatov razpravljali še v OO ZKS.

Na skupni seji pa so spregovorili tudi o evidentiranju kandidatov za sekretarja medobčinskega sveta zveze komunistov za Pomurje. To je potrebno, ker zdajšnji sekretar Geza Bačič v kratkem odhaja na novo odgovorno funkcijo v Ljubljano. V prvi fazi se je oblikoval predlog sedmih možnih kandidatov za novega sekretarja MS ZKS za Pomurje, kandidacijski postopek pa bo potekal še nekaj časa, ker je treba uskladiti predloge iz posameznih pomurskih občin.

Milan Jerše

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MURSKA SOBOTA DELOVNA SKUPNOST

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

— referent za gospodarjenje s stanovanjskim fondom

Pogoji:

- srednješolska izobrazba ekonomske, gradbene ali upravne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

Prošnje z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Delovna skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti, v roku 8 dni od dneva objave oglasa.

O rezultatih izbire bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni od poteka razpisnega roka.

NE FRONTA FORUMOV, AMPAK LJUDI

Vsaka programsko-volilna konferenca mora odgovoriti na nekaj vprašanj, je v uvodu svojega izčrpnega poročila dejal dosedanji in tudi na novo izvoljeni predsednik občinske konference socialistične zveze delovnega ljudstva Murska Sobotina Stefan Čahuk. In omenjena konferenca je dala nekaj odgovorov, izhodišče za vsa pa je prav gotovo to, da je iz fronte forumov potrebno prerasti v fronto ljudi. To je bilo razbrati tudi iz razprave delegatke iz krajevne skupnosti Park Irme Benko, ki se je dotaknila tudi vprašanja delegatskega usposabljanja, kar je nedvomno eden od razlogov, da delegatski sistem ne deluje tako, kot bi moral, saj so skupščine velikokrat nesklepčne, slabo so obiskani tudi zbori občanov in komaj sklepni forumi. Kako se ljudi da aktivirati, pa je preprosto, v drugem delu svojega izvajanja že

skoraj preveč po domače, povedal predsednik krajevne konference SZDL v Rakičanu Ivan Karoli. Poudaril je, da so ljudje pripravljivi sodelovati kadar so neposredno motivirani, manj pa, ko rezultati dela niso vidni. O lažnem humanizmu do alkoholkov, ki postajajo vedno bolj pereč problem naše družbe, je govoril Filip Matko in s podatki o tem, kako imamo v soboški občini 112 gostiln in le 12 slaščičarnic ter eno predelovalnico brezalkoholnih pijač, ilustrativno prikazal stanje. Tudi razloge, zakaj učenci in delavci prej posežejo po „spricju“ kot po sadnem soku ali kakšni drugi brezalkoholni pijači je navedel, ko je primerjal ceno brizganca, ki stane 20, in coca-cola, ki stane 50 dinarjev.

Milivoj Roš se je spraševal o mladih in frontnosti in ugotavljal, da je beseda generacije

naše bodočnosti premalo prisotna in da mladi niso navdušeni nad vnaprejšnjimi izdi volitev, kjer nimajo nobene možnosti vplivanja. Prav tako je opozoril na usihanje kulture in izrazil povsem drugačno mnenje kot Greta Škerget, ki je o razvejano-sti ljubiteljske dejavnosti v družbi govorila v številkah in podkrepila s številom proslav. svojo diskusijo pa začela z razkorakom, ki se nanaša na (ne)dejavnost hišne samouprave in (ne)ustrezne strokovne službe.

Delo medobčinskega sveta socialistične zveze je predstavil predsednik Boris Prejac, ki je med drugim dejal, da moramo biti pri sprejemanju stališč in njih uresničevanju določnejši, kar je verjetno tudi ena od osnovnih nalog najbolj množične organizacije v novem mandatsnem obdobju.

Brigita Bavcar

PRESELITEV V BAZO

Vsaj tako bi lahko skleпали iz dveh virov na programsko volilni konferenci OK SZDL v Ljutomeru. Že poročilo o opravljenih konferencah v posameznih krajevnih skupnostih je nakazalo, da so se v teh organizacijah največkrat razprave nanašale na lastne, krajevne probleme, pa naj si bo to oskrba z vodo, ali prometne zveze ali kaj drugega. Drugo, kar je nakazovalo na to, je bilo poročilo občinske konference, v katerem so ugotovili, da je bilo premalo stikov s posameznimi krajevnimi konferencami, tam pa, kjer so bili, pa so bili na ravni forumskega odnosa, se pravi zgolj formalni.

Ob poročilu o delu občinske SZDL, so na letošnji programsko volilni konferenci razgnili

tudi celotno problematiko kmetijstva v občini. Ugotovitev, da je kmetijstvo razdrobljeno, neorganizirano, premalo učinkovito, da je premalo pospeševalcev in da se le-ti še vedno preveč ukvarjajo z administracijo, niso čisto nič novega in prav naloga sekcij za kmetijstvo in celotne socialistične zveze je, da v okviru dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in v okviru rednega dela te fronte organizacije napravijo odločilen korak v t. i. „revitalizaciji“ te prednostne in tako pomembne panoge v občini Ljutomer.

Še nekaj je pomembno za ljutomersko programsko-volilno konferenco, kljub oceni, da delegatski sistem deluje še dokaj zadovoljivo, pa je ta ocena

mogoče še vseeno previsoka in ena od prednostnih nalog v prihodnjem obdobju bo vsekakor utrjevanje delegatskega sistema na vseh ravneh, predvsem pa bo potrebno pospešiti njegovo učinkovitost, delno z izobraževanjem delegatov ali na kak drug način.

Izhodišča za program so torej jasna: nastala so na podlagi ugotovljenega. In novo vodstvo, ki so ga pravzaprav samo potrkali, (predsednik ostaja Aleksandri, predsednik sekretarja Franc Pirher, sekretarja Franca Jurša), bo v prihodnjem mandatu s svojim predsedstvom imelo precej dela pri odpravljanju pomanjkljivosti in aktiviranju povezave z bazo — krajevnimi konferencami.

Dušan Lopar

VEČJA INTENZIFIKACIJA KMETIJSKE PROIZVODNJE

Čeprav smo pri intenziviranju kmetijske proizvodnje v Pomurju v preteklosti že zabeležili določene premike. je na tem področju še veliko neizkoriščenih možnosti. Ker je zemljiški fond omejen, lahko dosežemo večjo proizvodnjo le z večjo intenzifikacijo, ob skrbi za večjo proizvodnjo pa ne moremo tudi izboljševanja kmetijskih površin. Pri tem imamo v mislih predvsem melioracije, v zadnjem času pa prihajajo v ospredje

tudi razmišljanja o namakanju. Perspektiva razvoja pomurskega kmetijstva je torej v povečanju proizvodnje, predvsem pa v zagotavljanju domače krmne osnove, saj le na osnovi te lahko načrtujemo tudi razvoj živinoreje in preko te seveda tudi razvoj predelovalne industrije. S pridelki, ki jih dosegamo, v Pomurju še vedno ne moremo biti zadovoljni, saj moramo letno dokupiti okrog 70 tisoč ton koruze in 16 tisoč ton beljakovinskih koncentratov, razvoja našega kmetijstva pa ne moremo in ne smemo graditi na dokupovanju potrebne krme.

Cilji, ki smo si jih v Pomurju zastavili, niso nedosegljivi, zadržno organizacijo, medtem ko je proizvodno usmerjenih kmetij le od 3.600 do 3.800. Torej še vedno ostaja velika večina takšnih kmetij od katerih pomembnejših

tržnih viškov ne bo možno pričakovati, prav tako pa ob sedanjih zaposlitvenih možnostih ni moč pričakovati tudi hitrejše deagrariacije. Od teh kmetij si torej v prihodnje ne moremo veliko obetati, zato je treba večjo pozornost posvetiti tistim, od katerih lahko pričakujemo večjo tržno proizvodnjo. Zlasti tržno usmerjene kmetije je treba pri oskrbi s krmo osamosvojiti, to pa lahko dosežemo le, če tem kmetijam omogočimo vse pogoje za samooskrbo s krmo.

Od 85 tisoč hektarjev zemljišč v Pomurju odpade na obdelovalne površine 61 tisoč hektarjev in od tega na njive 44 tisoč hektarjev. Tržnost poljedelske proizvodnje še vedno ni zadovoljiva, saj sta pomembnejši tržni kulturi le pšenica in sladkorna pesa. Z intenzivnejšim poljedelstvom in z agresivnejšo razvojno politiko v živinoreji pa bi lahko bila dosežena znatno večja proizvodnja žit, pa tudi mesa in mleka.

vendar pa tudi njihova realizacija ne bo lahka. Potrebno je namreč upoštevati sedanjo posestno in starostno strukturo na pomurskih kmetijah, ki se je v nekaj letih ne bo dalo spremeniti. Ko pravimo, da je ključ za večjo proizvodnjo v krepitvi družbenega sektorja ter v specializiranih in tržno usmerjenih kmetijah, ne smemo zanemarjati velike večine preostalih pomurskih kmetij. Po nekaterih podatkih je v Pomurju okrog 24 tisoč kmetij, od katerih jih le 11 tisoč pogodbeno sodeluje z

tržnih viškov ne bo možno pričakovati, prav tako pa ob sedanjih zaposlitvenih možnostih ni moč pričakovati tudi hitrejše deagrariacije. Od teh kmetij si torej v prihodnje ne moremo veliko obetati, zato je treba večjo pozornost posvetiti tistim, od katerih lahko pričakujemo večjo tržno proizvodnjo. Zlasti tržno usmerjene kmetije je treba pri oskrbi s krmo osamosvojiti, to pa lahko dosežemo le, če tem kmetijam omogočimo vse pogoje za samooskrbo s krmo.

TURNIŠČE: cene pujskov

Nekoliko hladnejše vreme v zadnjem času je najbrž vzrok, da na turniškem sejmišču ni več običajnega vrveža. Tako so rejci pripeljali tja v četrtek, 24. dec., 47 pujskov, minuli četrtek pa 78. Povpraševanje je bilo manjše od ponudbe, čeprav so rejci ponujali pujske po dokaj nizkih cenah — od 6.500,00 do 8.000,00 dinarjev za par.

Ko je končal zadnja dela na polju, se je vsedel za to mizo in ves čas razmišlja, katero varianto kmečke pokojnine naj izbere do 1. januarja.

NA POLJIH BORAČEVE, OREHOVEC IN ČREŠNJEVEC HITIJO Z OSUŠEVANJEM

Njive bodo pripravljene do spomladanske setve

Čeprav so kmetje že opravili pridelke in zemlja počiva pripravljena za spomladansko setev, na poljih v okolici Boračeve, Orehovec in Črešnjevec v radgonski občini ne poznajo počitka. Le da je kmetijsko zamenjala gradbena mehanizacija. Že od sredine novembra so delavci tozda Hidrogradnja Vodnogospodarskega podjetja Maribor s stroji od zore do mraka na poljih, ki jih osušujejo.

Seveda pa dela ne bi mogla steči brez soglasja 150-tih kmetov, lastnikov polj. V njihovem imenu je odločitev za

Tudi v času našega obiska stroji niso obstali, vodja del **Branko Kristl** pa pravi o dosedanjem poteku del tako-

Seveda pa dela ne bi mogla steči brez soglasja 150-tih kmetov, lastnikov polj. V njihovem imenu je odločitev za

Ljudje in stroji ne poznajo počitka.

le: »Z deli smo pričeli v katastrski občini Boračeva, kjer smo že opravili izkope melioracijskih jarkov, zemljo razgrnili in seveda prej še opravili poseke. Dela potekajo nemoteno in tudi po zaslugi dobrega sodelovanja s kmeti iz tega območja.«

naložbo razložil **Jože Kirbiš**, kmet iz Boračeve in član melioracijskega odbora: »Zemlja je bila zamočvirjena in prav lani smo imeli težave, saj nismo mogli niti sejati niti pospraviti koruze. Več bomo pridelali, pa tudi lažje. To vidimo tudi tam, kjer so zemljo že osušili in zložili.«

Ivanu Kolblu, odgovornemu za agromelioracijska dela v radgonski kmetijski zadrugi — ta je nosilec naložbe za izboljšavo zemljišč kmetov kooperantov — je to nova pomembna preizkušnja. »To je že naš četrti projekt. Površine, ki so zajete v odvodno, štejejo skupno 222 hektarov, zložba pa bo zajemala 276 hektarov, k naložbi so nas spodbudile že prej uspešno izvedene operacije, osušitev in zložba parcel, skratka izboljšava zemljišč pa

Kljub nekoliko poznemu pričetku potekajo zadovoljivo. Izvajalci so prepričani, da bodo svoj del, če ne bo prehude moče, opravili že do konca leta. Zatem pa pridejo na vrsto še agromelioracijski ukrepi — apnenje, gnojenje in oranje — ter zložba. Vsi pa zagotavljajo, da bodo dela, veljajo približno 50 milijonov dinarjev, končana v dogovorjenem času. Torej bodo polja nared do spomladanske setve.

V. Paveo

DELITEV DELA NA KMETIJI

»Tudi mi imamo razdeljeno delo tako kot v tozidih. Žena skrbi za plemenske svinje, svak in jaz pa za belone.« Tako nam je povedal **Dezider Kranjec** iz Domanjševca 33. Že po stanovanjski hiši se je videlo, da je to še od nekdanje trdna in gospodarna kmetija.

Kot nekoč pri vsaki pravi premurski kmečki družini, je pri Kranjčevih osem ljudi. Za delo ni problema: nikoli ga ni preveč, vendar tudi ne zmanjka ga nikoli. Kot smo že omenili, krmijo Kranjčevi plemenske svinje in pitance.

Plemenskih svinj z malimi pujski imajo trenutno 18, a jih bodo v bodoče dokupili še nekaj. Pitancev pa je po prečno v hlevu 270. Prve hleve je imel **Dezider** narejene 1976. leta. V njem so sedaj sami pitanci. 1981. leta pa je sezidal in napolnil tudi nov moderni hlev. Zanj je vzel nekaj kredita, vseeno pa je bilo potrebno veliko lastnih sredstev, predvsem pa dela. Pohvalil se je, da je načrt za notranjo razporeditev prostor sam predlagal in tudi večino zidarskega dela je opravil sam s pomočjo domačih. **Dezider** je namreč po poklicu zidar. Najprej je štiri leta delal v Piranu, po odsluženju vojaškega roka pa je bil enajst let zaposlen v Avstriji.

V Domanjševcih je kar veliko usmerjenih kmetij. Ti se bavijo s prašičerejo, ostale pa z živinorejo. Razen prašičev imajo pri Kranjčevih še štiri krave molznice in dve plemenski telici. Ta hlev je zraven stanovanjskega poslopja, medtem ko so hlevi s prašiči na parceli čez cesto.

Plemenskih svinj imajo nekaj domačih, nekaj pa jim jih pripeljejo. Cene za male pujske so kar dobre, vendar je zadnje čase po njih slabše povpraševanje.

Ko pritisne hud mraz pozimi, mora v hlevih tudi zakuriti z drvmi ali z oljno čejo. Tudi prašiči so občutljivi, zato je boljše preprečevati, kot pa zdraviti. Če na primer prašiči obolijo za pljučnico, močno zaostanejo pri rasti.

Tudi z zdravili je sedaj kritično, ker jih ni. Smrtnost je v njegovem hlevu zelo majhna, imel je tudi primere, ko mu je v turnusu poginil le en prašič. Cepi jih kar sam, če pa pride do množičnega obolenja, zmeša zdravilo med krmilo.

Čeprav ima plemenske svinje, ki bi ga lahko oskrbovale z malimi pujski, mora večino teh sproti prodajati. Za krmljenje bekonov mora dobiti male pujske enake starosti, kar pa pri domačih pujskih ne bi bilo

mogoče, ker svinje prasijo ob različnem času. V novjšem hlevu so plemenske svinje v zgornjem nadstropju, pitanci so spodaj in v starem hlevu. Pri pitancih dobi **Dezider** plačan le prirastek in glede cene ni zadovoljen: »Prirastek dobim plačan po različnih kriterijih. Največ, kar sem dobil za kilogram, je bilo 6 din, nikoli še nisem dobil 7 din, kot je uradna cena. Ta cena ni spodbudna; najbolj slabo pa je, ker ni nič natančno določeno, tako da nikoli ne vem, koliko dobim.

Lahko bi rekel, da se bolj splačajo plemenske svinje. Vendar so zadnje čase močno dvignili cene krmil, male pujske pa je potrebno krmiti s krmilo, pri teh se ne da krmila zamenjati s silosom ali drugo domačo krmo.

Ne vem, kakšna bi bila računica, če bi hotel pri pitancih doseči primerno težo le s krmilo. Na 1 kilogram prirastka porabim 3,5 kilograma krmila, tako da za 270 prašičev porabim 83 ton

krmila. Pri nas dajemo krmila le tako dolgo, dokler ne zrastejo do teže, ko lahko brez kakršnih posledic dajemo domačo krmo.«

Vsako leto **Kranjčevi** napolnijo štiri silose, vendar je letos suša njihova polja tako močno prizadela, da so napolnili le dva. Zaradi tega bodo spet večji stroški. Tudi drugi stroški so velik, saj samo ček za elektriko znes 6600 din.

Svoje obdelovalne zemlje imajo 8 hektarjev, v najemu pa 5 hektarjev. Od tega so letos imeli kar na 6 hektarjih koruzo, drugo leto pa jo mislijo posejati na 8 hektarjih. Silose napolnijo s storžno silažo, preko kmetijske zadruge pa je **Dezider** nabavil tudi sojo, ki jo meša med krmo. Pred kratkim so naredili še silos za krmila, ker pa tudi miši imajo rade krmilo je pri Kranjčevih kar dvanajst mačk.

Za mehanizacijo ni problema, saj je **Dezider** skupaj z drugimi devetimi člani v strojni skupnosti.

Pri hiši je pet za delo sposobnih ljudi. **Babica** še kaj postori v hiši, čeprav ima že čez 80 let. Tudi oba osnovnošolca, hčerka obiskuje 3 razred, sin pa zadnji razred, rada pomagata pri domačih opravilih.

Sin obiskuje še glasbeno šolo in igra pri soboških godbenikih. Načrtuje, da bo ostal doma, prej pa bo obiskoval poklicno strojnoključavničarsko šolo. Ta poklic mu bo zmeraj koristil, saj si bo tako znal sam popraviti stroje in jih vzdrževati.

Berndarda Peček

Dezider Kranjec iz Domanjševca je nadstropne svinjake uredil po lastni zamisli. V spodnjem delu so pitanci, v nadstropju pa plemenske svinje in pujski. Veliko dela pri gradnji hleva je opravil sam, saj je **Dezider** po poklicu zidar.

12 odlikovanih predsedstava SFRJ

Ob dnevu republike je bila v Murski Soboti krajša slovesnost, na kateri je predsednik skupščine občine Martin Horvat podelil visoka odlikovanja predsedstava SFRJ 12 zaslužnim posameznikom iz soboške občine. Za zasluge in dosežene uspehe pri delu, pomembnem za socialistično izgradnjo države, so red zaslug za narod s srebrno zvezdo prejeli: ŠTEFAN FILIPIČ, RUDI HORVAT, JOŽE POJBIČ IN DR. ŠTEFAN VUČAK. Red dela s srebrnim vencem so izročili TADJI JACLIČIČI, JOŽETU KARDOŠU IN LUDVIKU SOLARJU. Z redom za vojaške zasluge s srebrnimi meči je odlikovan JANEZ BERDEN, z medaljo zaslug za narod JANEZ DANČ, z medaljo dela ANTON PERTOČI in MARIJA RADIŠIČ, medtem ko je medaljo za vojaške zasluge prejel ŠTEFAN MERKLIN.

M. J.

GORNJA RADGONA

Petim občanom državna odlikovanja

Ob 29. novembru je predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije odlikovalo za požrtvovalno in predano delo z visokimi državnimi odlikovanji pet občanov. Iz rok predsednika skupščine občine Jožeta Kolbisa sta medalji zaslug za narod prejela ALBIN ČUFAR in JOŽE ZAGORC, red dela s srebrnim vencem pa: LJUDMILA PELC, dr. MAJDA TOPLAK OSTAN in ŠTEFAN PERŠA.

vp

Navzočnost Pomurskega tiska na olimpijskih igrah

V zdajšnjih zaostrenih gospodarskih razmerah smo vselej veselili vsakršnega uspeha delovnih organizacij, tudi uspeha ZGEP Pomurski tisk iz Murske Sobotе, ki se kljub težavam, s katerimi so se morali skozi vse leto ubadati zaradi preskrbe z ustreznimi materiali, lahko pohvali z ugodnimi rezultati devetmesečnega poslovanja. „Tako ugotavljamo, da je celotni prihodek znašal kar 871 milijonov dinarjev ali 36 odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta oziroma 2 odstotka nad planiranim v devetmesečju letošnjega leta. V istem času so se porabljena sredstva sicer povečala za 36 odstotkov, toda dohodek je v primerjavi z lanskim letom višji za 33 odstotkov, kar pomeni okrog

3 odstotka več, kot smo načrtovali. Poleg tega pa je za osebne dohodke ostalo približno 36 odstotkov več sredstev, s čimer smo preselili načrtovane cilje za 3 odstotke. To nam je omogočilo, da smo v poslovni sklad namenili okrog 58 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 15 odstotkov več oziroma 7 odstotkov nad planiranim,“ z neprikritim zadovoljstvom poudarja tovariš Bela Pavlič, glavni direktor Založniškega, grafičnega in emblažnega podjetja Pomurski tisk v Murski Soboti.

Iz meseca v mesec pa se izboljšujejo tudi rezultati na področju izvoza. Začetne uspehe iz lanskega leta so namreč v letošnjih devetih mesecih že v znatni meri presegle.

Tako se imeli v letu 1982 na ravni celotne delovne organizacije okrog 480 tisoč mark izvoznih poslov, v letošnjem letu pa računajo že na milijon 600 tisoč mark v tiskarni. Tudi temeljna organizacija Kartonaža bo v sodelovanju z avstrijsko firmo Wall do konca letošnjega leta dosegla s prodajo svojih izdelkov okrog milijon šilongov. „V tiskarni, kjer gre za izvoz potiskanih reklamnih kock, smo v prvih devetih mesecih že ustvarili milijon 120 tisoč mark deviznega prometa. Letos pa se vključujemo v izvoz drugih proizvodov, predvsem potiskane reklamne materiale, koledarjev in podobnega, tudi na zahtevno zahodnonemško tržišče, in sicer za nekatere nemške založbe in druge partnerje. Od tega projekta si obetamo zanimiv poselek, ki pa bo prinesel boljše rezultate šele v prihodnjem letu,“ pravi Bela Pavlič.

Ne gre pa prezreti tudi uspešnega sodelovanja s turistično propagando Bosne in Hercegovine, v katero so vključeni že nekaj let. Tako namreč za Turistično zvezo Bosne in Hercegovine že nekaj časa tiskajo zahtevni propagandni material. To sodelovanje pa je postalo intenzivnejše v letošnjem letu, ko se v Sarajevu pripravljajo na otvoritev zimskih olimpijskih iger. Soboški Pomurski tisk namreč tiska razne prospekte za zahtevno turistično ponudbo v Bosni in Hercegovini, poleg tega pa so vključeni še v turistično ponudbo glede samih olimpijskih iger. Gre za zelo obsežne projekte, zato pri njihovi dokončni izdelavi sodelujejo tudi z drugimi tiskarnami, zlasti iz SR Srbije, Slovenije in tudi iz Bosne in Hercegovine. Za potrebe bližnjih zimskih olimpijskih iger v Sarajevu prevzemajo del obsežnih poslov s področja tiskanja različnega propagandnega gradiva. Na ta način se tudi prizadevni kolektiv soboškega Pomurskega tiska vključuje v neposredne priprave na zimske olimpijske igre.

Milan Jerše

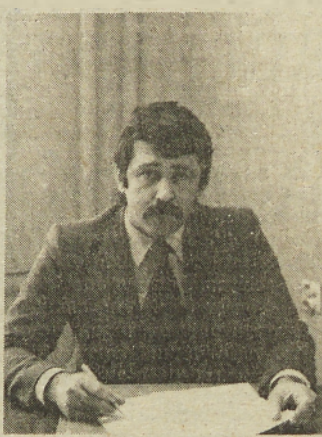
Milan Jerše

VELIKE IZGUBE V TOZDU PROIZVODNJA BIVALNIH ENOT AVTORADGONE

ZAGOTOVITI DOVOLJ DOBRIH IZVOZNIH POSLOV

Za nastali položaj prevladujejo objektivni, nekaj pa je tudi subjektivnih vzrokov

53 milijonov dinarjev izgube v devetih mesecih prutka 332 delavcev tozda Proizvodnja bivalnih enot Avtoradgone. In tako se je ta tozda, še večeraj steber celotne delovne organizacije, znašel v hudih škripih in zagatah, ki jim bodo težko kos, prav gotovo pa bodo z rdečimi številkami tudi sklenili letošnje leto. Prigospodarjena izguba je predvsem odraz razmer, s katerimi se srečuje kovinskopredelovalna industrija, pa tudi posledica oženja domačega trga. Na vse te in še na druge spremenjene razmere gospodarjenja so bili, kot je pokazalo že poslovno polletje (23 milijonov dinarjev izgube), premalo pripravljeni in tako se je kljub sanacijskemu programu, ki šele danes daje prve rezultate, negativni poslovni rezultat še več kot podvojil.

»Vzrokov je več, največ pa takšnih, na katere nismo mogli vplivati, zato pa so se v proizvodnji bivalnih enot močno odrazilo pojasnjen visoko izgubo direktor Avtoradgone ANTON SLAVICE. »Poglaviti je vsekakor razkorak med cenami reprodukcijskih materialov, ki jih uporabljamo in cenami naših bivalnikov. Cene teh materialov, ki jih potrebujemo za notranjo opremo, so v povprečju samo od polletja porasle skoraj za 70 odstotkov. Drugi problem so neplačane devizne stimulacije skoraj v višini 16 milijonov dinarjev in še vedno neporavnanih 650.000 dolarjev, ki jih dolguje poslovni partner za irški posel. In ne le da zato nismo dobili deviz, tudi dinarjev ne, posledica pa je, da moramo kupovati, ker trdne valute ni, dražje materiale za dinarje. Obresti, prav za irški posel jih plačujemo v višini 10 milijonov dinarjev, pa nam odnašajo skoraj celotno akumulacijo. Tako pač je, če ne premoreš dovolj lastnih obratnih sredstev.«

Sicer pa že podatek, da je prodajna cena bivalnih enot porasla v primerjavi z materiali, ki jih uporabljajo, je za okrog 36 odstotkov, torej skoraj dvakrat počasneje, pove dovolj. In danes v izračunu prodajne cene bivalnika odpade 93 odstotkov na materialne stroške in 8,9 odstotka na osebne dohodke (povprečno v

tozdu je 13.000 dinarjev). Padec konjunktura kot posledica oženja naložbene dejavnosti in s tem precejšnja izguba domačega trga pa narekujeja v proizvodnji bivalnih enot prestrukturiranje njihove proizvodnje. Ta proces, ki je že stekel, pa je opozoril tudi na vrsto notranjih pomanjivosti. Anton Slavice: »Ker domači trg ne zmore več sprejemati tako imenovanih tipskih konjunkturiziranih in sicer prejšnja leta proizvedenih (oskrbovali gradbince), tuji pa imajo visoke zahteve, serijsko proizvodnjo vse bolj nadomeščajo individualna. V tej zahtevnejši proizvodnji pa struktura odložiteljne Šibka tehnološka opremljenost in nizka kvalifikacijska struktura mnogokrat nista kos zahtevnim opravilom, v novem načinu dela pa je tudi težko slediti normam. Predvsem si moramo prizadevati za boljše organizacijo dela in za zmanjšanje lastne proizvodne cene. Ker smo samo v treh mesecih po sanacijskem programu morali odšteti za materiale nekaj nad 17 milijonov dinarjev več, kol smo načrtovali, je izhod le v uvažanju cenejših alternativnih materialov in programov. Sedaj že spreminjamo notranje obloge izolacije, naredili smo lastno stroho in rešujemo še druge konstruktivne zadeve, tako da bomo z manj dela in cenejšimi materiali naredili cenejše enote.«

Pri vsem naštetem, v tozdu pa so tudi zaostri delovno disciplino in se storilnosti obeh izmen počasi že izenačujeta, bodo pa zagotovili odgovornih vztrajali. In čeprav vseh predvidenih tehnoloških sprememb v kratkem času seveda niso mogli popolnoma uvesti, so prepričani, da bi lahko do konca leta splavali iz težkega položaja, seveda, če bi jim plačali izvozne stimulacije in irški posel, kajti v rezervnem skladu premorejo le 15 milijonov dinarjev.

Takšne so torej možnosti izhoda v tozdu do konca leta. Nadaljnja perspektiva pa je v zahtevnejši proizvodnji in v osvajanju novih trgov. »V devetih mesecih letos smo že izvozili skoraj tretjino proizvodnje, (ta seveda zaradi sprememb v načinu dela ni več primerljiva z letnim načrtom, v 9 mesecih je bila po takšni primerjavi le 48-odstotna, op. p.) v vrednosti 219 milijonov dinarjev. Ta uspeh nam je spodbuda in smerokaz za naprej. Na tujem trgu prodajo dražje kot doma, svojevrstna spodbuda za izvoz pa so še ugodnejši kreditni pogoji. Opredelitev je torej jasna. Fe. Opredelitev je zagotoviti dovolj dobrih poslov. Naši največji kupci so danes v Avstriji, ZR Nemčiji in Sovjetski zvezi. Za še večji prodajni potrebujemo nove proizvode. Nekaj jih že razvijamo in uvajamo. Posebej veliko je povpraševanje za večje objekte in obeta se nam donosen posel pri proizvodnji stanovanjskih kuhin, primernih za bivanje na bližnjem vzhodu.«

V. Pavlo

PRISRČNO OB TEDNU STAREJŠIH OBČANOV

Ob tednu starejših občanov so v soboški občini pripravili vrsto kulturnih prireditev, razgovorov in srečanj, s katerimi so želeli širšo javnost seznaniti s svojo dejavnostjo. V sodelovanju z občinsko skupnostjo socialnega skrbstva se je še posebej angažiral kolektiv doma oskrbovancev v Rakičanu, kjer znašajo posteljne zmogljivosti 268 ležišč. Večina oskrbovancev je iz soboške občine in drugih krajev Pomurja, nekaj pa tudi iz ostalih predejev Slovenije. Ob tednu starejših občanov so jih obiskali mladi člani RK iz osnovnih šol v Gornji Radgoni in Kapeli, nastopil je pevski zbor društva upokojencev iz Murske Sobotе, učenci osnovne šole iz Črenšovca, cicičani iz otroškega vrta v Rakičanu, učenci šole za zdravstvene delavce, folklorna skupina iz Beltincev in Kociper banda. Odprli pa so tudi vrata vsem obiskovalcem doma. Ob tej priložnosti so organizirali razgovor z oskrbovanci, ki imajo stalno bivališče v mestu Murska Sobotа. Razgovora so se udeležili predstavniki vseh šestih mestnih krajevnih skupnosti, predsednik in tajnik občinske skupnosti socialnega skrbstva in podpredsednik društva upokojencev v Murski Soboti. Seznanili so se s problematiko delovanja rakičanskega doma oskrbovancev, načeli pa so tudi vprašanje dnevne varstva ostarelih oseb v domu, za kar obstajajo prostorske in kadrovske možnosti. Obiskali so jih tudi predstavniki krajevnih skupnosti Grad, Pertoča, Beltinci in Mačkovoč.

Posebej slovesno je bilo tudi na tradicionalnem srečanju starejših občanov starih nad 70 let v Murski Soboti. Okrog 300 udeležencev srečanja v prostorih hotela Diana je pozdravil predsednik skupščine KS Park Štefan Merklin, prisrčno srečanje pa so s svojim nastopom popestrili cicičani iz otroškega vrta, učenci osnovnih šol Daneta Šumenjaka in Prekmurskih brigad, glasbene šole, pevski zbor upokojencev in ansambel Novi grešniki iz Zagreba.

Milan Jerše

Milan Jerše

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb ZGEP „Pomurski tisk“ Murska Sobotа, Lendavska 1

objavlja

za nedoločen čas prosta dela oz. naloge

INOKORESPONDENTA

Prijavljeni kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- administrativni ali ekonomski tehnik
- aktivno znanje nemškega jezika.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev naj kandidati v 10 dneh od objave oglasa pošljejo na naslov: Splošno kadrovska služba ZGEP „Pomurski tisk“ Murska Sobotа, Lendavska 1.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od sprejema sklepa o izbiri.

UNIOR zreče

kovaška industrija

63214 zreče · jugoslavija · žel. postaja celje · slovenija
tel 063 760 000
telegram unior zreče · telex 33527 yu unior

UNIOR — kovaška industrija Zreče, TOZD obrati kovinskih izdelkov in livarna Vitanje ter TOZD gostinstvo in turizem vabita k sodelovanju večje število novih sodelavcev za naslednje delovne naloge:

1. kovaška pomožna dela

z možnostjo priučitve za utopnega kovača

2. delavce v livarni

z možnostjo priučitve za pomožnega livarja

3. več KV natakarijev

za delo v RTC Rogla — hotel Planja zakar se zahteva končana gostinska šola natakarske smeri.

Nudimo ustrezne osebne dohodke, ki se gibljejo od 15.000 do 20.000 din za delavce novice in od 19.000 do 28.000 — din za utopne kovače in livarje ter 15.000 — 17.000 din za natakarije. Osebnih dohodki so močno odvisni od vloženega dela.

Za delavce imamo urejene ustrezne samske sobe s sanitarijami in kopalnicami.

Pod prvo in drugo točko je delo v težjih delovnih pogojih, zato morajo kandidati biti stari najmanj 18 let. Prednost pri zaposlitvi imajo kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Vabimo vse, ki so pripravljene delati na zgoraj navedenih delih, da pošljejo pisne vloge na naslov UNIOR — kovaška industrija Zreče. Povabili vas bomo na razgovor, kjer se bomo podrobneje pogovorili o vseh pogojih.

M
Mercator

SOZD Mercator, n. sub. o.

Mercator - Sloga

trgovina na debelo, drobno ter gostinstvo, p. o.

Delavski svet MERCATOR — SLOGA, trgovina na drobno, debelo ter gostinstvo p. o. Gornja Radgona

RAZPISUJE

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili (ni reelekcija)

1. POSLOVODJA III PE ŠČAVNICA, Sp. Ščavnica (novozgrajena trgovina)
2. POSLOVODJA I PE MARKET-MURA — samopostrežni del in
3. POSLOVODJA II PE MARKET-MURA — tehnični del v Apačah

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod zap. št. 1., 2. in 3. morajo kandidati imeti poslovodsko ali srednje komercialno šolo z delovnimi izkušnjami nad 5 let,
- sposobnost vodenja poslovne enote in
- sposobnost komuniciranja s strankami.

Kandidati se imenujejo za dobo 4 let, po poteku te dobe so lahko na novo izbrani.

Kandidati naslovijo svoje prošnje z ustreznimi dokumenti v roku 15 dni po razpisu na naslov: Razpisna komisija MERCATOR — SLOGA p. o. Gornja Radgona, Partizanska 12/a. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od poteka roka za prijavo.

Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom M. Sobota

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

individualnega poslovnega organa za mandatno dobo 4 let

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko izobrazbo medicinske, ekonomske, pravne ali politološke oz. družboslovne smeri;
- 5 let delovnih izkušenj in organizacijske sposobnosti;
- da se zavzemajo za samoupravljanje.

Kandidati naj pošljejo pisane prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom M. Sobota z oznako „za razpisno komisijo“.

Prijavljene kandidate bomo o izidi izbire obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

Vrtnarstvo Florina n. sol. o., TOZD Cvetje, n. sol. o., cvetličarna „Regina“ Ljutomer

OBJAVLJA

prosta dela in naloge za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) do 30. 4. 1984

cvetličar — prodajalec — vezalec

Zahtevani pogoji:

- vrtnarska šola in eno leto delovnih izkušenj ali
- trgovska ali kmetijska srednja šola in eno leto delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh na naslov Vrtnarstvo Florina, DSSS, Vita Kraigherja 8, Maribor.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

ljubljska banka

POMURSKA BANKA MURSKA SOBOTA Trg zmage 7 razpisuje

javno licitacijo

za prodajo osebnega avtomobila Cimos Citroen CX 24000 PALLAS letnik 1979

izklicna cena 540.000,00 din.

Prometni davek plača kupec avtomobila.

Licitacija bo na dvorišču banke v Murški Soboti, v petek, 9. 12. 1983 ob 9. uri.

Udeleženci licitacije morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v višini 10 % od izklicne cene. Varščina se takoj po končani licitaciji vrne oziroma poročuna s kupnino.

Avtomobil je na ogled na dan licitacije od 7,30 dalje.

SOBOTA“ podjetje za komunalne, gradbene, obrtne in vrtnarske dejavnosti, n. sol. o., Kopaljška 2, Murska Sobota

Delavski svet TOZD Gradbeništvo skladno z določili statuta TOZD in 13. členom pravilnika o delovnih razmerjih delavcev v TOZD za dobo štirih let

ponovno razpisuje

dela in naloge

direktorja TOZD Gradbeništvo

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo šolo ekonomske ali gradbene smeri,
- da ima tri oziroma pet let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih,
- da je moralno in politično neoporečen.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi na naslov: „Sobota“, Kopaljška 2, Murska Sobota, pod oznako „razpisna komisija“.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom Lendava **razpisuje** dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

glavne medicinske sestre TOZD za mandatno dobo 4 let

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo višjo šolo za zdravstvene delavce, oddelek za medicinske sestre, opravljen strokovni izpit in
- 5 let delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom Lendava.

Prijavljene kandidate bomo o izidi izbire obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

lek ljubljana

objavlja

prosta dela in naloge v:

A. TOZD KOZMETIKA,

proizvodnja kozmetičnih izdelkov, r. o., Ljubljana, Verovškova 57

za proizvodnjo higienskih izdelkov v LENDAVI.

1. VODENJE SKLADIŠČNEGA IN MATERIALNEGA POSLOVANJA

Področje dela:

- organizacija skladiščenja repromaterialov in gotovih izdelkov,
- koordinacija s proizvodnjo, nabavno in prodajno službo ter sektorjem za AOP v zvezi s pretoki repromaterialov in izdelkov,
- izdelava predlogov tehnologije skladiščenja ter organizacija notranjega in zunanjega transporta,
- nadzor nad izvajanjem organizacijskih in drugih zakonskih predpisov v zvezi z materialnim poslovanjem.

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, organizacijske ali druge ustrezne smeri,
- 2 oz. 3 leta delovnih izkušenj na področju vodenja skladiščenja,
- poskusno delo 90 dni.

Razgovore in testiranje bomo organizirali v LENDAVI.

B. TOZD KEMIJA,

proizvodnja kemičnih izdelkov, r. o., Mengeš, Kolodvorska 27

za poslovno enoto v LIPOVCIH.

2. TEHNOLOGA

za tehnološko pripravo proizvodnje v obratu za proizvodnjo mineralno-vitaminskih mešanic in aditivov.

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba agronomske ali druge ustrezne smeri,
- 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj,
- poskusno delo 90 dni.

3. KOMERCIJALNEGA KOORDINATORJA

za sodeluje pri nabavi in skladiščenju surovin in ostalih izdelkov, ureja oziroma organizira prevoze surovin in izdelkov, sprejema in realizira naročila za prodajo izdelkov.

Pogoji:

- višja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- poskusno delo 90 dni.

4. STROJNEGA VZDRŽEVALCA

za enostavnejša vzdrževalna dela v obratu za proizvodnjo mineralno-vitaminskih mešanic in aditivov.

Pogoji:

- 3-letna srednja kovinarska ali druga ustrezna izobrazba,
- 1 leto delovnih izkušenj,
- poskusno delo 60 dni.

Razgovore in testiranje bomo organizirali v LIPOVCIH.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev objave sprejema 8 dni po objavi kadrovske-spolni sektor delovne organizacije LEK, Ljubljana, Verovškova 57.

tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, n. sol.

61107 Ljubljana

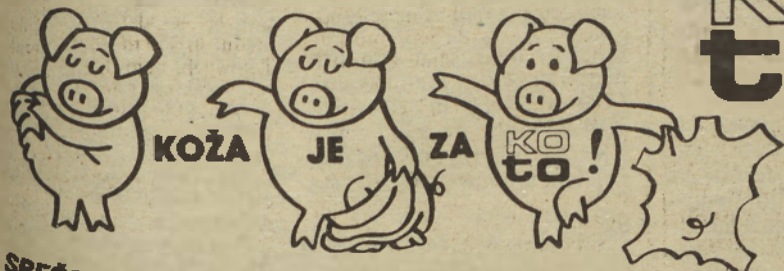
Verovškova 57, p. p. 81

telefon: (061) 340-161, 340-361

telex: 31171 yu lek

telegram: lek ljubljana

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO 80 DIN ZA KG TER OSTALE KOŽE PO UGODNIH CENAH

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1984!

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MURSKA SOBOTA

VABI INTERESENE

ZA MIRONDOBNO UPORABO ZAKLONIŠČA V STANOVANJSKEM DELU SREDIŠČA MESTA MURSKA SOBOTA

Zaklониšče bo zgrajeno v prvi polovici leta 1984 in bo imelo 2 x približno 145 kv. m. koristnih površin za mironodobno uporabo, urejen dovoz, možnost dogradnje manjših prostorov (4 x pribl. 40 kv. m.) za lokale ob zaklониšču (zunaj) in urejene parkirne površine.

Mironodobni nameni zaklониšč (v kombinaciji z lokali ali brez) so lahko naslednji:

- skladišča
- storitvene dejavnosti (gospodinjstvi servisi s skladiščji)
- oskrbne dejavnosti (trgovina s skladiščji)
- gostinske dejavnosti s skladiščji (kava bar, disco klub, slaščičarna)
- športno-rekreacijske dejavnosti (trim kabinet, strelišče, namizni tenis)

Interesente bremenijo pri investiciji različni stroški (dodatna dela) od osnovnega namena — zaklönjanja prebivalstva do potrebne usposobitve za določen mironodobni namen (razlika v višini, morebitna instalacijska dela itd.)

Prijave z opisom namembnosti in potrebnih površin naj intereseenti pošljejo Samoupravni stanovanjski skupnosti občine M. Sobota v 15 dneh od datuma objave.

Dodatne informacije so na razpolago na SSS osebno ali po telefonu 22-127 in 22-201.

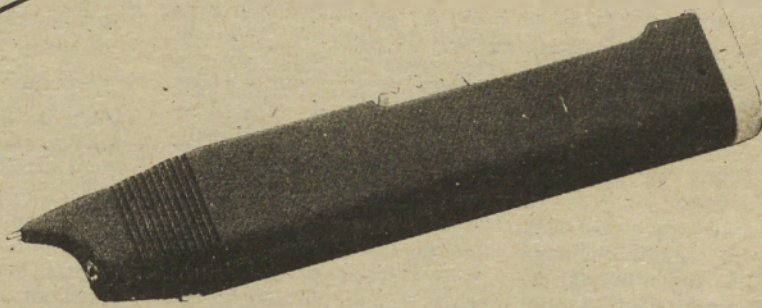
ZMAJ
1923 1983

NOVO PRAKTIČNO

Kombinirana baterijska svetilka z grelcem za odtaljevanje avtomobilskih ključavnic

ELEKTRA

Tako kot marsikdo smo se tudi mi v tovarni baterij ZMAJ vedno jezili na zamrznjene avtomobilske ključavnice, ko se nam v zimskih jutrih tako mudi!

Zato smo izdelali nov, zanimiv in nad vse uporaben pripomoček, ki nas rešuje "večnih zimskih zaqal".

Naj zunaj se tako zmrzuje, se odslej z veseljem odpravljamo na pot, saj avto lahko odpremo brez težav, ker imamo grelec za odtaljevanje avtomobilskih ključavnic — **ELEKTRA**.

Grelec **ELEKTRA** pa lahko uporabljamo vse leto, ker je to pravzaprav kombinirana baterijska svetilka, ki nam lahko služi kot:

1. učinkovit grelec za odtaljevanje zamrznjenih avtomobilskih ključavnic, ključavnic za prtljavnike itd.,

2. ličen kemični svinčnik (pisane nam olajša mini svetilka nad svinčnikom),

3. priložna žepna baterijska svetilka (ki bo koristna tudi v ženskih torbicah).

NAČIN UPORABE:

1. Če želimo **PISATI** s kemičnim svinčnikom, bomo premaknili drsno stikalo 1 naprej.

2. Za **ODTALJEVANJE AVTOMOBILSKIH KLJUČAVNIC** premaknemo drsno stikalo 1 nazaj in tako izvedemo toplotni trak, počakamo 20 sekund, trak potegnemo 1 cm nazaj in ga vtaknemo v zamrznjeno ključavnico.

2. Če hočemo **LUC**, pritisnemo na gumb 2 in lučka sveti, dokler pritisnemo na gumb.

4. Kadar je treba **ZAMENJATI BATERIJE** ali **KEMIČNI VLOZEK**, kombinirano svetilko naprej **RAZSTAVIMO**: izvlečemo držalo 3 iz stranskega pokrova 4, dvignemo in izvlečemo stranski pokrov 4 ter odpremo ohišje, tako da dvignemo zgornji del in ga ločimo od spodnjega.

primerno darilo

Iskra, baterije Zmaj
Ljubljana, Stegne 23

Joanina senzacija

V domu družine v Sosnowu, rudarskem kraju v Šlonsku, so se dogajale nenavadne stvari. Predmeti, ki jih je premikala neznan sila, so leteli po hiši, včasih so plavali, drugič spet so se razbijali ob stenah. Praznoverni so si take pojave tolmačili kot delo »duhov«, ki se ponoči potikajo po stanovanju te družine.

Televizija je posnela odlomke nočne »igre« in pokazala, da predmeti največkrat lete proti zglavju postelje, na kateri je spala 13-letna Joana. Iz nepojasnjenih razlogov so proti deklici potovali lažji predmeti in okroglična črnolasa Joana je imela po glavi in po drugih delih telesa vidne sledove poškodb.

Za televizijsko ekipo so neke noči prišli v stanovanje družine G. predstavniki mestnih oblasti in varnostne službe. Okoli treh zjutraj so zaznali manj močan potres, potem pa so se reči začele premikati in nekaj kozarcev je zletelo ob zid. Po tem nočnem »plesu« predmetov so si ustvarili mnenje, da je temu najbrž vzrok močna talna voda, ki teče pod hišo.

To je bil dokaz, da ne gre za »duhove« in tudi ne za talno vodo. Deklico so natančno pregledali. Toda pregled je povzročil še več negotovosti glede tega, za kakšen pojav gre. Ugotovili so, da ima Joana zvišano temperaturo, ki je ni bilo mogoče izmeriti z navadnim termometrom. S posebnimi napravami so odkrili neverjeten podatek — deklica ima običajno temperaturo 45 stopinj.

Raziskave so se nadaljevale in ob pregledu dekličinega srca se je aparatúra za EKG pokvarila. Stekla na njej so popokala, valj se je obračal brez kontrole in ni več beležil podatkov.

»Prezgodaj je za kakršnokoli sklepanje, prav gotovo pa gre za znanstveno senzacijo,« je rekel član posebne komisije dr. Jerzy Sosnowski. Razne aparature za merjenje elektromagnetnega polja se niso odzivalo, ko se jim je deklica približala, raziskave s področja težnosti pa so spet začudile znanstvenike. Joana je lahko, ne da bi se dotaknila razobešenih predmetov, vsako stvar usmerjala v zaželeno smer. In tako se je izkazalo, da deklica vpliva na predmete: navidez postanejo lažji oziroma se »znebijo« zemeljske težnosti.

Ob dosedanjih raziskavah domnevajo, da iz dekličinega organizma žarči energija, ki povzroča, da predmeti v njeni bližini izgubljajo povezavo z zemeljsko težnostjo in se zaradi tega usmerjajo k njej.

V Londonu so pred nedavnim izmed 72 lepih izbrali tri najlepše. Najlepša na svetu je Sarah Jane Hutt (Velika Britanija) — v sredini, druga Rocia Luna Florez (levo) iz Kolumbije in tretja Brazilka Catis Silveira. Jugoslovanska predstavnikinja Bernarda Marovt si je na tekmovanju za »miss sveta«, ki mu nekateri pravijo sejem mesa in neumnosti, prislužila neuradni toda laskavi naslov najbolj fotogeničnega dekleta na tekmovanju

ŽIVALI SE NIKOMUR NE SMEJEJO

Vse več je zdravnikov, psihologov in socialnih delavcev, ki ugotavljajo, da vase zaprti ljudje in sploh ljudje, ki imajo težave s prilagajanjem okolju, to pa so v današnjih dneh tudi ostareli in invalidi, ne samo duševno zavrti osebnosti, postajajo bolj družabni, srečnejši, in na splošno bolj zdravi, če imajo pri sebi kakšno domačo žival, za katero skrbijo. Za takšne ljudi, pravijo strokovnjaki, so domači ljubljenci najbolj učinkovito in najcenejše zdravilo.

Precej strokovnjakov je razmišljalo o učinkih, ki jih imajo domači ljubljenci na zdrave osebnosti. Clovek je že od pamtveka obkrožen z udomačenimi živalmi, kar nedvomno kaže, da ljudje živali potrebujemo. Danes morda še bolj, saj so odnosi med ljudmi manj pristni. Sociologi ugotavljajo, da je morda prav v tem ključ do odgovora, zakaj imajo ljudje v razvitem svetu na svojih domovih vse več živali. V razvitem svetu se je v zadnjih letih število domačih živali, kot so pes, mačka in ptice, močno dvignilo. V ZDA vsako leto samo za hrano za hišne ljubljence dajo okoli 4 milijarde dolarjev, prav toliko pa gre za drugo oskrbo. Več kot polovica gospodinjstev v ZDA ima kakšno hišno žival, pri tem pa seveda podgane, miši in ostali samovoljno vseljeni prabivalci niso všteti. Tudi ti podatki kažejo, da ljudje v razvitem svetu resnično potrebujejo nekaj živega ob sebi.

Alan Ceks in Aaron Katcher sta dokazala, da ne gre le za psihološke potrebe. Merila sta nekatere fiziološke reakcije ljudi v odnosih z živalmi. Med najbolj presenetljivimi odkritji je bilo nedvomno odkritje, da se ljudem pri božanju in pogovoru z domačim živalskim ljubljencem zniža krvni pritisk. Neka druga študija, ki so jo opravili pod vodstvom Katcherja, pa je pokazala, da imajo ljudje, ki skrbijo za kakšno živalco, več možnosti, da preživijo nevarno obdobje po srčni kapi kot ljudje, ki je nimajo.

Ta odkritja silijo raziskovalce k iskanju odgovora, zakaj je tako. Odgovor je, kot meni Erika Friedmann, preprost. Živali imajo svoje gospodarje rade; ljubijo jih tudi, če z njimi slabo ravnajo. In ko psu, mački, kanarčku ali morskega prašičku lastnik kvasi ljube neumnosti ali se mu intimno zaupa o vsem, kar mu tišči duha in muči

Instinkt namesto kompasa

Kot črni blisk migota v temni vlažne tropske noči kača klopotača. Njen zalet je nagel in zanesljiv. Na kakšen način lahko v trdi temi ujame žrtev tako čudovito natančno?

Gigantska morska želva zaplava tisoče kilometrov daleč na odprto morje, vendar se z zavidanja vredno točnostjo vrača natanko vsake tri leta, da odloži jajca in si omisli potomstvo. Ali ima uro, ki ji meri čas? Kako najde v brezmejni enoličnosti vodne gladine pot k domačemu bregu?

Pod blagim soncem severne Kanade se vse poletje pasejo jeleni karibu. Ko pa zajame tundro ostra zima, se odpravijo karibuj tisoč kilometrov daleč na jug, v tajgo, jeseni pa se zopet pojavijo na svojem dragem severu. Kakšne kompase uporabljajo živali na poteh, ki so dolge na tisoče kilometrov?

Kaj pa mravlje? Njim ni dano, da bi se gibale preko morij in celin, vendar je za drobno žuželko težavnejše prehoditi sto ali dvesto metrov v pragozdu goste trave in privleči travico v lastno mra-

vjišče kot pa za severnega jelena, da se prebije skozi gozdne goščave.

In tako je v vsej naravi. V času in prostoru se ni treba orientirati samo cloveku, to delajo vsa bitja, ki križajo vodne, peščene ali snežne puščave, se prebijajo skozi ozke soteske in tropske džungle, preletajo slepečo medlino oblakov in večno temo podvodnega kraljestva.

Clovek ima za orientacijo na voljo najrazličnejše tehnične pripomočke, veliki in majhni popotniki iz živalskega kraljestva pa imajo samo instinkte, prirojene ali pridobljene reflekse. Čeprav nimajo ne ur niti kompasa, da sploh ne omenimo tega, da niso študirale astronomijo in geografijo, se na poti odlično znajdejo. Kako se jim to posreči?

Pred kratkim ni bilo o fizioloških mehanizmih orientacije pri živalih skoraj nič znanega. Preprostejše primere pa so se skušali razjasniti. Osnovni »navigacijski pripomočki« živali so njihova čutila: vidni, vohalni, tipalni in slušni organi. Pri kači klopotači so na sprednjem delu glave med očmi in nosnimi odprtini znan-

stveniki odkrili poseben organ, ki reagira na temperaturno razliko 0,00 stopinje. Takšna občutljivost bi bila v čast celo najpopolnejši pravi za usmerjanje rakete.

Splošno je znano, da uporabljajo netopirji ultrazvočni »lokator«. Žuželke, na primer sviloprejke, pa se odlično orientirajo po vonju. Enako je pri mnogih ribah. Če takiribi zamašimo nosne odprtine z vato, ob vrnitvi z oceanane bo več mogla najti svoje reke.

Tip, vonj in sluh delujejo seveda na razmeroma kratkih razdaljah. Pri daljših potovanjih pa ima glavno vlogo vizualna orientacija. Nekaterice ptice se orientirajo predvsem po soncu in zvezdah. Poizkusi neizpodbitno dokazujejo, da poznajo ta način tudi druge živali, ne samo sezonski selivci kot jeleni karibu ali ptice selivke.

(Dolje)

BODIČI VODIČ
— Moj sosedi bo odšel postal turistični vodič.
— Pa čem sklepaš?
— Ivojo ženo ob večernih pogostih vodi na ogled mestnih zanimivosti.

POSEBNA BOLEZEN
— Gospod zdravnik, mož je nekam nenavadno bolan. Vsak dan se hoče dvakrat okopati.
— V tem ni nič narobe.
— Že, že, ventilar se noče kopati v domači kopalnici, ampak pri sosedi ...

ZAMENJAL JE DVOJČKA
— Zakaj jokaš, Francek?
— Brat me je natpel, potem pa mi je prijatelj objubil, da ga bo on nazaj, ko se bomo vračali iz šole.
— In zakaj jokaš?
— Dvojčka sva, pa naju je zamenjal ...

GOJITVENO LOVIŠČE »KOMPAS« PETROVCI

Večji odstrel prašičev

Gojitveno lovišče Kompas Petrovci obsega 12.527 hektarjev površin in zajema najsevernejše ozemlje Slovenije. Površine lovišča so zelo primerne za gojitev male divjadi, fazanov, jerebic in zajcev. Od velike divjadi so v tem lovišču jelenjad, srnjad, divji prašiči in jeleni lopatarji. V letu 1964

Kompasa? Letos bodo oziroma so že uplenili 4 tisoč fazanov, 100 zajcev, 220 srnjadi, 65 divjih prašičev in 60 jelenov. Največ odstreljo tuji lovci, predvsem Italijani. Letos bodo imeli 700 tako imenovanih lovnih dni, kar je skoraj enako kot lani. Tudi v tem lovišču ugotavljajo, da je

Pogled v eno izmed »odprtih« vzrejališč v Petrovcih. Foto: S. S.

so začeli z umetno vzrejo fazanov, letos pa so proizvodne objekte zelo povečali. Medtem ko so letos vzredili 40 tisoč fazančkov, jih bodo prihodnje leto že 60 tisoč. Na območju Pomurja jih prodajo 12 tisoč, ostalo pa drugam. Veliko tudi izvažajo, letos 3 tisoč, prihodnje leto pa načrtujejo izvoz 25 tisoč fazančkov. Izvažajo predvsem v Avstrijo in Francijo. Srečujejo se seveda s konkurenco, vendar v gojitvenem lovišču pravijo, da bodo tudi temu problemu kos — s kvalitetnimi mladci.

In kako je z odstrelom divjadi na območju petrovskega

lov pri nas za tuje drag sport, zato so cene znižali za 25 odstotkov.

V tem poročilu iz Petrovcu pa seveda ne smemo pozreti tudi škode, ki jo povzroča divjad na poljih. Medtem ko je Kompas lani izplačal 450 tisoč dinarjev, je letos odrazil na račun škode že 800 tisoč dinarjev; nekaj več zaradi večje škode in zaradi boljšega vrednotenja poljščin. Tako lovci skušajo ublažiti škodo, ki jo divjad povzroča na poljih. Največ škodo povzroča visoka divjad, zato so letos povečali odstrel prašičev in jelenjadi.

S. SOBOČAN

V Jugoslaviji je dvajset rek, ki so daljše od sto kilometrov.

Nepismenih je na svetu okoli 850 milijonov.

V Indiji in v Pakistanu živi kakšnih 300 tisoč kastriranih moških. Podatek je iz Komisije za človekove pravice OZN.

V zahodnonemškem tobačnem muzeju v Bündenju imajo pipo, dolgo dva metra, vanjo pa gre 23,3 kilograma tobaka.

V južnokorejskih restavracijah ne bodo več stregli s tradicionalnimi jedmi, kot je kuhano pasje meso, juha iz črvov, pečeno podganje meso itd. To velja seveda samo za tujce. Domačini bodo v posebnih restavracijah te poslastice še vedno dobili.

Koliko ljudi na zemlji?

O razvoju števila prebivalstva obstajajo zelo različna mnenja, napovedi in teorije. Prvo široko razpravo o problemih prebivalstva je napisal angleški ekonomist Malthus. Svoje izredno pesimistično mnenje je objavil v knjigi, ki je izšla konec 18. stoletja. Jedro njegovih napovedi temelji na zmotni domnevi, po kateri naj bi rast prebivalstva potekala po geometrijskem nizu, rast prehranbenih virov pa le po aritmetičnem. Zaradi tega je Malthus svetoval vzdržnost pri razmnoževanju prebivalstva. Trdil je, da so vojne, lakote in druge katastrofe nujen in koristen regulator, ki preprečujejo, da se človeštvo ne poveča. Malthusovo teorijo so odklonili že njegovi sodobniki in nato tudi nasledniki. Če bi Malthusove trditve držale, bi se od konca 18. stoletja do srede 20. stoletja življenjski viri povečali sedemkrat, število prebivalstva pa bi doseglo že 55 milijard.

Danes počasi prodira mišljenje, da je krivulja demografske rasti zelo zapletena in da le redkokdaj kaže podobnost s predvidevano krivuljo. Že Marx je opozoril, da ni stalnega zakona o razvoju prebivalstva, ampak da ima vsak proizvodni sistem svoje zakone. V zvezi s tem se rast števila prebivalstva spreminja že v krajših obdobjih in so dolgoročne napovedi zelo tvegane.

Z vprašanjem, koliko ljudi bi lahko živelo na Zemlji, se ukvarjajo mnogi strokovnjaki. Zato je tudi precej različnih napovedi, cenitev in predvidevanj. Najstarejša je ocena Fischerja in Pencka, da bi Zemlja lahko preživljala največ 9 milijard ljudi. Tej oceni se je zelo približal tudi Anglež Fawcett (6—7 milijard ljudi). Največji optimist, Američan Kuczinski, pa meni, da bi Zemlja lahko preživljala kar 13 milijard ljudi.

dobro je vedeti

NOV ALI STAR ČOPIČ?

Ni malo hišnih mojstrov, ki za vsako barvanje kupijo nov čopič. Prav gotovo ne poznajo starega teka — dobri stari čopiči. Profesionalci nikoli ne barvajo z novimi čopiči. Pri obnavljanju stavbnega pohištva najprej z novimi čopiči očistijo prah z obrušeni delci, okvirje vrat in oken. Tako izgubi čopič vse slabše dlake in dobi svojo obliko. Značilno oblikovani čopiči je vedno rahlo koničast.

Da postane čopič stari in dober, pomembno, kako ga vzdržujete, kako ga po uporabi očistite, posušite in oblikujete. Takoj ko barvanje končate ali ga za nekaj ur ali dni prekinete, čopič obvezno očistite in posušite. Najprej ga pošteno obrišite s staro cunjno, drgnite od držala navzgor, potem ga namočite v razredčilo za barvo in očistite na star časopisni papir. To večkrat ponovite. Razredčila vzamite samo toliko, kolikor ga lahko čopič vpije, pomagajte si lahko s polovico pločevinke. Potem čopič zmočite z vodo in ga pošteno namočite z navadnim milom. Nato ga pod vodnim curkom močno izperite, obrinjen naj bo navzgor, v smeri dlak. Miljenje in izpiranje ponavljajte, dokler iz čopiča ne priteče popolnoma čista voda. Nato ga otresite, z roko poravnajte dlake in ga obesite za ročaj z dlakami navzdol. Najbolje bi bilo, če bi tako obešen počakal do naslednjega barvanja. Če to ni možno, ga položite v predal ali omario, ko se popolnoma posuši. Naj pri tem obdrži svojo obliko in pazite, da ga sosednji predmeti ne bodo poškodovali. Če boste vedno ravnali tako, boste imeli svoj dobri stari čopič. Kot že rečeno — stari čopič je boljši kot pa nov.

recept za vas

TESTO ZA PALAČINKE

Sestavine: 2 jajci, približno pol litra tekočine (najboljše, če vzamemo polovico mleka in polovico sodavice), 2 žlički sladkorne moke (ne vzamemo dosti sladkorja, ker se palačinke hitro prismojijo in primejo ponve), za nožev konico soli, približno 8 zvrhanih žlic ostre moke, mast, maslo ali olje za pečenje.

Priprava: najprej dobro zmešamo jajca, sladkor, sol in mleko ter moko. Ko je testo gladko, prilijemo toliko sodavice, da dobi gostoto smetane. Z žvrkljo dobro razžvrkljamo, da je popolnoma gladko in brez grudic, in pustimo približno 1 uro. Predno pričnemo peči, še enkrat dobro zmešamo. Če se je testo preveč zgostilo, ga razredčimo z malo mleka ali so-

davice; če pa je preredko, dodamo med stalnim mešanjem malo moke. Ponev močno ogrejemo, vlijemo malo tople maščobe, z manjšo zajemalko vlijemo testo in ga pustimo, da se enakomerno razteče po ponvi. Na srednjem ognju spečemo palačinko najprej na eni strani, obrnemo z nožem, ki je na koncu okrogel, ter spečemo še na drugi strani. Palačinke pečemo, dokler ne

zmanjka testa. Za vsako palačinko ponev znova namastimo. Palačinke zlagamo na plitvem ogretem krožniku, da se prenaglo ne ohladijo. Lahko jih postavimo v malo ogreto pečico, da ostanejo tople. Med pečenjem testo včasih premešamo, ker se moka usede na dno. Palačinke naj bodo tanke, zato damo v ponev naenkrat samo malo testa. Spečene palačinke zložimo na četrtine ali jih zvijemo.

To so »prazne« palačinke. Seveda pa jih pred zvijanjem lahko nadenete s skutnim nadevom, orehi, marmelado...

RAZLIKA

— A veš, kakšna je razlika med trdnjavo in žensko?

— Ne.

— Nobene. Obs najlaže osvojiš ponoči.

PREPRODAJALEC

— Vem, da ljubiš drugega. Zanima me samo, kako se piše.

— Tega pa ti ne povem, ker bi ga ubili.

— Sploh ne, le prstan bi mu rad prodal...

DIALOG MED OČETOM IN SINOM

— Dal ti bom PET tisočakov, če se več ne boš zlagal.

— DESET si rekel...

NEKAJ SKUPNEGA

— Dekleta in žabe imajo nekaj skupnega. Si že razmišljal o tem?

— Kaj pa?

— Vse se bojijo štokrlje.

zdravnik svetuje

BORBA PROTI ATEROSKLEROZI

Ateroskleroza je bolezen, zaradi katere se žile odvodnice na posameznih mestih ozijo, tako da je pretok krvi skozi njih vedno manjši. Pri določeni kritični zožitvi postane pretok krvi nezadosten in v organu ali tkivu, ki sta odvisna od te žile odvodnice, se pojavijo prva znamenja bolezni. Najpogostejše so prizadete odvodnice, ki napajajo srce, možgane in noge. Bolezni, ki se pojavijo, imajo nam vsem poznana in zastrašujoča imena: angina pectoris, srčni infarkt, možganska kap, gangrena udov.

Do določene stopnje lahko imamo aterosklerozo za naraven proces, ki je posledica staranja organizma. Vendar pa je pri številnih posameznikih tudi v visoki starosti komajda izražena, pri drugih pa se pričinja že v zgodnji odrasli dobi in neusmiljeno naglo napreduje. Zato menimo, da jo pospešujejo nekateri dejavniki, ki jih zato imenujemo dejavniki tveganja. Najpomembnejši med njimi so zvišan krvni tlak, zvišane krvne maščobe, kajenje, psihični stres, telesna neaktivnost, dedna nagnjenost k aterosklerozi, sladkorna bolezen in debelost. Čim več dejavnikov tveganja ima posameznik, tem težje se bo izmuznil različnim aterosklerotičnim boleznim in toliko bolj zgodaj ga bodo prizadele. Pri tem pa se dejavniki tveganja med seboj celo potencirajo. Tako n. pr. bo posameznik z zvišanim krvnim tlakom dvakrat bolj ogrožen kot zdrava oseba, če bo imel poleg tega še zvišane krvne maščobe, bo kar štirikrat bolj ogrožen, če pa bo hkrati še kadilec, bo že osemkrat bolj ogrožen zaradi srčnega infarkta. Zato bi moral vsak odrasel posameznik s pomočjo zdravnika ugotoviti, katere dejavnike tveganja ima in koliko je ogrožen.

POJDI MO PO VRSTI:

Zvišanje krvnega tlaka ni težko ugotoviti. Našel ga bo zdravnik, h kateremu se zatečemo tudi iz drugih razlogov. Dostopni so tudi aparati, s katerimi si tudi sami lahko izmerimo krvni tlak. Ta dejavnik je mogoče v veliki ve-

čini primerov odstraniti, seveda pa največkrat z zdravili. Zdravljenje je dolgotrajno, često dosmrtno in poglavitni problem je prepričati posameznika, da zdravil ne bi opustil.

Zvišane krvne maščobe, še zlasti holesterol, je možno ugotoviti z analizo krvi. Ukrepe predpiše zdravnik in večinoma zahtevajo slušanje do normalne telesne teže ter omejitev živalskih maščob in holesterola v hrani. V nekaterih primerih pa tudi zdravila.

Škodljivost kajenja je toliko znana, da o njem ne bomo izgubljali besed. Z njegovim opuščanjem se ne bomo borili le proti aterosklerozi, temveč tudi proti pljučnemu raku, kroničnim pljučnim boleznim in še številnim drugim boleznim.

Psihični stres kot dejavnik tveganja je težko izmeriti. Vsakdo, ki se ima za »živčnega«, še nima tega dejavnika. Za take osebe je značilno, da so ambiciozne, izrazito delovne, tekmovalne, ob tem pa so nepotrpežljive, prezasedene z roki in imajo stalen občutek pomanjkanja časa. Nekateri menijo, da gre za najpomembnejši dejavnik tveganja. Čeprav gre za značilne lastnosti, je dokazano, da je tudi na ta dejavnik mogoče vplivati: stresnim situacijam se je možno na različne načine izogibati; če pa do stresov že pride, se je vsakokrat potrebno ustrezno sprostiti.

Tudi debelost sodi med dejavnike tveganja, na katere je možno vplivati. Seveda s shujšanjem do normalne telesne teže. Pred aterosklerozo so bolj kot ostali ogroženi sladkorni bolniki in tudi tu z ustrezno dieto in zdravili verjetno lahko preprečujemo aterosklerotični proces.

Tudi telesna neaktivnost je škodljiva. Z redno telesno aktivnostjo posameznik laže obvladuje druge dejavnike tveganja: laže vzdržuje normalno telesno težo, odstranjuje psihične napetosti, vpliva na znižanje nekaterih krvnih maščob ipd. Seveda pa moramo pri tem

RADIO MURSKA SOBOTA

5 najpopularnejših

vsak petek od 16.30 do 17.00 na Radiu Murska Sobota Lestvica tega tedna:

1. Ne mi dihat za ovratnik — Lačni Franc
2. Priznalni ... (Priznaj) — Inspiracija
3. Ti zračiš zrake kroz zrak — Film
4. Šubi — dubi — du — Alen Slavica
5. Slovenski muzikant — Marjan Smode

Nagrada Elektrotehne iz Murske Sobotice prejmeta: ZLATKO HORVAT Dolga vas 42 69220 Lendava

MARIJANA OBAL, Moščanci 6, 69202 Mačkovec

Naša nova predloga: Šu — šu — Novi Fosili

Zeja — Diamanti

Vaše glasovnice (dopisnice) pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1 69000 Murska Sobota, s pripisom: Za pet najpopularnejših.

za vsakogar nekaj

DROBNI NASVETI

V avtomobilu nikoli ne odlagajte težkih predmetov na »polici« pred prednjim steklom, ker v primeru hitrega zaviranja predmet zleti proti vam. Prav tako ovojev od bombonov in raznih papirjev ne tlačite v pepelnik, ki je v avtu, ker lahko kdo da noter cigaretni ogorek ali ne dovolj pogašeno vžigalico in — avto lahko zagori.

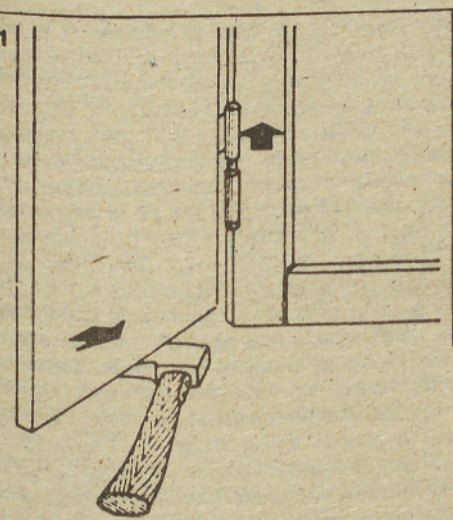
Po prvih mesecih šole opazite, da je vaš otrok utrujen, morda je celo izgubil tek. Poskrbite, da bo vsako jutro redno jedel hranljive življenjske potrebnosti. Posebno priporočamo mleko z jajcem. Stepite jajce, vanj dajte sladkor in v zmes počasi nalivajte toplo mleko. Po želji lahko dodate kakao, sadni sok ali kako drugo dišavo, da se otrok ne bo

prehitro preobjel take hrane.

Vinske in druge kozarce za pitje nikoli ne polnite do vrha. To ni pristojno niti praktično, ker se tekočina lahko razlije, zamaže obleko ali namizni prt, prav tako pa lahko s takim početjem človeka, ki pije, spravite v neroden položaj.

Če žlico malo segrejete, boste z njo lažje zajemali med. Ne bo se lepil na njo, prav tako se ne bo razvlečil.

Mleko se ne bo prismojilo, če v lonec, v katerem ga nameravate kuhati, daste najprej nekoliko kapljic vode. Za kuhanje mleka so najboljši lonci z dvema stenama in odprtino, v katero se vlije voda, da se tako lahko mleko kuha v pari.

MAZANJE TEČAJEV

Vrata privzdignite s sekuro. Tečaje namažite z oljem, ali še bolje, z grafitom.

VZGOJA

— Kaj menite o mojem sinku? Ga nisem vzela vzgojila?
— Enkrat je, samo zamenjal me je z zdravico.
— Kako?
— Ko sem prišla, mi je pokazal jezik.

DOLŽNIK DO SMRTI

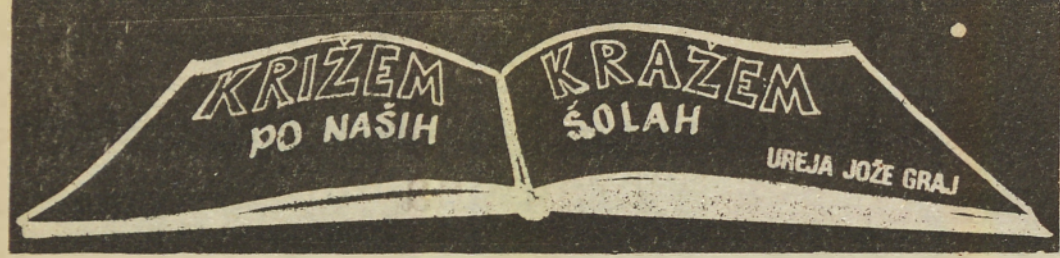
— Ne vem, kako se vam naj zahvalim za uslugo — v tem kriznem obdobju ste mi omogočili nakup na kredit. Vaš dolžnik bom do smrti.

KAKO NAPREJ

— Rad bi kupil alarmni zvonec, takšnega za vromilce, oziroma za varnost pred njimi.
— Če se ne motim, sem vam enega prodal včeraj.
— Ste, vendar so mi ga čez noč ukradli.

SESTAVIL MARKO NASTAP	NAUK O POLJSKEM JEZIKU IN LITERATURI	BELOKOŽNA SUZNIJA V HAREMU	STALNA PESNIŠKA OBLIKA	ZMIKAVT	AFRIŠKA JEZIKOVNA SKUPINA	SIBIRSKI VELETOK	UREDITEV, POGODBA, ODGOVOR
PROSTOR, KJER SE USTAVLJAJO VOZILA							
VOJSKO-VODJA ZAHODNIH GERMANOV							
VERBENI PODOBNA LONČNICA							
NDRILJSKO MOŠKO IME					SRBSKI TEONIK Z VISOKO NAKLADO		
SUKANEC					SODOBNI ANGLEŠKI DRAMATIK (HAROLD)	SJČNIK IN ŠUMNIK JEZERO V ZDA	
IZVRŠNI SVET			PESNITEV SKLADATELJ SAVIN				
DEL KMEČKEGA POHIŠTVA							
FRANCOŠKI FILOZOF						KURIR, ODPOSLANEC	OŽINI NA MALAJI
RIMSKA ENOJKA		KREPAK PRIJEM	AMERICI				
ŠOLSKI ODER Z UČNO MIZO							
POMANJKANJE NRVANOSTI							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: oblaček, Rjavina, general, ala, era, No, oče, Ivana, zamorka, ara, Eak, C, NS, rt, indigo, Jamnica, Ada, bas.

Mislím nate, domovina

Mislím nate, domovina naša,
čamo nate mislím,
na tvoje lepote, svobodne in bratske narode.
Domovina naša,
srečen ti rojstni dan!
Kaj naj ti še zaželim,
sam ne vem.
Bodi še naprej naša,
lepa in svobodna!

Andrej Ferencek, 4. b. r.
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

DAN REPUBLIKE

Ko je v mestu vse slovesno,
ko jutraj godci nas bude,
ko zastave plapolajo ...
kaksšen buči se dan?
Seveda, to je DAN REPUBLIKE!
Ko pred oči ti deček stopi,
drobčen, žalosten in sam,
takrat spomniš se junaka v grobu
in na zvezdici vkovani
prižeš svečo, tiho rečeš:
»Hvala ti, bil si še mlad,
ko svoje življenje
daroval si
za svobodo domovine,
za naše življenje ...

Anita Žizek,
OŠ Velika Polana

DOMOVINA

To je prostor, kjer živimo. (Lidija D.)
Domovina je vse, kar nas obdaja. (Petra)
Pomeni mi življenje, radost in bogastvo. (Lea)
To je največ, kar lahko človek ima. (Sandra)
To so polja, travniki, morje, gore, tovarne ... (Sabina)
Domovina je moje veselje in mi pomeni vse. (Lidija P.)

Učenci dopisniškega krožka
OŠ Kapela

SLANA

Tam na trati
lepa roža rasla,
Zjutraj pa slanica bela
rožico to je vzela.

Melita Novak, 3. a
OŠ Bakovci

Pogostili smo starejše občane

Veliko je na svetu ljudi, ki so stari in osamljeni. Tudi v naši krajevni skupnosti je precej starejših občanov, zato jih vsako leto povabimo na skromno pogostitev. Radi se je udeležijo, ker se tam lahko pogovorijo in malo razvedrijo.

Pogostitev pripravimo skupaj s krajevno skupnostjo. Učenci jim pripravimo kratek kulturni program, tako je bilo tudi letos. Lahko so se zavrteli ob zvoku harmonike. Me, članice RK, smo pomagale pri pogostitvi in sprejemu. Sprejeli smo jih s pozdravom in jim pripeli cvet ter jih pospremili v učilnico. Tudi ostali učenci radi sodelujejo, ker nas vse veseli delo s starejšimi občani. Tokrat je bilo še posebno zanimivo, saj so nam pripovedovali zgodbe iz svoje mladosti, katere so nas zelo pritegnile.

Tudi drugače pomagamo starejšim občanom, saj se zavedamo, da bomo tudi mi nekoč stari in takrat bomo prav tako veseli vsake pozornosti, ki nam jo bodo izkazali mlajši.

Ta dan je za njih pomenil mnogo. Odhajali so veseli in obljubili so, da se drugo leto zopet srečamo. Tistim, ki pa zaradi bolezni ne morejo priti, odnesejo skromno darilo na dom.

Tatjana Balažič, 7. raz.
OŠ STOGOVCI

beseda dve o ...

OBISKALA NAS JE PISATELJICA — V mesecu knjige nas je obiskala pisateljica Karolina Kolmanič. Pogovarjali smo se z njo in se spraševali o njenem pisateljskem delu. Med drugim nam je povedala, da piše novo delo z naslovom Srebrno kolo. (dopisniški krožek OŠ Kapela)

OGLASIL SE JE NAŠ RADIO — Že od začetka šolskega leta smo se pogovarjali, da bi imeli svoj šolski radio. Končno je začel delovati. Za urednico smo izbrali Bernardo, naš mentor pa je bil Konkolič. Predvajamo obvestila, novice, malo humorja in vmes glasbo. Oddaja smo dali naslov Na volovih mladim. (Sonja Kutoš, 8. b OŠ Puconci)

NAŠE DELO — Pionirji na naši šoli organiziramo različne delovne akcije. Tako smo septembra izvedli nabiralno akcijo za topla kuhinja, oktobra smo pomagali obirati grozdje in jaboika, pred dnevom mrtvih pa smo zbirali denar za sveče in rože ter očistili in okrnili vsa spominska obeležja v našem kraju. Sedaj zbiramo star papir. (dopisniški krožek OŠ Videm ob Ščavnici)

TUDI JAZ VARČUJEM — Tudi jaz imam hranilnik. Varčujem zato, da si bom nekoč lahko kupil športno kolo. Večkrat me sicer mika, da bi izpraznil hranilnik in zaviil v trgovino pa si kupil živilne izdelke. Vendar se premagam. (Marjan Bratinščak, 2. raz. OŠ Cven)

PRI PRIJATELJIH V SRBIJI — Bil sem srečen, ko sem zvedel, da so tudi mene izbrali v delegacijo za obisk v pobrateni občini Mladenovac v Socialistični republiki Srbiji. Najbolj sem bil presenečen nad prijaznostjo tamkajšnjih učencev in gostoljubnostjo družine, kjer sem prebival. Vse so nam hoteli dati, samo da bi se dobro počutil. (Jože Lebar, 6. raz. OŠ Stogovci)

NA IZLETU MLADIH ZADRUŽNIKOV — Na naši šoli zelo uspešno deluje pionirska zadruga. Tako si tudi vsako leto za lužimo denar za ekskurzijo. Tokrat smo se napotili v Podčetrtek. Med drugim smo videli lepo urejeno šolo brez ključa. Nihče namreč ni ne zaklepa in nihče tudi nič ne ukrade. Predvsem pa nas je zanimalo delo njihove šolske zadruge. Povedali so nam marsikaj zanimivega. (Miran Ros, 6. b OŠ Križevci pri Lutomeru)

NARAVOSLOVNI DAN — Pred kratkim smo imeli prvi naravoslovni dan. Hodili smo v gozd. Pogovarjali smo se z lovcem. Njegova oprema stare okrog dvajset milijonov. Imel je psa, ki mu je ime Car. V šoli smo naredili lovca iz plastelina, v pionirski sobi pa smo pripravili razstavo. (Valentina Mertik, 1. d OŠ Beltinci)

VSEM MLADIM DOPISNIKOM — Zelo ste pridni, to moram priznati, vendar, kadar pišete o dogodkih, morate biti bolj aktualni. Zato ne zamerite, če vaši prispevki zdaj niso objavljeni. Že dve mapi sta polni vaših spisov, pesmic in risb. Saj razumete, da moram marsikaj odložiti, pa ne zato, ker bi bilo slabo napisano, temveč zato, gadelj, ker ni aktualno oziroma je omejen prostor. Upam, da je tako prav, če vsaj na kratko povzamem vaše pisanje v tej rubriki. Napišite mi, kaj menite vi!

NAŠA ŠOLA — Danica Zdravec, 3. raz. Odranci

KAJ JE DOMOVINA?

Kaj je domovina — je to sonce,
dvigajoče se izza obronka gozda?
Je srnjak, ki obstal je sredi pota?
Zeleni gaj ali cvetoči maj?
Neskončno dolga cesta pelje ...
Domovina, ti si vsak košček zemlje!

Nekoč te sovražne sile so teptale
in ti nemo zrla si na svoje ljudi —
srdite, junaške, a tako male.
Ta peščica se dvignila je v upor —
za tebe, domovina draga!
Vroča kri napajala je tvojo prst,
dokler s soncem ni zasijala zmaga.

Kaj je domovina — je to veder smeh,
ki razlega se iz ust otroških?
Dobra mati, ki od ljubezni vsa gori?
Sreča, ki sije nam iz oči ...

Gabrijela Vučak, 7. a
OŠ Cankova

Paul
Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOSKE REVOLUCIJE)

Prevedel:
Vladimir
Komidar

53

„Ali lahko takšen mož ljubi ubogo ljudstvo?“ je zagodrnjal prisednik z zamaščeno rdečo čepico. „Kako je torej?“ se je obrnil name.

„Ljubim vse ljudi.“
„Take fraze ima vsak tepček pripravljene, kadar stoji pred sodiščem!“ Mrko me je pogledal izpod čela. „Vi se torej niste postavili po robu vrlim ljudem, ki so navlitali na Lamballeovo, da bi koristili državi, temveč da bi iz kakršnih koli drugih temnih nagibov rešili kraljičino miljenko.“

„Ne zavlačujte toliko časa!“ je nekdo za mojim hrbtom zagodrnjal.

„Je pač eden izmed vlačuginih ljubčkov in nič drugega!“
Začeli so žvižgati in cepetati po tleh, ker so zahtevali konca. Suhu prisednik je predsedniku nekaj prigovarjal. Predsednik je zmajal z rameni, se obrnil k drugemu prisedniku, ki je odločno priklimal, dvignil desnico in jo spustil na mizo. S to kretnjo je vse povedal.

Predsednik je vstal, iztegnil proti meni desnico kakor kralj v gledališču, medtem ko mu je levica počivala na srcu. Zamolklo je račlal:

„Državljan Dronte je kriv izdaje republike!“
Poslušalci so burno ploskali. Mirno sem sedel in se zavedal svoje usode. Tedaj se je mož v temnomodrem, z zlato vezanim suknjičem počasi obrnil k meni, se nasmehnil in na glas spregovoril:

„Dovolite mi, bačon, da vam izrazim svoje iskreno spoštovanje.“ Besedam sta mu sledila kričanje in krohot. Mimo glave mi je priletel jabolčni ogrizek in padel prav pred sodno mizo. Predsednik z gledališkim vedenjem je udaril s pestjo po mizi in zavpil:

„Mir!“
Psovanje, smejanje in žvižganje je polagoma pojemale. „Državljan Carmignol!“ je zazvenel samovšečni glas. Mož v modrem suknjiču je vstal.

„Jaz sem Filip Anton Marija, markiz iz Carmignala, francoski župan, član visokega francoskega plemstva, tajni svetnik Njegovega veličanstva kralja, predstojnik bretonske plemiške zbornice, vodja Ludovikovega reda ...“

V dvorani so kar vriskali. Visokoraslež in njegovo ponosno vedenje sta obetala zanimivo igró. Poudarek stanu mu je vzbudil celo nekakšno spoštovanje.

„Markiz je dobro ohranjen.“
„Vrat mu je tako tenak kot Lamballeovinu ljubimcu“, so se posmehovali.

„Tresk! Pa ga bo konec!“
Markiz je vzel ščepec iz svoje male zlate tobačnice v obliki

hruške, potem pa je s čipkastim robčkom skrbno označil svoj baržunasti telovnik, na katerem je ostalo nekoliko tobačnega prahu.

„Obdolženi ste ...“ je začel predsednik.
„Predvsem“, je spregovoril plemič z neposnemljivo vzvišenostjo, „želim pojasniti, da so me kljub priznanim prednostim z nezakonito silo privedle semkaj neupravičeno oborožene osebe. Kar se tiče sodišča, ugotavljam, da ni sestavljeno iz kraljevih sodnikov, temveč da ga tvorijo slab gledališki igravec, mizarski mojster in pobegli cerkovnik, zaradi česar ga sploh ni mogoče upoštevati.“

Po teh besedah je markiz sedel in prezirljivo gledal kvišku. Nekaj trenutkov je vladala tišina. Vsi so bili osupli. Potem pa je izbruhnil takšen hrup in nastalo takšno prerivanje, da so bili prisotni vojniki komaj kos pobesneli množici. Sodniki so se kratko posvetovali, predsednik pa je potem vstal. Z rokama je prizadevno miril ljudstvo. Šele po daljšem poizkušanju ga je bilo mogoče slišati.

Z besno posmehljivostjo je pogledal grofa, ki je ravnodušno zrl predse.

„Državljan Carmignol, pozivam vas, da vstanete, preden dam uporabiti silo, da zagotovim ljudskemu sodišču primerno spoštovanje.“

Markiz je skomignil z rameni in počasi vstal.
„Vstal sem, ker nočem imeti na svojem suknjiču madežev.“

Igravec je sedel in potisnil brado naprej.
„Če prav razumem, državljan Carmignol, ste pred revolucijo zaspali in se še vedno niste prebudili, kajne?“

Zasmehovani grof ni odgovoril. V dvorani se je nekaj poslušalcev zasmejala.

„Poizkusili ste podkupiti ključarja v jetnišnici Temple, da bi priprtemu državljanu Capetu sporočili, kaj so dosegli izseljenci na avstrijskem in pruskem dvoru. V ta namen ste uporabili zlato cevko, v katero ste skrili listek s sporočilom in ja spravili v eno izmed šestih limon. Ali je ta cevka vaša?“
Sodnik je držal v roki droben podolgovat zlat predmet. Markiz pa ga je gledal izpod priprtih vek.

„Ker se že greste sodišče, se morate tudi potruditi, da svoje obtožbe dokažete.“
Poslušalci so se očitno razjezili.

„Naj ga objame Samsonova spogledljivka!“ je rjul eden izmed najbolj glasnih kričačev.

Sodniki so staknili glave, se šepetaje pogovarjali, si prikimali v znak soglasja, nakar je predsednik vstal in izrekel svojo smrtno obsodbo. Sodniki so vstali. Štirje vojaki so pristopili k nama in nama veleli, naj vstaneva. Ko so naju odvedli iz dvorane, je bilo dokaj mirno. Ljudstvo pa je bilo zadovoljno. Prestopili smo prag, pred katerim je čakala na

zaslišanje nova skupina plahih, dobro zastraženih pripornikov obeh spolov. Čutil sem, kako mi je nekdo potisnil v dlan nekaj oglatega, podobnega koščku zganjenega papirja, ki sem ga skrivil med prsti. Šli smo po drugi poti, morali smo iti izpod dvignjene rešetke, slednjica pa smo se znašli v prostorni, svetli in suhi kleti. V njej je bilo mnogo obsojencev.

Sel sem k oknu, razgrnil list papirja in čital:

„Srce mi joče zaradi najboljšega in najplemenitejšega človeka. Kljub temu se klanjam junaštvu, ki mu je bližnja smrt nego izdajstvo samega sebe. V tem primeru mi je hvaležnost neobogljena, a ohranila vam bo trajen spomin. Naj bi ponovno svidenje omogočilo nove naloge!“
Razločil sem učiteljevo pisavo.

44. Obglavitev Melhiorja Dronteja

V prvem jutranjem svitu smo videli skozi visoka, osnažena okna, da zunaj rosi. Na železnih prečkah rešetke so se nabirale svetle deževne kapljice. Ta ječa na smrt obsojenih je bilo svedeča prijaznejša od temne kleti za premog, v kateri smo bili čakali svoje razprave. Krivonogi ječar dobrodušnega obraza in prirojene šaljivosti nam je prinesel v lesenih vrčih vode za umivanje in nam prožil grobe, vendar snažne brisače za obraz in roke.

Obsojencem, ki so imeli še kaj denarja, je preskrbel zajtrk: čokolade s kolačem. Ostali so dobili prežganko iz ržene moke in debelo rezino kruha. Ker se mi je zdelo ničavo vse, kar je bilo v zvezi s telesnimi potrebami, sem se zadovoljil z nekaj žlicami juhe. Celó v teh poslednjih urah svojega življenja sem imel često vtis, da se me dogodka sploh ne tičejo, da jih gledam od daleč kakor opazovalec, čeprav gre zame in za moje sotrpine. Ta opazujoči jaz pa je bil po nekakšni nitki v moje sotrpine. Ta opazujoči jaz pa je bil po nekakšni nitki v moje sotrpine. Ta opazujoči jaz pa je bil po nekakšni nitki v moje sotrpine. Ta opazujoči jaz pa je bil po nekakšni nitki v moje sotrpine.

(nadaljevanje prihodnjic)

DOMAČA PAMET — KJE SI?

Družbeni dogovor o razvojnoro-ziskovalni in množični inventivni dejavnosti v pomirskem združenem delu je polni naslov listine, do zadnje seje pristojnega območnega zborničnega odbora se v osnutku, poslej pa v predlogu, ki naj bi jo po javni obravnavi še letos podpisalo kar 65 organizacij združenega dela, delovnih skupnosti, družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij regije. Jedrnatu strnjena vsebina dogovora z imeni vseh tistih, ki so „zavezani“, da ga bodo izpolnjevali, sta poglavitni odliki tega samoupravnega akta, ki ima vsega (!?) štiri člene. Prav zato se spodobi, da mu kot nekakšnemu kriteriju pri uravnavanju, predvsem pa načrtnejšem in učinkovitejšem izkoriščanju domače pameti v pokrajini ob Muri, odmerimo nekaj več prostora.

„PRIVARČEVANA“ PLAČA

Pri prebiranju dogovora, posebej njegovega drugega, najboljše nečesa in očito temeljnega člena, si je mogoče marsikaj domisljati, zlasti še v tistem delu, kjer je govor o množični inventivni dejavnosti. „Nič ne zavidaj nogometistov, kadar pograbijo milijone, vsi pa zavidajo izumitelju, ki je dobil kak milijon za delo, ki bo družbi vsako leto prirabilo desetine milijonov. Lucečna epidemija je domačo znanost porinila v ozadje,“ je že nekolikokrat poročalo dnevno časopisje. V pomurskih občinah je nevoščljivost takšna in tolikšna, da lo občutimo tudi novinarji. saj denimo le sezka pridemo do nekoga v proizvodnji, ki bi bil pred nami, da javnosti predstavimo, kar je za lastno pametjo in žulji prirabil kolektivu. Zavrtnet je že kar standardna: „Nikar ne pišite o meni, saj mi bodo še bolj metali polena pod noge!“

Svojstven ping-pong se gredo tehnično-inženjski kadri in oni, ki jih oviramo med „navadne“ delavce, ki znajo rabiti glavo in roke. Ta kratko običajno potegnejo drug, saj prvi dobesedno zelenijo na zavisti, če tisti za stroji „grunajajo“ kaj takega, kar naj bi sicer zrastle na zelniku „povečanih“ v tehnično-tehnoloških strokah. Pri tem je graje vedna ravodušnost ali kvečjemu tehnična pripravljenost vodilnih in vodstvenih sestavov, ki ponavadi stročno prenašajo taka in podobna,

v bistvu nesmiselna in škodljiva rivalstva med zaposlenimi, namesto da bi z avtoriteto in v skladu s pooblastili skrbeli za zdravo novatorsko klimo v tovarni. Najbrže je mogoče prav tu iskati enega od pojasnil za dilemo, ki jo radi navržemo iz razvojne službe oz. tehničnega sektorja, češ: kaj je pri inovacijah komu delovna dolžnost in kaj ne ter kako jo spodbujati in nagajevati?

Iluzija bi bilo pričakovati, da bo dogovor sam po sebi „prekalil“ nezdravo ustvarjalno ozračje v pomurskem združenem delu.

Zavezujoč ton dogovora o razvojnoro-ziskovalni in množični inventivni dejavnosti v Pomurju se mora prebiti do vsch, ki »strežejo« strojem — tudi v tozd Tkalcnica mariborskega MTT v Ljutomeru (na sliki) — sicer bo ostal mrtva črka na papirju.

ŠTIRJE „DOGOVORNO ZAVEZUJOČI“ ČLENI

Organizacijski posegi in ukrepi, ki jih predvideva listina — o njih bo govor nekaj več v nadaljevanju — resda zbujaajo upanje, a zdi se, da gordijskemu vozlu metanja polen pod noge ne bodo tako kmalu kos. Morebiti pa vendarle obstaja „recept“, o katerem je v dogovoru zapisano naslednje: „Zaključni račun organizacij združenega dela morajo vsebovati, podatke o prihrankih od inovacij. Priporočamo, da del dohodka, ustvarjenega od prihrankov in inventivne dejavnosti v organizaciji združenega dela, razdelijo med vse zaposlene, kar naj bo izdvojeno iz ostalih prejemkov in vidno označeno“. Ob dejstvu, da so ponekod v Sloveniji že delili takšno „privarčevano“ plačo, komentar ni potreben.

KOVANJE ŽELEZA, DOKLER JE VROČE

Ljubljanska banka Temeljna pomurska banka je že zaorala ledino pri kreditiranju inovacijskih dosežkov, ki so zrela za prenos v proizvodnjo, saj je na primer soboski Panoniji in Ljutomerškemu Tehnostroju odobrila znatna sredstva za „materializacijo“ serije

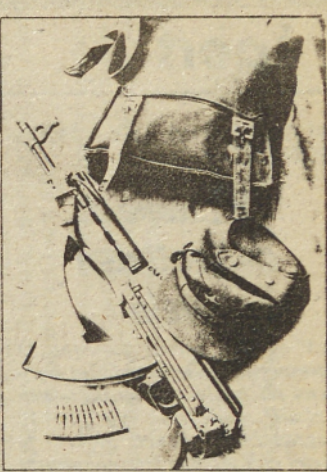
njunih koristnih predlogov, tehničnih izboljšav in izumov. Zdaj bi se morali zdraviti tudi drugi kolektivi in izkoristiti možnosti, na katero smo večkrat opozarjali. Podobno velja za vse druge podpisnike — občinske raziskovalne skupnosti, Mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni, območno gospodarsko zbornico, izvršne svete in občinske skupščine, SDK, občinske konference SZDL, občinske sindikalne svete, Zavod za ekonomiko in urbanizem (registriran kot edina raziskovalna organizacija v Pomurju), Zavod za šolstvo in nenazadnje Zavod za časopisno in radijsko dejavnost — ki bi morali v okviru svojih pristojnosti dati veliko več od sebe. Ta čas je nesporno ena najpomembnejših nalog združitvi (povezati umski (strokovni) potencial v pokrajini ob Muri, da bi tako lažje in učinkoviteje izpeljevali domače razvojne programe.

„Vsaka organizacija z nad 500 delavci se zavezuje, da ustanovi službo za inventivno dejavnost z najmanj enim strokovnim delavcem (profesionalnim animatorjem in organizatorjem), ki je hkrati koordinator in odgovoren za ustanavljanje in delovanje krožkov za izboljševanje proizvodnje. Enkrat letno v vsaki organizaciji pripravijo „inovacijski dan“, namenjen povečanju ustvarjalnosti. „Bolj kot je, dogovor je ne more biti določnejši. Poslovodnim organom v združenem delu še posebej naloga, da periodično, najmanj dvakrat letno (sredi in na koncu poslovnega leta) poročajo o rezultatih in problematiki novatorstva delavskemu svetu in zboru delavcev ter občinski raziskovalni skupnosti in območni gospodarski zbornici. Dogovoru ob rob naj dodamo, da se pomurski inovatorji z vso resnostjo pripravljajo na ustanovitev društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav (DIATI) ter snujejo kar najbolj domiselni plakat, ki naj bi razmikal ustvarjalne duhove in zanelil novatorske iskriče v slehernem delovnem kolektivu.

Branko ŽUNEČ

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Obrambna in samozaščitna vloga telesne kulture

Telesna kultura ima na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pomembno vlogo z več vidikov. Zlasti je pomemben vidik vključevanja delovnih ljudi in občanov v njim primerne oblike telesnokulturne dejavnosti, s katerimi naj bi se ukvarjali vsak dan. Vključevanje telesnokulturnih organizacij čimvečjega števila prebivalstva v tekmovalni šport ali športno rekreacijo je torej bistveni in najpomembnejši prispevek telesne kulture k uresničevanju splošnih družbenih smotrov in h krepitvi obrambno-varnostnih sposobnosti prebivalstva. Poleg tega pa so nekatere telesnokulturne dejavnosti zaradi svoje specifičnosti nepogrešljive in sestavni del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Širša razprava, ki je bila izvedena je pokazala, da to obrambno in samozaščitno vlogo večina telesnokulturnih organizacij opravlja ter da so bili doseženi določeni uspehi tako pri aktivnostih kot osveščanju. Telesnokulturna sfera pa je tudi vključena v akcijo »Nič nas ne sme presenetiti«, kjer si pridobiva novih izkušenj. Številne telesnokulturne organizacije v Pomurju so samostojno opredelile svoje naloge in se povezale z drugimi dejavniki v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. To je pomembno tudi zaradi tega, ker gospodarstvo s številnimi objekti, ki jih bodo lahko uporabljali za obrambne in samozaščitne namene. Kljub tem pozitivnim premikom pa so bile ugotovljene tudi nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno odpravljati.

V prizadevanjih za podružbljanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pa bo v prihodnje potrebno posebno skrb nameniti vsestranski vzgoji članstva in to ne le v telesnokulturnih organizacijah kot so taborništvo, planinstvo, društva Partizan in še nekatere, ki v svojem delovanju že uve-

ljavljajo to nalogo, temveč tudi v organizacijah, ki se ukvarjajo s tekmovalnim športom, kjer se vedno zasledujemo nekatere nezaželjene pojave kot so slabo obnašanje, zvezdnitvo in slab odnos do dela. Pri tem ne bi smeli pozabiti tudi na gledalce, pasivne udeležence telesnokulturnih prirediteljev, ki se večkrat nešportno obnašajo, neprijemno vsodbujajo tekmovalce in nemalokrat povzročajo nered.

V telesnokulturnih organizacijah v Pomurju bodo tudi v prihodnje morala biti prizadevanja za nadaljnje poglobljanje aktivnosti na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Strelske družine bodo morale poleg vadbe in vključevanja članstva skrbeti tudi za seznanjanje širšega kroga delovnih ljudi in občanov z raznim orožjem in njihovo uporabo. Pri tem bi morali tudi poglobiti sodelovanje s pripadniki JLA, milice, teritorialno obrambo in lovci. Telesnokulturne organizacije, ki se ukvarjajo z borilnimi športi: judo, karate in rokoborba, brodarške, taborniške in planinske organizacije, bi morale večjo skrb nameniti množičnemu vključevanju občanov in jih usposabljanje za praktično delo. Več akcij bi bilo potrebno organizirati, katerih namen bi bil spoznavanje okolja, življenja v naravi, seznanjanje mladih z NOB in osveščanja. Telesnokulturne organizacije bodo še poglobljeno morale sodelovati pri dograjevanju obrambnih načrtov in se povezovati s sredinami v katerih delujejo, zlasti pa s krajevnimi skupnostmi. V Pomurju je namreč zelo razvejana telesnokulturna dejavnost, kar še posebej velja za soboško občino, kjer deluje 130 osnovnih telesnokulturnih organizacij, kar je lahko porok za krepitev in podružbljanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Feri Maučec

Boris Horvat

Tu je že čakal vodič, ki je precej duhovičil na račun škotskega skopuštva. Povedal nam je, da vsak dan, razen nedelje, točno ob enih popoldne ustreljajo z grajskim topom. Ob enih streljajo zato, ker ustreljajo le enkrat, če pa bi streljali ob dvanajstih, bi porabili dvanajst krogele. Pravi Škoti, kajne?

V gradu je spomenik padlim v prvi in drugi svetovni vojni. Za ožadjem je še kapelica St. Margaret, najstarejša zgradba v Edinburgu. Vodič nam je povedal, da je primerna za škotsko poroko, saj sprejme le dvestaj ljudi. Vse poti za obzidjem so tlakovali francoski ujetniki. Tukaj je tudi muzej različneje orodja in uniform. Turisti lahko vidijo tudi spalnico Mary of Scott's, kjer je rodila svojega sina, pozneje kralja Anglije. V posebnem prostoru je shranjena prvi škotska krona, ki je tristo let starejša od angleške in so Škoti zato še toliko ponosnejši narjajo. S to krono so okronali Mary of Scott's, ko je bila stara devet mesecev, njenemu sinu pa je bilo trinajst mesecev, ko so krono podržali nad zibko. Z gradu se nama je oddiral čudovit razgled na Edinburgh, mesto polno parkov. Sredi Edinburga stoji ogoromen spomenik Walterju Scottu, romantičnemu pesniku, ki je bil rojen v tem mestu.

Dveh stvari pa v Edinburgu nisva našla. V tem mestu je na česti narisan srce, kjer lahko Škoti po mili volji pljujejo. Baje to tudi dobro izkoristijo. Posebna znamenitost Škotske so krvavice, pripravljene na poseben način. Tukaj jim pravimo „black pudding“. Nikjer jih nisva našla. Tako sva se lačna zadovoljili z juho in špageti, ki sva jih sama pripravila.

Naslednje jutro sva se že zgodaj odpeljala proti Invernessu. Tako sveže zelene barve,

„ČE ŠTUDENT NA RAJŽO GRE...“

kot je pokrajina okrog tega mesta, še nisva videla. Nič nisva bila zaspala, saj naju je čudovita pokrajina popolnoma zbudila. Menjavali so se porasli in neporasli hribi. Med drevesi so prevladovali iglavci. Po več kot triurni vožnji sva prispela v Inverness. Tudi tukaj naju je pot najprej zanesla v turistično agencijo, kjer je bila velika gneča. Inverness, glavno mesto Škotskega višavja, majhno in pristrčno, z znamenitostmi ni posebej bogato, tako da sta od vsega izstopali le mestna hiša, ki se je kovala v cvetju, in hiša iz 16. stoletja, ki je bila res zelo dobro ohranjena. Po ogledu teh znamenitosti sva si privoščila še kratek sprehod po mestu. Izplačalo se je, saj sem končno prišel do svojega „black puddinga“. To so ocvrte krvavice, ki so povaljane v moki, jajcih in drobninah. Ugotovil sem, da so naše krvavice veliko boljše. Dan sva kot po navadi končala v kampu, u bližini jezera Loch Ness. Kamp ni bil ravno na obali, tako da sva lahko kar mimo spala kljub poštasti, ki baje živi v tem jezenu.

Zjutraj sva potem vseeno šla iskat pošasti. Bilo je oblačno in vetrovno vreme, pravzaprav primerno za pojav pošasti Nessi. Namesto pošasti sva videla le veliko sivo jezero, ki mu Škoti zaradi velikosti pravi-

jo malo morje. Ko sva se peljala nazaj v Inverness, naju je šofer hotel prepričati, da se peljeva v napačno smer. Skoraj naju je preprečal, vendar sva vseeno vztrajala pri svojem. Na koncu se je izkazalo, da sva imela prav. Pred nama je bila dolga pot do mesta Oostende, kjer bi se naj odločila, kaj si bova ogledala naslednji dan. Že prej sva namreč naredila okvirni načrt, a sva ga po poti tu in tam tudi spreminjala. Potovanje sva zapolnila s spanjem, z raznimi igrkami, ki so nama krajšale čas, kolikor pa se je dalo, sva si ogledovala pokrajino. Po celonočni vožnji, med katero Vesna ni mogla spati zaradi Francozini, ki so na glas „čivkale“, sva prispela v Dover, kjer sva dolgo čakala na ladjo. Že pred vožnjo je bilo morje precej razburkano in Vesno je bilo vožnje kar malo strah. Končno smo zapluli v Rokavski zaliv, ki pa ni obljubil nič kaj prijetne vožnje.

Bilo je sončno, veter pa je delal majhne, a nevarne valove. Midva sva se namestila na krov ladje zato sva se morala kar toplo obleči, da naju ni zeblo. Po treh in pol urah vožnje smo prispeli v Evropo, kot pravijo Angleži, v belgijsko mesto Oostende. Odločila sva se, da bo najina naslednja postaja mesto Brugge. Mnogo ljudi nama je svetovalo, da naj

si ga ogledava. Ubogala sva jih. Po prihodu v Brugge sva se kar z nahrbtniki napotila s postaje v mesto, da bi poiskala turistično agencijo. Ob lepota mesta sva kar pozabila na težke nahrbtnike. Brugge je najbolj ohranjeno srednjeveško mesto, v katerem kar mrgoli zanimivih ulic. Sploh nisva vedela, kaj naj fotografirava, saj je bila ena hiša lepša od druge. Ne vem, če sva videla dve enaki hiši. Vsaka se je vsaj po nečem razlikovala od druge. Če že ni imela drugačne oblike oken, je bila vsaj drugačne barve. Po sprehodu in iskanju turistične agencije sva se z avtobusom odpeljala v kamp, kjer sva le s težavo našla prostor za šotor. Še vedno sva bila pod vtisom prijetnih ulic, ki so se vrstile na najini poti do centra. V njih ni veliko turistov. Ljudje imajo vhodna vrata na stečaj odprta, na oknih pa so le okrasne zavesice iz čipk. Na splošno v teh severnejših državah zaves po navadi sploh nimajo. V eni izmed teh ulic, sva dobila odlične kruh. Drugače namreč s kvaliteto kruha nisva bila preveč zadovoljna in sva kaj hitro ugotovila, da imamo mi zelo dober kruh.

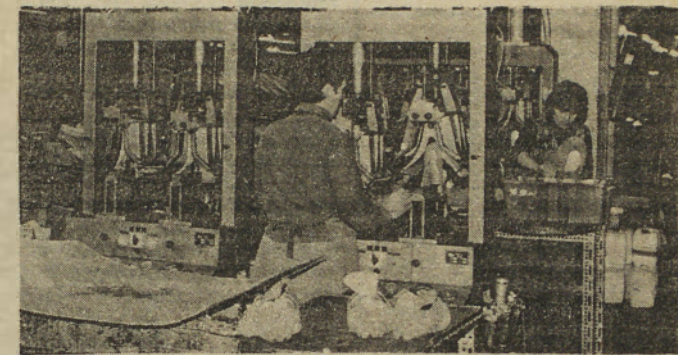
Tisti dan je bil tukaj v Belgiji prazničen, za naju pa enak drugim. Dan sva začela z iskanjem avtobusne postaje, da bi se odpeljala v mesto. Naletela sva na starejšega možakarja, ki se je ponudil, da naju bo peljal v mesto. Povabilo sva z veseljem sprejela. Center Bruggea je obenem tudi glavni trg, zgradbe pa so lepše ena od druge. Med temi lepimi zgradbami sva si za ogled izbrala stolp, ki se je mogočno dvigal nad trgov. Po 392 stopnicah, ki so speljane v krogu, sva pršla na vrh. Tukaj naju je pozdravilo prelepo bitje zvonov, ki zvonijo vsakih 15 minut. S stolpa je bil prelep razgled na mesto. Vendar ni bilo vse lepo. Spodaj na cesti pred katedralo se je bil boj za življenje moža, ki je ležal na česti. Z masažo srca ga je zdravnikom uspelo rešiti. Pod vtisom tega dogodka sva nadaljevala potep po mestu.

PLANIKA TURNIŠČE

Letos že milijon parov

Glede na to, da so v turniški Planiki do dneva republike izdelali 1 milijon parov obutve, zajni več dvoma, da ne bi do konca leta uresničili proizvodnega programa za letošnje leto. To jim bo uspelo kljub pomanjkanju nekaterih vrst reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in kljub

učevali ob sodelovanju zavoda za zaposlovanje. Usposabljanje je za posamezno skupino (po 30 delavk) potekalo po 3 mesece. V tem času so kandidatke prejemale od 4 do 5 tisoč dinarjev nagrade, pač odvisno od uspeha v neposredni proizvodnji. Kot je znano, je turniška

Zahvaljujoč sodobni tehnologiji in seveda pridnosti delavcev dosegaajo v turniški Planiki nadvse ugodne poslovne uspehe. Na sliki: prizor iz proizvodnje. Foto: Š. Sobočan

nepravocasti dobavi uvozne opreme za nov proizvodni trak v Sivalnici. Kolektiv se je letos povečal za 76 novih delavcev, tako da jih je zdaj 712. Za nov proizvodni trak so delavke pri-

Planika največji izvoznik v len-davski občini. Saj na tuje prodaja kar 88 odstotkov svoje proizvodnje, zlasti program adidas gre dobro v denar.

Š. S.

BLOUDKOVA PLAKETA
TONČKU KOSU

**Priznanje za
dvajsetletno
delo**

V Novem mestu so letos že osemnajstič podelili najvišja družbena priznanja v slovenski telesni kulturi. Podeljenih je bilo 10 nagrad in 30 plaket. Plaketo je prejel tudi priznan telesnokulturni delavec iz Murske Sobotne Tonček Kos za dvajsetletno delo v judu.

Tonček Kos se je začel z judom ukvarjati leta 1963, ko se je kot novinec prijavil na tečaj juda v Murski Soboti. Njegove sposobnosti je kmalu odkril takratni trener Simon Kager st. in ga kmalu poslal na tekmovalno blazino, kjer je nekaj časa uspešno nastopal. Kasneje se je Tonček Kos posvetil trenerskemu poslu, v zadnjem

času pa se uveljavlja kot organizator. Kot član predsedstva Judo zveze Jugoslavije zastopa Slovenijo in se bori za interese slovenskih judoistov. Poleg tega pa vodi tudi pomurske judoiste, ki iz leta v leto dosegajo lepe rezultate.

Izredno vesel je bil Bloudkove plakete, saj pravi, da je to zanj doslej največje priznanje, ki pa ni le njegovo, temveč priznanje vseh, s katerimi skupaj dela. K temu velikemu priznanju tudi naše čestitke

STRELSTVO

Noršinci prevzeli vodstvo

V vseh treh ligah občinske strelske zveze Murska Sobota je bilo odigrano šest kolo. V A ligi je še šest ekip, ki so osvojile vse možne točke.

LIGE:

Noršinci I.	6373	12
Mura I.	6371	12
Panonija I.	6333	12
Tišina I.	6265	12
Kovinar I.	6187	12
Grafičar I.	6187	12
Gančani	6181	0
Brezovci	5929	0
B. Kidrič	4327	0
Križevci	4983	-2
Cankova	4961	-2
ABC Pomurka	4683	-2

V drugi ligi vodi Mura II (6150) pred Noršinci II (5675), obe ekipi imata po 12 točk pred Tišino II (6076), Cankovo II (5911) in Šalovci (5686) po 10 točk itd. V tretji ligi je v vodstvu ekipa Noršinci III (6102) z 12 točkami pred Panonijo II (5794), Tišino III (5634), Cankovo III (5580) in B. Kidrič II (5540) po 10 točk itd. Med posamezniki vodi Horvat (Mura) z 2198 krogi pred Balaškom (Noršinci) 2172 in Bukovcem (Tišina) 2166 krogov.

BADMINTON

**VSİ NASLOVI
V LENDAVO**

V organizaciji ŠSD Mladost iz OS Draga Lugariča iz Lendave je bilo republiško prvenstvo za mladince in mladinke, na katerem je sodelovalo 21 tekmovalcev in tekmovalk iz štirih slovenskih klubov. Največ uspeha so imeli domačini, ki so osvojili vsa prva mesta. Pri mladincih je zmagal Dominko (Lendava) pred Rugljem (Ježica), Zrcnem (Olimpija) in Vogrincem (Lendava). Med mladinkami je zmagala Krenova pred Šlibarjevo, Matičičevo in Lodorovičovo, vse Lendava. V moških dvojicah sta zmagala Lendavčarja Dominko-Kustec, v mešanih parih pa Dominko-Šlibar iz Lendave.

XX. TRADICIONALNA ANKETA VESTNIKA

**Anica Utroša in Franc Podlessek
ŠPORTNIKA POMURJA 1983**

— BD MURA IZ KROGA — NAJBOLJŠI ŠPORTNI KOLEKTIV

Uredništvo Vestnika je letos že 20. izvedlo anketo za izbor športnika, športnice in športnega kolektiva Pomurja v letu 1983. Za najboljšo športnico Pomurja v letu 1983 je bila izbrana Anica Utroša, rokometiška Polane. S svojo zanesljivo igro v vratih je veliko prispevala, da je ekipa Polane po jesenskem delu tekmovalnja v vzhodni skupini slovenske lige brez poraza na prvem mestu. Zlasti je uspešno posredovala takrat, ko je to bilo najbolj potrebno za uspeh ekipe. Za najboljšega športnika Pomurja je bil izbran Franc Podlessek, rokoborec Pomurja iz Murske Sobotne. Podlessek je letošnji državni članski prvak v kat. do 68 kg v prostem stilu. V grško-rimskem stilu pa je bil peti. Peti je bil na Sredozemskih igrah v Casablanci in osmi na Spartakiadi. Ima nekaj uspešnih

mednarodnih nastopov in je prvi Slovenec, ki je bil na svetovnem prvenstvu v Kijevu. Za najboljši športni kolektiv je bilo izbrano BD Mura iz Kroga. Gre za dobro organizirano športno društvo, ki se uveljavlja tako v organizacijskem kot tekmovalnem smislu, hkrati pa tudi nenehno skrbi za mladi naraščaj. Tekmovalci Kroga so tudi letos posegli po nekaterih najvišjih naslovih v slovenskem in jugoslovanskem merilu. Vsako leto vzorno organizirajo tradicionalno tekmovalstvo na reki Muri.

ŠPORTNICE POMURJA 1983 — 1. Anica Utroša (rokomet), 2. Alenka Žitek (košarka), 3. Edita Banfi (atletika), 4. Breda Koren (badminton), 5. Tatjana Petek (rokomet), 6. Terezija Horvat (rokomet), 7. Erna Borc (košarka), 8. Marija Ivančič (judo), 9. Tanja Sinic (nam. tenis), 10. Brigita Čavotič (šah).

ŠPORTNI KOLEKTIVI POMURJA 1983 — 1. BD Mura Krog, 2. KK Ljutomer, 3. NTK Sobotna, 4. SD Ljutomer, 5. RK Polana, 6. HK Pomurje, 7. Judo Partizan MS, 8. KK Čarda-Radenska, 9. KK Pomurje, 10. DRŠI Murska Sobotna.

JUDO — NAGAOKA 83

Potočnik prvi, Kulčar drugi

V soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani tradicionalno 20. spominsko judo tekmovalstvo Nagaoka, na katerem je sodelovalo nad 450 tekmovalcev iz SZ, Italije, Poljske, Jugoslavije in še nekaterih držav. Tekmovalnja so se udeležili tudi pomurski judoisti in se lepo izkazali. Najbolje so se izkazali pionirji, ki so osvojili štiri medalje. To še posebej velja za Potočnika iz Ljutomerja, ki je v kat. do 38 kg zasedel prvo mesto in pokal.

Izvrsten je bil tudi Kulčar iz Lendave, ki je v kat. do 58 kg zasedel drugo mesto. Solidna sta bila tudi Pintarič v kat. do 38 kg in Duh v kat. do 46 kg, oba iz Murske Sobotne, ki sta zasedla tretji mesti. Med mladinci se je izkazal Vrdjuka, ki je v močni konkurenci v kat. do 57 kg zasedel tretje mesto. Najboljši pomurski tekmovalcev v članski konkurenci je bil Kisilak, ki je v kat. do 71 kg zasedel tretje mesto. Mihalič je bil v kat. do 65 kg peti, Fajhtinger v kat. do 60 kg in Semen v kat. do 86 kg šesta ter Meničanin v kat. do 62 kg osmi.

V soboto bo v Lendavi tradicionalni novoletni turnir za mlajše mladince.

O. Š.

KOŠARKA

POKAL LJUBLJANSKIM ŠTUDENTOM

V počastitev dneva republike in 30-letnice ŠSD Enotnost je bil v Murski Soboti 16. tradicionalni košarkarski turnir za memorial ing. Stanka Bloudka. Na turnirju je sodelovalo šest moških ekip. Največ uspeha so imeli košarkarji kluba prekmurskih študentov iz Ljubljane, ki so osvojili prvo mesto in prejel pokal v trajno last.

Rezultati: KŠP Maribor:Ljutomer 71:27, KŠP Ljubljana:Ptuj 35:33, Zlati fantje:Enotnost 49:35, Enotnost:Ptuj 38:43, Zlati fantje:KŠP Ljubljana 34:47, KŠP Ljubljana:KŠP Maribor 39:35 in KŠP Maribor:Zlati fantje 45:41. Vrstni red: 1. KŠP Ljubljana, 2. KŠP Maribor, 3. Zlati fantje MS, 4. Ptuj, 5. Enotnost in 6. Ljutomer.

STRELSTVO

MURA IN HORVAT

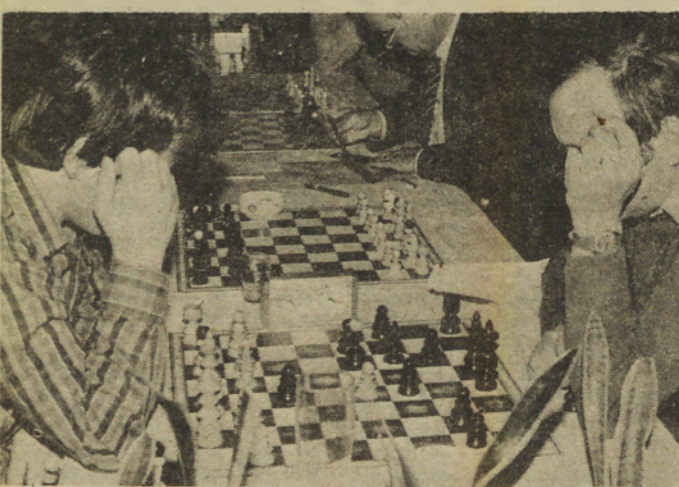
SD Mura je v počastitev dneva republike pripravila tekmovalstvo v streljanju z zračno puško, katerega se je udeležilo 71 strelcev iz 22 družin.

V ekipni konkurenci je zmagala SD Mura s 1093 krogi pred Ljutomerom I. (1069) in Ljutomerom II (1064 krogov). Med posamezniki je bil najboljši Janez Horvat s 371 krogi pred Andrejem Siftarjem 366 (oba Mura) in Dušanom Špindlerjem (Ljutomer) s 361 krogi.

SLOVENSKA ŠAHOVSKA LIGA

V organizaciji ŠD Radenska iz Murske Sobotne je bilo v Moravskih toplicah 37. ekipno prvenstvo v slovenski šahovski ligi, kjer je sodelovalo deset ekip, med njimi tudi ekipa Radenske iz Murske Sobotne. Ekipa so bile sestav-

ljene iz šestih članov, dveh mladincev in dveh žensk. Največ uspeha so imeli šahisti Zalca, ki so s točko prednosti pred Kranjem osvojili naslov prvaka Slovenije in se uvrstili v višji razred. Iz lige pa so izpadli Rudar iz Trbovelj ter

NAMIZNI TENIS

Fridrih zmagovalac

V organizaciji NTK Petovija je bil v Ptujju turnir namiznoteniških delavcev klubov severovzhodne regije, na katerem je nastopilo 25 igralcev. Največ uspeha so imeli pomurski predstavniki, saj je Janez Fridrih brez poraza osvojil prvo mesto pred Mariborčanom Vitezom, tretje mesto pa je zasedel Žurman iz Gornje Radgone, peto pa lanskoletni finalist Drozdek, prav tako iz Gornje Radgone. Sicer pa je turnir popolnoma uspel, namiznoteniški delavci SV regije so analizirali dosedanje delo in ugotovili, da je zelo uspešno, ter se dogovorili o še uspešnejšem delu v prihodnje.

M. U.

Slovenija tretja

V Lazarevcu je bil tradicionalni mladinski turnir »BRATSTVO IN ENOTNOST«, na katerem je sodelovalo vseh osem republiških in pokrajinskih reprezentanc. V ekipi Slovenije je nastopil tudi Sobočan Miran Močan in bil z rezultatom 7:3 najboljši član ekipe. Sicer pa je Slovenija prav tako kot lani osvojila tretje mesto.

M. U.

DELAVSKI ŠPORT

Zmagala Mura

Delavsko športno društvo Mura iz Murske Sobotne je v počastitev dneva republike organiziralo tradicionalno srečanje med športniki delovnih organizacij Konstruktor, Pomurski tisk in Mura. Tekmovali so v košarki, nogometu, streljanju, odbojki, namiznem tenisu, pikadu in šahu. Največ uspeha so imeli športniki Mure, ki so v skupni uvrstitvi osvojili prvo mesto s 34 točkami pred Pomurskim tiskom 32 in Konstruktorjem 24 točk.

RADENSKA ŠESTA

Dravograd in Impol iz Slovenske Bistrice.

Soboški šahisti, ki so si po zadnjih uspešnih nastopih od tekmovalnja veliko obetali, so slabo startali, vendar so v nadaljevanju igrali bolje in naposled osvojili šesto mesto. Sicer pa je treba povedati, da Radenska ni nastopala v isti postavi, zlasti pa v prvem kolu niso nastopili nekateri najboljši. Najuspešnejši tekmovallec pri Radenski je bil Stefan Cigan, ki je osvojil 6 točk. Sledijo:

Danuš Hari 5, dr. Ivan Nerat in Igor Kos po 4,5, Boris Kovač 4, Bogdan Hari in Branko Kovač po 3,5, Tatjana Murmajer, Alojz Kos in Brigita Čavotič po 3, Jože Gaber 2,5, Robert Radosavljevič 1 in Kobler 0,5 točke.

Končni vrstni red ekip: 1. Zalec 57, 2. Kranj 56, 3. Kovinar (Maribor) 53,5, Novo mesto 51, Celje 48, Radenska 44, Fram 43, Rudar (Trbovlje) 36, Dravograd 33,5 in Impol (Slovenska Bistrica) 29 točk.

PREDSTAVLJAMO JESENSKE PRVAKE

NOGOMETAŠI BELTINKE — JESENSKI PRAK POMURSKE NOGOMETNE LIGE: Stojijo od leve: Mauček, Senica, Zver, Kološa, Baša, Šebjan, Horvat, Hartman, Šaruga in Mauček (trener). Čepijo: Mesarič, Balazič, Lebar, Pozderec, Krauthaker, Tivadar in Tratnjek.

NOGOMETNO MOŠTVO APAČE — JESENSKI PRAK V PRVI MNL MURSKA SOBOTA — Stojijo od leve: B. Fitol, Mitrovič (trener), Mahne, L. Kučan, L. Kučan, Vinček, V. Fitol, Verbošt, Vršič, Novina in T. Kučan. Čepijo: M. Rakovec, Trost, Ščap, Hozjan, Grilanc, F. Cunk, Grujič in Ljsjak. Manjka jo: Senčar, B. Cunk, Šafan, Horvat, Salamun, Cipot in F. Rakovec.

NOGOMETAŠI ODRANEC — JESENSKI PRAK V PRVI OBČINSKI LIGI LENDAVA — Stojijo od leve: V. Balazič, J. Sabotin, M. Kavaš, S. Sep, M. Zver, C. Jerebic, S. Dominko (trener) in J. Šečkar. Čepijo: M. Raduha, D. Antolin, B. Virag, I. Smej in J. Kavaš.

NOGOMETAŠI IŽAKOVEC — JESENSKI PRAK DRUGE MNL — VZHOD: Stojijo od leve: M. Poredoš (trener), K. Vučko, Antolin, I. Poredoš, J. Vučko, Režonja, Sreš, Prša (tehnični vodja). Čepijo: Krapec, B. Žižek, M. Škafar, M. Žižek in S. Škafar. Foto: F. Mauček

NOGOMETAŠI GRADA — JESENSKI PRAK V DRUGI MNL — ZAHOD: Stojijo od leve: Podlessek (pom. trenerja), Čurman, Milan Zekš, Milan Sukič, Anton Zekš, Rogan, Marjan Zekš, Kovač in Celec. Čepijo: Hubar, Gumilar, Contala, Fojanič, Hajdinjak in Alojz Sukič.

246. Odlok o odvajanju odpadnih, padavinskih in fekalnih voda na območju občine Lendava

247. Odlok o uvedbi hidromelioracijskih del in o rabi kmetijskih zemljišč po izvedenih melioracijah na delu območij katastrskih občin Berkovec, Bolehnečici, Precetinci, Kuršinci, Bučkovec in Drakovec v občini Ljutomer

248. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Ljutomer za leto 1983

249. Ugotovitve in stališča o stanju, problematiki in razvoju tekstilne industrije v občini Murska Sobota.

250. Sklep o spremembah in dopolnitvah cenika za geodetske storitve, ki niso zajete v Zakonu o upravnih taksah v občini Lendava

251. Izid referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Radenci

252. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Radenci

246

Skupščina občine Lendava je na podlagi 1. točke 41. člena Zakona o komunalnih dejavnostih (Ur. list SRS, št. 8/82) in 265. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave, št. 37/81) na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti dne 28. 10. 1983 sprejela

ODLOK o odvajanju odpadnih, padavinskih in fekalnih voda na območju občine Lendava

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se urejajo organizacijski in drugi pogoji za uporabo, vzdrževanje in gradnjo kanalizacijskega omrežja ter pravice in dolžnosti upravljalca in uporabnika kanalizacije.

2. člen

S kanalizacijo upravlja in gospodari pooblaščen komunalna organizacija in krajevne skupnosti (upravljalci). Uporabnik javne kanalizacije je fizična ali pravna oseba, ki odvaja odpadne, padavinske in fekalne vode v javno kanalizacijo in odprte vodotoke.

3. člen

Upravljalce javne kanalizacije mora kanalizacijsko mrežo in naprave za odvajanje odpadnih, padavinskih in fekalnih voda vzdrževati v uporabnem stanju ter ustvarjati pogoje za brezhibno delovanje. Kanalizacija je osnovno sredstvo upravljalca.

4. člen

Kanalizacija se deli na javno in interno kanalizacijo. Javna kanalizacija obsega primarne in sekundarne objekte in naprave, s katerimi upravlja delovna organizacija. Interne kanalizacije pa so: kanalizacijski priključki in kanalizacijska mreža od objekta uporabnika ne glede na dolžino in profil, do priključka na sekundarni mreži, z vsemi objekti in napravami v zgradbah in zemljišču.

5. člen

Materialno osnovo za delovanje kanalizacije in za izvajanje enostavne in razširjene reprodukcije v okviru sprejetih letnih programov zagotavlja samoupravna komunalna skupnost, organizacija združenega dela, delovni ljudje in občani ter upravljalce kanalizacije.

6. člen

Prepovedano je odvajanje odpadnih in fekalnih voda v vodnjake in podtalnico na celotnem območju občine.

II. PRIKLJUČITEV OBJEKTA

7. člen

Investitor, ki gradi javno ali interno kanalizacijsko omrežje si mora za priključitev na javno kanalizacijo pridobiti soglasje upravljalca kanalizacije. Priključitev na javno kanalizacijo je obvezna.

8. člen

Za priključitev na javno kanalizacijo mora investitor oz. uporabnik pridobiti potrebno soglasje upravljalca k lokacijski dokumentaciji lociranega objekta.

Omogočiti mora tudi pregled kanalizacije in naprav med gradnjo in po končani gradnji.

9. člen

Upravljalce kanalizacije je dolžan:
— izdati soglasje k lokacijski dokumentaciji
— pregledati projekt interne kanalizacije in izdati soglasje s pogoji priključitve za pridobitev gradbenega dovoljenja
— dovoliti pretok odpadne padavinske in fekalne vode v javno kanalizacijo, če so izpolnjeni določeni pogoji v soglasju.

10. člen

Investitor je dolžan pisмено obvestiti upravljalca kanalizacije o pričetku del ter o zasutju kanala. Upravljalce lahko opravi pregled zgrajenega kanala oz. naprave. Ta je dolžan voditi kanalizacijski kataster objektov in naprav in vnašati vse spremembe na kanalizacijskem omrežju. Podatke o kanalizacijskem katastru mora upravljalce posredovati geodetski upravi občine Lendava.

III. UGOTAVLJANJE IN OBRAČUN ODPADNE (SANITARNE IN TEHNOLOŠKE) VODE

11. člen

Za enostavno reprodukcijo se plačuje pristojbina (v nadaljnjem besedilu: kanalsčina).

Kanalsčina se obračunava mesečno ob plačilu vodarine in je posebej izkazana na računu. Sredstva zbrana iz tega naslova se vodijo na posebnem žiro računu upravljalca.

Količina odvedene odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo se meri v kub. m po stanju vodomera porabljene pitne vode oz. pavšala.

Cena po kub. m odvedene vode se določi v skladu z zakonom o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen.

12. člen

Glede plačila kanalsčine se smiselno uporabljajo 19. člen, 20. člen in 21. člen odloka o preskrbi in odjemu pitne vode na območju občine Lendava.

IV. PRIJAVA IN ODJAVA PRIKLJUČKA

13. člen

Prikljop na javno kanalizacijsko omrežje lahko izvrši samo upravljalce kanalizacije.

Uporabnik oz. investitor gradnje je dolžan pravočasno (vsaj 24 ur prej) obvestiti upravljalca o položitvi kanala, pred zasutjem, in obenem zaprositi za priključitev na priključno mesto kanalizacije.

Izjemoma lahko priključek na javno kanalizacijo oz. spojni vod zgradi uporabnik sam, če je za to strokovno usposobljen. V tem primeru mora investitor oz. uporabnik pred zaključkom del obvestiti upravljalca, kateri z zapisnikom ugotovi ustreznost izvršenega priključka.

14. člen

Odjava uporabe kanalizacije se pisмено posreduje upravljalcu in sicer le v primeru, ko se ruši objekt, ki je bil priključen na omrežje. Upravljalce kanalizacije mora odjavo vnesti v svojo evidenco.

Pred priključitvijo na javno kanalizacijo oz. povečanjem priključka mora uporabnik upravljalcu plačati prispevek za priključitev v enkratnem znesku. Sredstva zbrana iz tega naslova se smejo uporabljati za gradnjo primarnega kanalizacijskega omrežja. Pogoje in način za plačilo priključka določi skupščina komunalne skupnosti s posebnim aktom najkasneje v roku treh mesecev po veljavnosti tega odloka.

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

16. člen

Z denarno kaznijo od 500,00 din do 15.000,00 din se kaznuje fizična oseba:

1. če namerno poškoduje javno kanalizacijsko omrežje
2. če zgradi, obnovi ali razširi priključek na javno kanalizacijsko omrežje brez soglasja upravljalca kanalizacije
3. če interno kanalizacijo spelje v vodnjak ali podtalnico
4. če ne vzdržuje spojnega voda in priključka ter redno ne čisti peskolova.

17. člen

Z denarno kaznijo do 40.000,00 din se kaznuje upravljalca kanalizacije, odgovorna oseba pa z denarno kaznijo do 5.000,00 din, če:

- ne skrbi za redno vzdrževanje in delovanje kanalizacije ter pripadajočih objektov.

VI. PREDHODNE IN KONČNE DOLOČBE

18. člen

Sredstva zbrana iz kanalščine se smejo uporabiti samo za enostavno reprodukcijo, t. j. za vzdrževanje in obnovo obstoječih kanalizacijskih objektov in naprav.

19. člen

Kdor povzroči škodo, materialno ali škodo na kanalizacijskem omrežju, objektih in napravah, jo je dolžan povrniti.

20. člen

Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka opravlja sanitarna, vodnogospodarska, komunalna in gradbena inšpekcija ter upravljalca kanalizacije.

Nad posameznimi določbami tega odloka opravljajo nadzor tudi komunalni redarji.

21. člen

Upravljalci, imetniki pravice uporabe ali lastniki morajo redno vzdrževati interno kanalizacijo.

22. člen

Če se uporabnik priključi na javno kanalizacijo brez soglasja ali dovoljenja upravljalca kanalizacije, lahko le-ta priključek odstrani, dokler uporabnik ne izpolni vseh pogojev, ki jih določi upravljalca.

Upravljalca mora imeti vsak čas pravico dostopa do kanalizacijskih objektov in naprav ne glede na to, da ti ne spadajo v javno kanalizacijo.

23. člen

Ta odlok začne veljati s 1. 1. 1984
Številka: 352—4/83
Datum: 31. 10. 1983

Predsednik Skupščine
občine Lendava
Mirko HAJDINJAK l. r.

247

Na podlagi 101. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79 in 11/81) in 181. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, št. 44/81 in 12/83) je skupščina občine Ljutomer na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti dne 21. 11. 1983 sprejela

ODLOK

O UVEDBI HIDROMELIORACIJSKIH DEL IN O RABI KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ PO IZVEDENIH MELIORACIJAH NA DELU OBMOČIJ KATASTRSKIH OBČIN BERKOVCI, BOLEHNEČICI, PRECETINCI, KURŠINCI, BUČKOVCI IN DRAKOVCI V OBČINI LJUTOMER

1. člen

Na delu območja katastrskih občin Berkovci, Bolehnečici, Precetinci, Kuršinci, Bučkoveci in Drakovci v občini Ljutomer se s tem odlokom ureja izvajanje hidromelioracije (osuševanje-namakanje) kmetijskih zemljišč in raba teh zemljišč po izvedenih hidromelioracijah na podlagi projekta št. 942/4—82, ki ga je izdelala delovna organizacija Vodnogospodarskega podjetja Maribor in sprejela Kmetijska zemljiška skupnost občine Ljutomer.

Investitor del iz 1. člena tega odloka je ABC Pomurka — delovna organizacija Kmetijska zadruga Ljutomer—Križevci, Križevci pri Ljutomeru, za zasebna zemljišča TZO Klas Križevci in za družbena zemljišča TOZD Mursko polje Veržej.

Investitor zagotovi sredstva za hidromelioracije iz lastnih virov za svoja zemljišča, za zemljišča v lastnini zasebnih kmetov, drugih občanov ali civilnopravnih oseb in organizacij združenega dela pa iz sredstev teh oseb, na podlagi pogodbe ter iz drugih virov.

Če ni mogoče skleniti pogodbe se izvedejo dela na račun lastnika oz. uporabnika zemljišča na podlagi odločbe, ki jo izda za kmetijstvo pristojen upravni organ. Lastnik oz. uporabnik lahko poravnava svoje obveznosti tudi z odstopom ustreznega dela svojega zemljišča.

Če se za dela iz tega odloka uporabijo tudi sredstva, ki se zbirajo na podlagi 14. in 15. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79 in 11/81) se za višino sredstev članom melioracijske skupnosti ustrezno zmanjša neposredna lastna udeležba pri naložbi v zemljišča, na katerih se izvajajo hidromelioracije.

Določbe iz prejšnjega odstavka ne veljajo za lastnike zemljišč, ki niso kmetje po 4. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih.

3. člen

Investitor je dolžan zagotoviti amortizacijo objektov in naprav na svojih zemljiščih po predpisih o amortizaciji.

Lastniki oz. drugi uporabniki zemljišč, katerim služijo hidromelioracijske naprave in objekti, zgrajeni iz sredstev po 14. in 15. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih plačujejo investitorju uporabnino. Uporabnina se računa le od tistega dela sredstev, ki so bila zbrana po 14. in 15. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih in so bila uporabljena na njihovih zemljiščih. Višina uporabnine je enaka amortizaciji tega dela vrednosti objektov in naprav, obračunani po minimalni amortizacijski stopnji.

Pristojni organ investitorja lahko določi, da se uporabnina za objekte in naprave za njegova zemljišča in zemljišča njegovih članov oz. njegovih kooperantov plačuje iz dohodka investitorja.

Sredstva, ki so se oblikovala na podlagi 14. in 15. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih in so se uporabila kot delež pri vlaganjih v zemljišča kmetov — članov melioracijske skupnosti se vodijo na posebnem računu iz 2. odstavka 30. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih in se smejo uporabiti samo za zboljšanje in ureditev kmetijskih zemljišč članov. Na ta račun se vplačuje tudi uporabnina iz tega člena.

4. člen

Lastniki in uporabniki zemljišč na melioriranem območju morajo vzdrževati objekte in naprave na svojih zemljiščih tako, da so trajno uporabni. V ta namen morajo prispevati sorazmerni del stroškov, ki so potrebni za skupna vzdrževalna dela na melioriranem območju.

Podrobnejše določbe o vzdrževanju in stroških iz prejšnjega odstavka se določijo s pogodbo med investitorjem in lastniki oz. uporabniki zemljišč. Če do sklenitve pogodbe ne pride, določi te obveznosti občinski upravni organ pristojen za kmetijstvo, v višini stroškov vzdrževanja, na predlog investitorja.

O materialnem in finančnem poslovanju s sredstvi, ki se uporabljajo za izvedbo del za namene iz tega odloka ter za vzdrževanje objektov in naprav, se vodi evidenca materialnega in finančnega poslovanja.

5. člen

Kultura in način rabe melioriranih zemljišč mora ustrezati kvaliteti zemljišča po izvedenih melioracijah.

Letne in dolgoročne proizvodne programe sprejema pristojna proizvodna skupnost.

Obdelovalci kmetijskih zemljišč so vezani pri rabi na določbe sprejetega proizvodnega programa, ne glede, ali so sklenjene pogodbe o trajnem proizvodnem sodelovanju.

Določbe 2. in 3. odstavka 18. člena in 2. odstavka 33. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih se smiselno uporabljajo zoper lastnike oz. uporabnike zemljišč, ki se ne bi ravnali po določbah tega člena.

6. člen

Lastniki in uporabniki kmetijskih zemljišč na melioriranem območju so za dobo 10 let po izvršenih melioracijah oproščeni davka od osebne dohodka iz kmetijske dejavnosti oz. davka od dohodka temeljne organizacije združenega dela, ki odpade na dohodek melioriranega zemljišča.

7. člen

Začetek hidromelioracijskih del po tem odloku določi na predlog investitorja za kmetijstvo pristojen občinski upravni organ.

8. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

Številka: 462—1/83—1
Datum: 21/11—1983

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Emil KUCHAR, l. r.

Na podlagi 83. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS št. 39/74) in 181. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81 in 12/83) je skupščina občine Ljutomer na seji zborna združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 21. 11. 1983 sprejela

ODLOK O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ODLOKA O PRORAČUNU OBČINE LJUTOMER ZA LETO 1983

1. člen

Odlok o proračunu občine Ljutomer za leto 1983, ki je bil objavljen v Uradnih objavah občin Pomurja št. 10 se v 2. členu spremeni in dopolni tako, da se glasi:

Skupni prihodki občinskega proračuna znašajo	80.343.904,65
— za občinske potrebe	79.798.151,65
— za tekočo proračunsko rezervo	545.753,00

2. člen

Spremenjena in dopolnjena zbirna bilanca prihodkov in razporeditev prihodkov proračuna občine Ljutomer za leto 1983 je sestavni del proračuna občine Ljutomer za leto 1983.

3. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota

Številka: 400-1/83-1

Datum: 21/11-1983

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Emil KUHAR, l. r.

249

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80 in 36/81) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 27. oktobra 1983 sprejela

UGOTOVITVE IN STALIŠČA O STANJU, PROBLEMATIKI IN RAZVOJU TEKSTILNE INDUSTRIJE V OBČINI MURSKA SOBOTA

Zbori občinske skupščine so na skupnem zasedanju dne 27. oktobra 1983 obravnavali Analizo stanja, problematike in razvoja tekstilne industrije v občini M. Sobota ter

ugotovili:

Tekstilno-konfekcijska industrija je ena najpomembnejših panog v občini, saj zaposluje 59 % delavcev in dosega 63 % dohodka industrije. Vidno mesto zavzema tudi v gospodarstvu občine kot celoti, saj ustvari 14 % celotnega prihodka in 34 % dohodka.

Ugodni poslovni rezultati tekstilno-konfekcijske industrije v zadnjih letih so odraz prizadevanj OZD za hitrejši razvoj, večjega vključevanja v izvoz ter s tem tudi izboljšanja ekonomskega in socialnega položaja delavcev.

Iz analize izhaja, da vse organizacije tekstilno-konfekcijske industrije v občini poslujejo uspešno, razen obrata Modnega salona pri Gradu, ki v razvoju stagnira. V preteklih letih v tem obratu ni prišlo do modernizacije in posodobitve proizvodnih zmogljivosti, obstoječe pa se ne izkoriščajo v dovoljšnji meri, upada število zaposlenih, zaradi zelo nizkih osebnih dohodkov pa je ogrožena tudi socialna varnost delavcev.

Na doseganje poslovnih rezultatov v Beltinki v Beltincih neugodno vpliva zaostajanje pri izvajanju načrtovanih investicij v posodobitev proizvodnje.

Kljub velikemu številu iskalcev zaposlitve v občini se tekstilna industrija srečuje s pomanjkanjem kvalificiranih delavcev in delavcev, ki bi se priučili za delo v proizvodnji.

Na podlagi ugotovitev iz analize in razprave so zbori sprejeli naslednja

Stališča

OZD s področja tekstilno-konfekcijske industrije v občini se morajo v večji meri usmerjati v proizvodnjo visokokvalitetnih izdelkov ter

skrbeti za prenos svoje tehnologije in znanja na tuja tržišča. Osnovna usmeritev tekstilno-konfekcijske industrije mora biti še naprej močno izvozna usmerjenost na podlagi kvalitete in rasti produktivnosti.

Organizacije tekstilno-konfekcijske industrije morajo nadaljevati z razvijanjem obstoječe tehnologije pomembne za razvoj panoge ter se v večji meri skupaj z ostalimi OZD in izvršnim svetom Skupščine občine vključevati v iskanje in uresničevanje novih programov, ki bodo prispevali k spremembi gospodarske strukture in vplivali na hitrejši razvoj občine.

Razvoj tekstilno-konfekcijske industrije v občini je treba pospešiti tudi z večjim medsebojnim poslovno-tehničnim sodelovanjem med tovrstnimi organizacijami v občini ter skupnim financiranjem vlaganj v modernizacijo in posodobitev proizvodne opreme.

Izvršni svet občinske skupščine naj skupaj z DO Modni salon Velenje analizira sedanje stanje in poišče možnosti za nadaljnji perspektivni razvoj Obrata pri Gradu.

Skupnost za zaposlovanje se mora skupaj z OZD v največji meri prizadevati za vključevanje mladih v vse oblike usposabljanja tekstilnih kadrov in ugotoviti vzroke za slab odziv mladih za tovrstno izobraževanje, predvsem za proizvodno delo. Skupnost za zaposlovanje si mora v večji meri prizadevati za prekvalifikacijo delovne sile v skladu s potrebami združenega dela.

Številka: 311-3/83-3

V M. Soboti, dne 17. oktobra 1983

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Martin HORVAT, l. r.

250

Na osnovi 316. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave, št. 37/81) in na osnovi 5. člena Odloka o cenah za geodetske storitve v občini Lendava (Ur. objave pomurskih občin, št. 8/74) je izvršni svet Skupščine občine Lendava, dne 1. 9. 1983, sprejel naslednji

SKLEP

o spremembah in dopolnitvah cenika za geodetske storitve, ki niso zajete v Zakonu o upravnih taksah, in sicer:

— Terensko delo geodetskega strokovnjaka na uro	400,— din
— Pisarniško delo geodetskega strokovnjaka na uro	350,— din
— Delo geodetskega risarja na uro	300,— din
— Figurantska ura	250,— din

Ta cenik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 45/39/1-1983

Datum: 1. 9. 1983

Predsednik
izvršnega sveta
Ludvik JEREBIC, l. r.

251

Na podlagi 11. člena in 1. odst. 12. člena Zakona o referendumu in o drugih oblikah osebne izjavljanja — Ur. l. SRS, št. 23/77 in v zapisnika volilne komisije o ugotavljanju rezultatov glasovanja na referendumu od 13/11-1983, ter v smislu 148. čl. Zakona o volitvah in delegiranju v skupščine — Ur. l. SRS, št. 24/77 in 22/81 in v skladu s statutom krajevnih skupnosti Radenci, volilna komisija

OBJAVLJA izid referenduma z dne 13/11-1983

I.

Na referendumu o uvedbi krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Radenci, ki je bil dne 13/11-1983, je od skupaj 2514 volilnih upravičencev glasovalo »ZA« skupaj 1408 volilnih upravičencev ali 56 % vseh volilnih upravičencev.

II.

Na podlagi takega izvida glasovanja se ugotavlja, da je več kot polovica volilnih upravičencev glasovala za uvedbo krajevnega samoprispevka na območju krajevnih skupnosti Radenci za dobo pet let.

III.

Izzid referenduma se objavi v Uradnih objavah občinskih

Številka: 117/83
Radenci, dne 14/11-1983

Predsednik
volilne komisije:
Peter Marinkovič I. r.

232

Na podlagi 2. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS šte. 3/73 in ustreznih določil Zakona o referendumu (Ur. list SRS št. 29/79 ter 29. člena Statuta krajevnih skupnosti Radenci) je skupščina krajevnih skupnosti Radenci na seji dne 18/11-1983 sprejela

SKLEP

—o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevnih skupnosti Radenci

1. člen

Na podlagi odločitve krajanov KS Radenci na referendumu dne 13/11-1983 se uvede krajevni samoprispevek za območje krajevnih skupnosti Radenci in sicer za:

1. Na področju komunale:

- sofinansiranje izgradnje kanalizacije ob Ljutomerski in Kapelski cesti v Radencih;
- izgradnjo kanalizacije v Turjancih;
- izgradnjo kanalizacije (betonske cevi) v Boračevi.

2. Na področju prometa in zvez:

- asfaltiranje ceste v Šratovcih;
- asfaltiranje ceste v Ritharovcih;
- asfaltiranje ceste v Turjancih;
- sofinansiranje pri asfaltiranju cest in ulic v Radencih;
- sofinansiranje pri asfaltiranju ceste v Hrastje Moti;
- obnova in popravilo ceste v Boračevi;
- asfaltiranje ceste v Janževem vrhu;
- izgradnja mostu v Boračevi.

3. Na področju energetike:

- sofinanciranje izgradnje in razširitve cestne razsvetljave v Radencih;
- sofinanciranje izgradnje in razširitve cestne razsvetljave v Šratovcih.

Predvidena vrednost navedenih del znaša 24.250.000,00 din.

Drugi viri financiranja so: Samoupravna komunalna interesna skupnost, Skupnost za ceste občine Gornja Radgona, Elektro — TOZD Gornja Radgona, zainteresirane OZD, krajan v prostovoljnih prispevkih, lastnem delu in materialu.

S samoprispevkom se bo predvidoma zbralo 17.975.000,00 din.

2. člen

Krajevni samoprispevek se uvaja za dobo petih let od 1/12-1983 do 30/11-1988.

3. člen

Zavezanci samoprispevka so občani s stalnim bivališčem na območju krajevnih skupnosti Radenci.

Višina samoprispevka znaša:

- 1,5 % od neto osebnega dohodka posameznega zavezanca iz delovnega razmerja;
- 10 % od katasterskega dohodka;
- 1,5 % od čistega dohodka občanov, ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske ali negospodarske dejavnosti in intelektualne storitve;
- 1,5 % od pokojnin, razen od pokojnin z varstvenim dodatkom;
- 1,5 % od povprečnega neto OD zaposlenega v gospodarstvu iz občine Gornja Radgona — delavci začasno zaposleni v tujini.

Samoprispevka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, šte. 3/73).

4. člen

Samoprispevek iz osebnih dohodkov in pokojnin obračunavajo in nakazujejo izplačevalci, samoprispevek iz katasterskega dohodka in dohodka občanov, ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske ali negospodarske dejavnosti ter intelektualne storitve pa obračunava in nakazuje uprava za družbene prihodke SO Gor. Radgona.

Samoprispevek, ki so ga dolžni plačevati delavci na začasnem delu v tujini le tega poravnajo v štirih letnih obrokih.

Od zavezancev, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz samoprispevka v določenem roku, se njihova obveznost prisilno izterja po predpisih, ki veljajo za izterjavo prispevkov in davkov.

5. člen

Sredstva, ki se zbirajo od samoprispevka se nakazujejo na posebni žiro račun KS: 51910-780-72434 pri SDK Gornja Radgona z označbo »KS Radenci — samoprispevek«. Temeljne organizacije združenega dela so dolžne pri skupnem nakazovanju samoprispevka predložiti sezname delavcev zaposlenih iz območja KS Radenci. Nadzor nad zbranimi in odvedenimi sredstvi na račun KS Radenci vodi SDK in Uprava za družbene prihodke občine Gornja Radgona.

6. člen

Nadzor nad zbiranjem in uporabo sredstev iz samoprispevka ter izvajanje referendumskega programa opravlja svet KS in o tem najmanj enkrat letno poroča skupščini KS ter krajanom na krajevno običajen način.

7. člen

O zbiranju in uporabi sredstev samoprispevka se po izteku obdobja, za katerega je razpisan samoprispevek, sestavi zaključni račun in poročilo, ki se obravnava na zborih občanov in ga sprejme skupščina KS.

8. člen

Presežki sredstev, ki bi se eventualno pojavili po pokritju potreb za katere je samoprispevek izglasovan so strogo namenski in se lahko uporabijo za izgradnjo enakih objektov kot so naštetih v 1. členu.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 12. 1983.

Številka: 118/83

Datum: 18/11-1983

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
KS RADENCI
Janez PUČKO I. r.

POLOMILI STO CESTNIH ZNAKOV

Dragotin Klinčec, star 43 let, iz Razkrižja se je peljal s kolesom z motorjem po Ptujski cesti proti Miklošičevemu trgu v Ljutomeru. Ko je pripeljal do križišča z dovozno potjo, je zapeljal na grmoz, zato ga je zaneslo in je padel. Zelo hudo se je poškodoval, saj je na kraju samem umrl.

Po lokalni cesti proti Bunčanom se je peljala z osebnim avtom rrančiška Koroša iz Veržaja. V veržaju pri hiši številka 157 ni upoštevala desnega pravila (cesta namreč ni bila označena s prometnim znakom), zato je izsilila prednost in zadela 9-letnega kolesarja Š. D. iz Veržaja 107/a. Ta je padel in se hudo poškodoval.

Mirko Koroša iz Križevca se je peljal z neprimerno hitrostjo po Prešernovi cesti v Ljutomeru. Ko je pripeljal na Glavni trg, je osebni avto na tlakovcem in spolskem cestniku začelo zanašati in je zapeljal na pločnik, nato pa v stavbo hotela Jeruzalem. Voznik se je hudo poškodoval, skupna materialna škoda pa znaša 300 tisoč dinarjev.

Ki je Geza Horvat iz Križevca v Prekmurju peljal po lokalni cesti Gornji Petrovci—Križevci po bližnjici navzgor, je zaradi nezaklenjenosti izgubil oblast nad krmilom, zapeljal je v jarek, kjer

se je avto prevrnil na bok. Poškodoval se je sopotnik Silvester Gomboc iz Križevca, ki so ga odpeljali v bolnico. Škoda na vozilu pa znaša 80 tisoč dinarjev.

Naslednja prometna nesreča se je zgodila v Murški Soboti. Daniel Žabota iz Dolnje Bistrice, ki je z osebnim avtom peljal po ulici Staneta Rozmana, v križišču z Gregorčičevo ulico ni upošteval znaka stop, zato je prišlo do trčenja s tovornim avtom, ki ga je po Gregorčičevi ulici vozil Milan Kocet iz Sela. Žabota se je hudo poškodoval, materialna škoda pa znaša 20.000 dinarjev.

Marjan Sagaj iz Ključarovec se je peljal z osebnim avtom iz Juršinec proti Zihlavi. V Grabščinih ga je zaradi prevelike hitrosti začelo zanašati, zato je zapeljal v jarek, kjer se je avto prevrnil na bok. Voznik se je hudo poškodoval in so ga prepeljali v bolnico. Gmotna škoda pa znaša 100 tisoč dinarjev.

Iz Veščice proti Ljutomeru se je peljal s kolesom Avgust Slana iz Pristave. Ko je pripeljal v bližino mostu v Stročji vasi, je za njim pripeljal z osebnim avtom Janez Vargazon iz Krapja. Kolesarja je pri prehitevanju zadela; vrglo ga je na pokrov motorja, od tam na na vozišče. Hudo poškodovanega so odpeljali v bolnico.

Neprimerna hitrost je vzrok za prometno nesrečo na cesti med Salovci in Hodošem. Dušan Boltežar iz Markovec je namreč na preglednem delu vozišča hotel prehiteti voznika motornega kolesa, vendar mu je nasproti pripeljal osebni avto, ki ga je vozil Janez Golob iz Murske Sobotice. Boltežar je naglo zavrl, zato je vozilo zaneslo na levi vozni pas in je trčil ob Golobov avto. K sreči telesnih poškodb ni, pač pa materialna škoda za 70 dinarjev.

Stanko Habjančič iz Peskovca se je peljal z osebnim avtom iz Salovec proti Hodošu. Posledica prevelike hitrosti je prometna nesreča. Voznik namreč ni uspel izpeljati desnega sicer preglednega ovinka in je po 41 metrih vožnje po bankini s prednjim levim kolesom zadela ob cestni propust, nato pa zapeljal v jarek, kjer se je avto prevrnil. Materialna škoda znaša 30 tisoč dinarjev. Voznik se ni poškodoval.

Ernest Huber iz Murske Sobotice se je peljal z osebnim avtom iz Radencec proti Murški Soboti. V Petanjcih pri domačiji številka 20 je na cestniču opazil pešca Jožeta Behka iz Petanjca, ki je pobiral neke vrečke, zato je voznik zmanjšal hitrost, zapeljal na levo, da bi se varno odpeljal mimo pešca.

Ko je peljal mimo, je Behka zaneslo na levo in je z glava udaril ob avtomobilska vrata, zato se je seveda poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

V noči s 26. na 27. november so neznanici na regionalni cesti Veržej—Križevci pri Ljutomeru polomili 100 cestnih znakov in 40 snežnih kolov. S tem — obsojanja vrednim početjem — so TOZD Vzdrževanje v Murški Soboti oškodovali za 60 tisoč dinarjev. Toliko bo namreč stalo postavljanje novih cestnih oznak.

V teh dneh je bilo vlomljeno v prostore bivše osnovne šole v Vidoncih od koder je storilec odnesel televizijski sprejemnik, vreden 17.500 dinarjev.

Iz stanovanja Ivana Ž. v Dragotincih je nekdo ukradel ročno uro, prstan in denarnico z denarjem. Škoda znaša 12.000 dinarjev.

V Gornjem Lakošu je nekdo oskrnil vaško pokopališče, saj je podrl več marmornih vaz, svečnikov in kipcev. Za storilcem poizvedujejo. Ciril Lipovec se je pripeljal s kombijem podjetja Gradbincev k prijatelju, ki ima počitniško hišico na Vanšci. Tu se je avto nenadoma vnel in v celoti zgorel. Škoda je za 235.000 dinarjev.

Š. S.

krvodajalci

Stanko Sreš (25), Angela Kavaš (14), Tonček Kos (11), Franc Ošljaj (17), vsi Socialno zavarovanje M. Sobota; Franc Barbarič (7), Leopold Rituper (2), Stanko Koren (6), Ladislav Pok (3), Jože Cvetko (9), Geza Prem (24), Goran Klemenčič (7), Martin Šlebinger (5), Jože Lipaj (12), vsi Agroservis M. Sobota; Jože Gyorek (6), Helena Barber (3), Nežka Casar (2), Nadja Fujs (4), Jože Sreš (6), Liličana Godina (4), Franc Ketiš (4), Jože Mataj (4), vsi Jeklotehna M. Sobota; Stanko Katona (3), Evgen Kardoš (3), Alojz Gorza (11), Franc Kovač (4), Martin Maroša (3), Drago Grah (2), Miroslav Hajdinjak (3), Drago Božič (3), vsi Lesna predelava M. Sobota; Ludvik Balek (8), Štefan Šušlec (10), Elemir Benko (9), Milan Stefanovič (5), Franc Gomboc (7), Milan Sinic (8), Ludvik Miholič (6), Frido Berden (2), Alojz Sinic (7), Stefan Novak (6), Alojz Sukič (3), Vinko Rojko (1), Vlado Škerlak (4), vsi Elektro, DES M. Sobota; Marjana Ratnik (9), Danica Pörš (2), Stanko Čerpnjak (22), Jožica Sočič (3), vsi KIK Pomurka; Štefan Vehab (17), občina M. Sobota; Franc Šinko (3) Agrotehnika M. Sobota; Jože Skalčič (13), Boinica M. Sobota; dr. Gustav Hodošek (2), Zdravstveni dom M. Sobota; Janez Zrim (18), Franc Bruner (18), oba Gradbeništvo Pomurje M. Sobota; Martin Sočič (9), Belinci; Ludvik Petrovič (11), Potrošnik M. Sobota; Edi Koser (3), Radenska; Tibor Konye (4), Murska Sobota; Zlatko Tratnjek (3), Panonija M. Sobota; Albin Grm (26), Slavko Šavei (5), Štefan Petkovič (3), Branko Gumilar (3), Marta Merica (3), Marijeta Škrlec (4), Silva Kuzmič (5), Jože Ozvatič (3), Emilija Malačič (1), Jožica Jelen (9), Janko Kukel (35), Ernest Kodila (5), Gizela Slepčec (5), Slavko Berglez (8), Štefan Šantavec (3), Elizabeta Kerčmar (2), Avgust Zakojč (7), Branko Povoden (5), vsi SDK M. Sobota.

ZGEP „POMURSKI TISK“ n. sol. o. TOZD KARTONAŽA in TOZD TISKARNA MURSKA SOBOTA, Lendavska 1

razpisujeta

na podlagi sklepov delavskih svetov prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

- I. VODJA PRODAJE TOZD KARTONAŽA
- II. VODJA PRODAJE TOZD TISKARNA (reelekcija)

Pogoji: splošni, določeni z zakonom in posebni

- I. — višja strokovna izobrazba ekonomske, komercialne smeri
- 5 let delovne prakse
- II. — višja strokovna izobrazba ekonomske, komercialne ali grafične smeri
- 5 let delovne prakse v stroki

Izbrana kandidata bomo imenovali k razpisanim delom in nalogam za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev o strokovnosti morajo kandidati poslati v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Splošno-kadrovska služba ZGEP „Pomurski tisk“, Murska Sobota, Lendavska 1.

O izbiri bomo prijavljene obvestili v 15 dneh od opravljene izbire.

HUDA NESREČA V TURNIŠČU

Ana Obradović iz Bakovec se je peljala z osebnim avtom proti Murški Soboti. Med potjo je pri proizvodnem obratu SGP Gradbeništvo Pomurje zaradi neprimerne hitrosti po zaledeneli cestniču zaneslo in je zapeljala v jarek; avto se je obrnil na stran, nato pa spet na kolesa. Gmotna škoda znaša 200 tisoč dinarjev, voznica pa se je poškodovala.

Na poledenelem vozišču na regionalni cesti pri Hitozi je zapeljal s ceste osebni avto, ki ga je vozil Drago Korent iz Lendave. Vozilo se je obrnilo na streho, zato je nastala škoda za 80.000 dinarjev. Hujših telesnih poškodb k sreči ni bilo.

Franc Kozar iz Borejca je v Detkovniku pri domačiji številka 10 z osebnim avtom dohitel kolesarja Ano Zemljčič in jo zadela ter zbil po cesti. Zaradi nezaklenjenosti avtomobil je prepeljal v bolnico, kjer so mu odredili strokovni pregled.

Kakih 200 metrov zunaj huda prometna nesreča. Tu je prišlo do trčenja med osebnim avtom, ki ga je vozil Stefan Katerina iz Turnišča, in kolesom. S kolesarjem se je peljal 41-letni Ignac je pripeljal pred most, kjer sta se zavezni ceste z obeh strani in prednost vozil iz nasprotne smeri proti pa je pripeljal 5-letni Franc, ki menda ni imel pržgane luči. Kolesar je udaril v venibransko steklo in streho, nato pa padel na tla. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je čez 4 dni umrl.

Stanko Tubola iz Mačkovec je pred dnevi z motorno žago podiral drevje. Hlada, ki se je obesila na bukev, ni mogel praviti na tla, zato ga je kar

pustil in odšel domov. Ponoči pa je močan veter zamajal drevje in tako je obešeno drevo padlo čez cesto. Zgodaj zjutraj je nani naletel osebni avto, ki ga je vozil Franc Kodila iz Pečarovec. Na vozilu je nastala škoda za 35 tisoč dinarjev.

Mladoletni H. S. iz Senčaka pri Ptujju še nima voznškega dovoljenja, osebni avto pa je kljub temu že peljal. 3. decembra je vanj naložil celo šest sopotnikov. Okrog 19.30 ure je v Drakovcih dohitel pešca Srečka Horz iz Drakovca, ga z avtom zadela in zbil po cesti. Voznik je ustavil in s prijatelji ponesrečenca spravil v bližnjo hišo, kjer so mu nudili prvo pomoč, nato pa ga je odpeljal na njegov dom. Svojem je povedal, da so ga našli na cesti, ker da ga je pred tem nekdo pretepel. Pozneje so domači poskrbeli za zdravniško pomoč. Tedaj so miličniki tudi zvedeli za dejanski potek dogodkov. Storilca bodo prijavili.

Po ulici Stefana Kovača v Murški Soboti se je pripeljal z osebnim avtom Albin Kalamar iz Domanjševca. V križišču s Koceljevo ulico mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Ludvik Gal iz Doline in izsilil prednost. Da bi preprečil trčenje, je Kalamar zaviral, vendar je kljub temu trčil v desni del Galovega vozila, ga potisnil naprej, zato je ta avto trčil v osebni avto, ki je bil parkiran v Koceljevi ulici. Gmotna škoda znaša 38.000 dinarjev, dve osebi pa sta se poškodovali.

Škoda, ki je nastala zaradi požara, znaša kar 500 tisoč dinarjev. Gorelo je namreč na gospodarskem posloju Franca Banfija v Moščancih. Ugotovili so vzrok: nepravilno speljan dimnik v svinjski kuhinji. Ta je

bil v bližini lesenega stropa, skozi katerega je visela slama. Gasilci iz domače in bližnjih vasi ter iz Murske Sobotice so preprečili širitev požara na stanovanjski del hiše. Gorelo je sredi noči.

Še ena nesreča v gozdu! 30. novembra je Stefan Jakič iz Markovec v gozdu v bližini doma z motorno žago podiral drevje. Pomagala sta mu oče in Franc Bleič. Ko je podžagal smreko, ni padla na tla, ampak se je naslonila na bukev. Ker drevesa nikakor niso mogli podreti s tal, je Jakič splezal na bukev, da bi posekal nekaj vej. Zaradi nepredvidnosti je padel z drevesa in se poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

Delavci UNZ in miličniki s postaje v Gornji Radgoni so med opravljenjem del in nalog na terenu ugotovili, da imajo nekateri občani malokalibrsko orožje, ne da bi imeli zanj dovoljenje. Naposled so organizirali širšo akcijo in zasegli 6 pištol ročne izdelave in 44 nabojev. Ugotovili so tudi, da sta pištole izdelala Peter J. iz Gornje Radgone, Lackova 12 in Milan V. iz Gornje Radgone, Panonska 12. Orožje naj bi izdelala v Elradu. V »projekte« je bil tudi vključen Milan K., ki je poskrbel za prodajo. Izdelovalca in razpečevalce, prav tako pa tudi imejniki orožja bodo morali pred sodnike.

Protipravnih prilastitev premoženja še ni konec. O njih poročamo tudi v tem drugem delu poročila. Presenečen je bil Jože K. iz Lendave, ko mu je Stanko Š. ponudil v nakup 2 električna

Š. S.

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Cankova

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

učitelja glasbenega pouka za nedoločen čas.

Pogoji: predmetni učitelj ustrezne smeri.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi na naslov šole v 8 dneh po izidu razpisa.

Ten eljno sodišče v Murški Soboti, enota sodišča v Murški Soboti objavlja prosta dela in naloge

vođe strojepisnice

Pogoji:

- srednja šola administrativne ali ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- znanje strojepisja in poznavanje pisarniškega poslovanja

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od dneva objave na naslov: Temeljno sodišče v Murški Soboti, Kidričeva 11, M. Sobota. Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v 30 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

Republiški sekretariat za pravosodje in upravo Ljubljana, Zapor Maribor

Komisija za kadrovske zadeve SDS Zaporov Maribor objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. Vodja oddelka zaporov

v M. Soboti

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba pravne smeri, 3 oz. 5 let delovnih izkušenj.

Poleg navedenih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje: ustrezna samoupravna in družbenopolitična naravnost, da niso kaznovani ali v kazenskem postopku. Za opravljanje del in nalog združimo delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in z 2-mesečnim poskusnim delom. Za dela in naloge je priznana zavarovalna doba s prištetiem 12/16 mesecev.

Pismene prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev morajo kandidati poslati v 15 dneh po objavi na naslov: Zapor Maribor, Vošnjakova 16, Maribor. Tam lahko dobijo tudi dodatne informacije.

RAZNOVRSTNE ŽIVE SLADKOVodne IN ZAMRZNJENE MORSKE RIBE

SO LAHKO ZELO PRIJETNA IN ZDRAVA SPREMEMBA NA VAŠEM JEDILNIKU

RIBJE KONZERVE IN DRUGA GOTOVA JEDILA

so primerna za hitro pripravo jedi za goste ali domače

v RIBARNICI
TOZD PRESKRBA

Murska Sobota

Radijski in televizijski spored od 9. do 15. decembra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 — Pet najboljših ta teden... 17.00 — Aktualno v petek, 9. decembra, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 — Glasbena paleta po vašem izboru, 17.00 — Aktualno v soboto, 10. decembra, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 — Po domače, 17.00 — Aktualno v ponedeljek, 12. decembra, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 — Vrtljik popevkarskih novosti, 17.00 — Aktualno v torek, 13. decembra, 18.00 — Solotje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 — Iz domačega glasbenega arhiva, 17.00 — Aktualno v sredo, 14. decembra, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 — Glasba skozi stoletja, 17.00 — Aktualno v četrtek, 15. decembra, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 10.55 Val d'Iser: Svetovni pokal v smučanju — smuk (m), prenos (do 12.30/45), 16.10 Propagandna oddaja, 16.15 Smuk za moške, posnetek iz Val d'Isera, 17.15 Poročila, 17.20 Domači ansambli: V gosteh pri Dobrih znanih, 17.50 Modro poletje, španska otroška nanizanka, 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 18.40 Poročila s seje CK ZKS, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Slovenski muzeji in galerije: Posavski muzej Brežice, 20.30 Modni utrinki, 20.35 Ne prezrite, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Šenif in New York, ameriška nanizanka, 22.05 TV dnevnik II, 22.20 Chinchero, ameriški film	TV LJUBLJANA 8.35 Mi smo smešna družina, otroška nadaljevanka TV Novi Sad, 9.05 Pisani svet: Kje sonce vzhaja, 9.35 I. Otrni: Pesem giba — Blišče in beda romanlike, 10.00 Zemljepisne posebnosti: Poslednja bitka v raju, ameriška poljudnostnanstvena serija, 10.55 Slovenski muzeji in galerije: Galerija Božidar Jakac — Kostanjevica, 11.25 Ljudje in zemlja, ponovitev, 12.20 Glasbeni magazin: Noč... o rocku, 13.20 Propagandna oddaja, 13.25/30 Val d'Iser: Svetovni pokal v smučanju — superveleslalom (m), prenos (do 15.00/15), 16.55 Poročila, 17.00 PJ v košarki — Partizan-Bosna, prenos v odmoru Propagandna oddaja, 18.25 Planet opic, ameriška nadaljevanka, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Barakuda — Operacija Lucifer, ameriški film, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Zrcalo tedna, 21.55 Dober večer, zabavno glasbena oddaja TV Zagreb, 22.45 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.25 Poročila, 9.30 Živ živ, otroška matineja, 10.15 Modro poletje, ponovitev španske otroške serije, 10.50 Fantje s Hill Streeta, ameriška nanizanka, 11.40 625, oddaja za stik z gledalci, 12.00 Kmetijska oddaja (znanje-imanje), 14.00 Poročila (do 14.05), 15.35 Visoki pritisk, zabavno glasbena oddaja TV Koper, 16.10 Druga ženska, jugoslovanski film, 17.25 Poročila, 17.30 Naš kraj: Stojno selo, 17.45 Športna poročila, 18.00 Ritmična gimnastika, posnetek, 18.40 Slovenci v zamejstvu, 19.10 Risanka, 19.19 Cik cak, 19.23 TV in radio noč, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 T. Parlijič: Oblaki so rdeči, TV nadaljevanka, 21.15 Športni pregled, 21.45 Živeti z naravo, dokumentarna oddaja TV Sarajevo, 22.30 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Les Diablerets: SP v smučanju — veleslalom (moški), prenos I. teka (do 11.30/45), 13.20 Propagandna oddaja, 13.25 Les Diablerets: SP v smučanju — veleslalom (moški), prenos 2. teka (do 14.30/45), 16.00 Poročila, 16.05 Mi smo smešna družina, otroška serija TV Novi Sad, 16.35 Mogočni mikro: Zaprt družba, 17.00 Propagandna oddaja, 17.05 Veleslalom za moške, posnetek iz Les Diableretsa, 18.25 Podravskega obzornika, 18.45 Pop godba: Rockovski skupini Gast'r'bjajtr's in Videosex (za JRT I), 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 W. G. Fischer: Egon Schiele, avstrijska drama, 21.35 Glasbeni magazin: Noč... ljubiteljstvu, 22.35 TV dnevnik II Oddajniki II. TV mreže: 18.45 Kratak film (samo za LJ 2), 19.00 Športni grafikon, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost in mi, 20.45 Zagreška panorama, 21.05 Preveznost in pristranost, TV nadaljevanka (do 21.30)	TV LJUBLJANA 9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Courmayeur: SP v smučanju — Slalom za moške, prenos I. teka (do 11.30/45), 12.20 Propagandna oddaja, 12.25 Courmayeur: SP v smučanju — slalom za moške, prenos 2. teka (do 14.00/15), 15.05 Šolska TV: Blues za rdeči planet, oddaja iz niza vesolje, 16.05 Poročila, 16.10 Zbis: Kovaška pravljica, 16.30 Od vsakega jutra raste družba, 17.00 Propagandna oddaja, 17.05 Slalom za moške, posnetek iz Courmayeurja, 18.25 Posavskega obzornika, 18.40 Kratak film: Kosi, 18.50 Knjiga, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Austen: Preveznost in pristranost, angleška nadaljevanka, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Aktualno: Ekonomska politika Jugoslavije in Slovenije v letu 1984, 21.55 I. Otrni: Pesem giba — Eksperiment.	TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV kolektor, Poštni nabiralnik, Z antibiotiki proti mikrobom, Odmor, Ne pozabi: Brata Horvat, Preživetje v gorah, Poročila (do 10.35), 17.35 Poročila, 17.40 Ciciban, dober dan: Po lovčevih stopnjah — 2. del, 17.55 Glasba za kitaro, 18.25 Celjski obzornik, 18.40 Mozaik kratkega filma: Rudnik in njegova okolica, ameriški film Mislec, indijski film, 19.05 Risanka, 19.26 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.50 Vreme, 19.52 Propagandna oddaja, 19.55 Kakor materine sanje, dokumentarna oddaja, 20.25 Cardiff: Nogomet — kvalifikacije za EP-A reprezentance — Wales: Jugoslavija prenos, v odmoru propagandna oddaja, 22.15/30 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Gibljive slike, 21.00 Igrani film (do 22.30)	TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV kolektor, Zimski športi, Gibanje živali, Odmor, Nasvidenje spomladi, Misli s svojo glavjo, Poročila (do 10.35), 16.50 Šolska TV: Blues za rdeči planet, oddaja iz niza Vesolje, 17.50 Poročila, 17.55 Človek in zemlja: Kozorog — 2. del, španska dokumentarna serija, 18.25 Severnoprimorski obzornik, 18.40 Obramba in samozščita, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Tarče Mikea Androsa, ameriška nanizanka, 21.35 TV dnevnik II Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Trinajstletnik, otroška serija, 18.15 Muzeji in galerije, 19.45 Železi ste — Pogledje, poučno zabavna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 J. Lovrič — Jadrjev: Fjočica, posnetek, predstava Marin Držić iz Dubrovnik, 21.25 Zagreška panorama, 21.40 Oddaja iz kulture (do 22.10)
TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 16.00 TV v šoli, 17.00 SP v smučanju smuk moški, 17.40 Poročila, 17.45 Pravlje, 18.15 Svet računalnikov, 18.45 TV kolektor, 18.55 Kronika reških občin, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Umor v Tekasu (film), 21.00 UNICEF, zabavnoglasbena oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.00 V petek ob 22.00.	TV ZAGREB Prvi program 8.45 TV v šoli, 13.25 SP v smučanju s VSL moški, 15.00 Poročila, 15.05 TV kolektor, 15.15 Film, 17.00 Košarka: Bosna — Partizan, 18.30 Prisrčno vaši, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Štirje v igri (film), 22.00 Dnevnik, 22.15 Most generacij	TV ZAGREB Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopolnje za otroke, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.25 Narodna glasba, 14.55 Pot čez Atlantik, 15.30 Temno ogledalo (film), 17.15 Nedeljska srečanja, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Oblaki so rdeči — dramska serija, 21.15 Športni pregled, 21.45 Karavana, 22.15 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 15.40 TV v šoli, 16.40 SP v smučanju VSL — moški, 17.40 Poročila, 17.45 Zgodba o pradeklci, 18.00 Otroški skladatelji, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika siskih občin, 18.45 Pop-parada, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Alarm — drama, 21.15 Izbrani trenutki, 21.20 Meridijani, 21.50 En avtor, en film, 22.10 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 15.15 TV v šoli, 16.40 SP v smučanju VSL moški, 17.40 Poročila, 17.45 Otroci o domu, 18.15 Knjige in ideje, 18.45 TV kolektor, 18.55 Kronika osi-jeških občin, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Poti stabilizacije, 20.55 Priklo-žnost (film), 22.25 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Otroška serija, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika karlovskega občin, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Športna sredi-šča, 22.05 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 16.55 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Trinajstletnik, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika siskih občin, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Olimpijski kviz
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrnanja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Dežela brez povratka (film), 11.50 Kamorkoli, 12.15 O upanju, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Risanka, 17.30 George, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Panoptikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dierck, 21.20 Avstrijski kviz, 22.10 Šport, 22.20 Nočni studio.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrnanja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski spored, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Sebastian Kneipp (film), 16.50 Risanka, 17.00 Režijamo skupaj, 17.30 Flipper, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da..., 22.05 Šport, 22.25 Diana Ross	TV AVSTRIJA Prvi program 10.00 Papež v Avstriji, 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Vgojna oddaja, 14.50 Brat Orchid (film), 16.15 Zrealne slike, 16.30 Mojster Eder, 16.55 Nadaljevanja ni, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mož iz Suez, 21.45 Budov nauk.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrnanja poročila, 9.05 TV v šoli, 9.55 SP v smučanju VSL — moški, 11.25 SP v smučanju Smuk ženske, 13.00 Opoldanska redakcija, 13.15 SP v smučanju VSL moški, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Spoznaj nevarnost, 17.30 Stari parnik, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.10 Čarovnik, 22.00 Večerni šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrnanja poročila, 9.05 TV v šoli, 9.55 SP v smučanju SL moški, 11.00 Brat Orhid, 12.25 SP v smučanju SL — moški, 13.15 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Tuji hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Šport, 19.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.30 Zrealne slike.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrnanja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.25 SP v smučanju SL — ženske, 11.40 TV v šoli, 11.55 Argumenti, 13.10 Opoldanska redakcija, 13.25 SP v smučanju SL ženske, 17.00 Nevarna najdba, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Robinovo gnezdo, 19.00 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mož iz Suez, 21.45 Izbrani otroci, 22.30 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrnanja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski oče (film), 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Spoznaj nevarnost, 17.30 Kiwi — dogovore, 17.30 Kiwi — dogovore, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družinski kviz, 21.15 Jolly Jocker, 22.05 Večerni šport.
TV MADŽARSKA 8.05 in 14.05 Šolska TV, 9.55 Kratki film, 16.15 Šola za starše, 16.45 5 minut meteorologija, 16.55 Navzkrajno vprašanje, 17.30 Spored študija zgodbe, 18.00 Kolektor, 19.30 TV dnevnik, 20.30 In vendar se vrta, 20.35 Knjige, 21.35 Srečanje v petek, 22.25 Umetnina tedna, 22.40 Morilec na dopustu, danes TV film, 23.10 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Dopoldanski spored, ponovitve, 14.40 Risanka, 15.05 Peštanske skrivnosti, 15.25 Študij Peci, 15.50 Paberkovanje, 16.55 Chi-ču-deži, 17.40 Kuhajmo, 18.10 Filmska reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kraj zločina, nemška serijska kriminalka, naslov epizode: Vražji krog, 21.45 Glasbeni film, 22.20 Potrta žena, francoski film, 23.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Spored za otroke, 10.25 Impresionizem, 11.20 Nedeljska glasba, 14.30 Športni muzej, 14.55 Kdo plača brodarja? 15.55 Napoved sporeda, 16.20 Igračeva pesem, 18.00 Delta, 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 20.00 Kdo pozna žene? TV igrari, 21.30 Družabna igra, 22.10 Športna poročila, 22.20 Slikar Janos-Miklos Kadar, 22.45 Poročila.	TV MADŽARSKA 12.00 Les Diablerets — Smučanje-Veleslalom moški — Svetovni pokal, 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.05 TV sola IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov Kranj 82, 17.30 Les Diablerets — Smučanje — Veleslalom moški — Svetovni pokal, 19.15 Risanka, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Drevi — novice in zanimivosti, 20.00 Aerobika, 20.10 Dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.30 Turistični vodje — v sodelovanju s KOM-PAS-om Jugoslavija, 21.40 TVD — noč, 21.30 Ob skodelici kave — glasbena oddaja, 22.10 Nočni film	TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Šolska TV, 9.40 Svetleči vodni prstani, angl. film, 16.40 Filmariji pozor! 17.20 Naš vrt, naše dvorišče: reportaže, 17.45 Kaj naj postanem? 18.20 Prišla sem iz nič, spored Kate Csongradi, 18.40 Riža, 19.30 TVD, 20.00 Mesto preklethi, 7. del, 20.50 Študij 83, kulturni tednik, 20.00 Mesto 21.55 Okrogla miza, 22.45 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.10 in 15.00 Šolska TV, 9.25 Ponovitve: Delta; Noč; Noč; Presenetljive pravljice, 17.00 Pedagoški forum, 17.55 Za naše spokojstvo, 18.30 Gerontološki spored, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Družinski krog, 20.50 Vnuki ne bodo videli; varstvo mest, 21.25 TV univerza, staroveški Orient, 22.15 Iz sporeda verietjeja Maxim, 22.40 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.10 in 15.00 Šolska TV, 9.30 Cian in dežne kaplje, kriminalka, 11.10 Klovni, 16.50 Risanka za otroke, 17.35 Telesport, 18.05 Javljam z zimskega za-eda-nya skupščine LR Madžarske, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Vidva in njena hči, 2. del, 21.00 Panorama, svetovno-politični magazin, 22.00 Narodne za obhajljena Zalaegerszeg — obhajljena dežala?
TV KOPER 12.00 Val d'ISERE — smučanje — spusti ženske — Svetovno prvenstvo, 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV sola IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov Kranj 82, 17.30 Les Diablerets — Smučanje — Veleslalom moški — Svetovni pokal, 19.15 Risanka, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Drevi — novice in zanimivosti, 20.00 Aktualna tema, 20.30 Človek ki je preganjal samega sebe — celovečerni film — Igrajo: Roger Moore, Anton Rodgers — Režija: Basil Dearden, 22.00 Turistični atlas, 22.15 TVD noč, 22.35 Visoki pritisk — Glasbena oddaja — Vodi Lina	TV KOPER 13.25 Val d'ISERE — Smučanje — veleslalom moški — Svetovni pokal, 17.00 TVD novice, 17.05 Košarka — jugoslovansko prvenstvo, 18.30 Val d'ISERE — Smučanje — veleslalom moški — Svetovni pokal (ponovljeno), 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Sobotna doma — nasveti za vsak žep, 20.30 Lucy in njeni — serijski film, 21.00 Dolgo iskanje — dokumentarna oddaja, 22.00 TVD — noč, 22.10 Nočni film	TV KOPER 16.00 Dolgo iskanje — dokumentarna oddaja, 17.00 Človek, ki je preganjal samega sebe — film — Igrajo: Roger Moore, Anton Rodgers — Režija: Basil Dearden, 19.30 Stiščice — tednik TV dnevnik, 19.45 Visoki pritisk — Glasbena oddaja, 20.30 Čartouche — celovečerni film — Igrajo: Richard Basehart, Patricia Roc — Režija: Gianni Verucchio, 21.55 Sedem dni — pregled najpomembnejših dogodkov tedna, 22.10 Španske operne zvezde: Alfredo Kraus.	TV KOPER 12.00 Les Diablerets — Smučanje-Veleslalom moški — Svetovni pokal, 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.05 TV sola IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov Kranj 82, 17.30 Les Diablerets — Smučanje — Veleslalom moški — Svetovni pokal, 19.15 Risanka, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Drevi — novice in zanimivosti, 20.00 Aerobika, 20.10 Dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.30 Turistični vodje — v sodelovanju s KOM-PAS-om Jugoslavija, 21.40 TVD — noč, 21.30 Ob skodelici kave — glasbena oddaja, 22.10 Nočni film	TV KOPER 12.00 Courmayeur — Smučanje — slalom moški — Svetovni pokal, 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV sola IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov Kranj 82, 17.30 Les Diablerets — Smučanje — Veleslalom moški — Svetovni pokal, 19.15 Risanka, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Drevi — novice in zanimivosti, 20.00 Aerobika, 20.10 Dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.30 Turistični vodje — v sodelovanju s KOM-PAS-om Jugoslavija, 21.40 TVD — noč, 21.30 Ob skodelici kave — glasbena oddaja, 22.10 Nočni film	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV sola IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov Kranj 82, 17.30 Les Diablerets — Smučanje — Veleslalom moški — Svetovni pokal, 19.15 Risanka, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Drevi — novice in zanimivosti, 20.00 Aerobika, 20.10 Dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.30 Turistični vodje — v sodelovanju s KOM-PAS-om Jugoslavija, 21.40 TVD — noč, 21.30 Ob skodelici kave — glasbena oddaja, 22.10 Nočni film	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV sola IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov Kranj 82, 17.30 Les Diablerets — Smučanje — Veleslalom moški — Svetovni pokal, 19.15 Risanka, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Drevi — novice in zanimivosti, 20.00 Aerobika, 20.10 Dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.30 Turistični vodje — v sodelovanju s KOM-PAS-om Jugoslavija, 21.40 TVD — noč, 21.30 Ob skodelici kave — glasbena oddaja, 22.10 Nočni film

tedenski koledar

PETEK, 9. december — Valerija
SOBOTA, 10. december — Smiljan
NEDELJA, 11. december — Danijel
PONEDELJEK, 12. december — Ivana
TOREK, 13. december — Lucija
SREDA, 14. december — Dušan
CETREK, 15. december — Kristina

kino

PARK MURSKA SOBOTA
in 11. decembra ob 15. uri ameriški barvni risanka: »POPAJEVE NORČIJE« ter ob 17. in 19. uri italijanski barvni, vstavni film: »LJUBICA POD POSTELJO«.

LJUTOMER
10. decembra ob 19.30 uri ter 11. decembra ob 17.15 in 19.30 uri nemški film: »LILI MARLEN«.
14. decembra ob 17.15 in 19.30 uri ameriški film: »PREDSTAVA GROZE IN STRAHU«.

ČRENŠOVCI
9. decembra ameriški barvni film: »JAHAIČI NA DOLGE STEZE«.
10. in 11. decembra hongkongski barvni film: »ZMAJ PROTI TIHOTAPCEM MAMIL«.
13. decembra italijanski barvni film: »JAZ, NILSKI KONJ«.

prodam

POLTOVORNI AVTO TAM 2000, registriran, vozen z B kategorije, prodam ali zamenjam za **CARAVAN** ali **KOMBI**. Janko Jeruzalem 11, p. Cankova, Ljutomer. In-563.

MALE PUJSKE PRODAM. Katican, Panonska 66. M-4501

OSEBNI AVTO MINI 1000, letnik 1977, registriran, prodam. Informacije: Demo Mecilovšek, Murska Sobota, Kidričeva 31. M-4603

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, ohranjen, prodam. Marija Topolovec, Staneta Rozmana 2, Murska Sobota. M-4504

FIAT 126 P, letnik 1982, prodam. Tišina 56. M-4506

TRAKTOR STEYR, 28 KS, z menjalnikom, prodam. Turnišče, St. Kovača 138. M-4507

MOPED S ŠTIRIMI PRESTAVAMI, letnik 1978, prodam. Radenci, Gubčeva 12. M-4511

TRAKTOR STEYR, 4 KM, prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Stefan Huber, Gornji Slaveči 79, p. Cankova. M-4512

PEC TAM STADLER, 35.000, novo, prodam. Gornji Petrovci 70. M-4513

ŽETVENI KOMBajn CLAS in nakladalec za gnoj na električni pogon prodam. Aloja Kralj, Spodnja Scavnica 71, p. Gornja Radgona. M-4514

KOMBI PEČ NA TRDA GORICA in visoko brejo kravo prodam. Pečevci 2, p. Bodonci. M-4515

TELEVIZOR črno-beli, rabljen, poceni prodam. Horvat, Murska Sobota, Miklošičeva 11. M-4516

OREHE, večjo količino, prodam. Karonja, Panovci 13, p. Križevci v Prekmurju. M-4517

DVE KRAVI PRODAM. Andrejci 38, p. Martjanci. M-4518

V teh dneh bom obiskal gostilno na Hofizi, se okrepčal in razvedril.

DVE TELICI ALI KRAVI — PO IZBIRI — breji, prodam. K., Okoslavci 6. M-4570

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, star tri leta, prodam. Serec, Bakovci, Mladinska 64, telefon 76-142. M-4571

SUMBEAM 1200, registriran do avgusta 1984, prodam. Mira Novak, Radomerje 14/G, p. Ljutomer, telefon 069/81-042. In-535

DVE LETNI IN DVE ZIMSKI GUMI 145 x 12 za ZASTAVO 750 prodam. Alojz Karba, Stara Nova vas 36, p. Križevci pri Ljutomeru. In-569

PRAŠIČE, domače reje (160 kg), majhne pujske, približno 30 kg in televizor AMBASADOR črno-beli, z manjšo okvaro, prodam. Kocen-Brglez, Rincetova graba 1, p. Ljutomer. In-570

MLATILNICO HOFHER-SCHRANTZ 710 PRODAM. Telefon 78-624. M-4573

SKODA CUPE, letnik 1980, naprodaj. Alojz Žalman, Cankova 10. M-4574

BREJO TELICI, kontrola A, prodam. Dokležovje 61. M-4575

KOTNO RAZTEGLJIVO GARNITURO z dvema foteljema za dnevno sobo, staro šest mesecev, prodam. Paler, Lendavska 25. M-4576

STEKLO IN POLOSOVINO ZA 850 CUPE IN POLOSOVINO ZA R-4 prodam. Odranci 383. M-4577

ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Skakovci 40, p. Cankova. M-4578

ENODELNI KOMBINEZON, črno-rdeče barve, po ugodni ceni prodam. Telefon 74-909. M-4580

ZASTAVO 101, letnik 1972, neregistrirano prodam za 20.000 din. Horvat, Titova 1/B, stanovanje 8. M-4582

DELE ZA SPAČKA PRODAM. Bojan Maučec, Lendavska 19/A, M. Sobota. M-4583

ZASTAVO 101, letnik 1977, prevoženih 47.000 km, poceni prodam. Peskovci 28. M-4584

DVA FOTELJA PRODAM. Stanin, Vrtna 8/V-35. M-4585

KRAVO, staro štiri leta, devet mesecev brejo, prodam. Turnišče, 1. maja 14. M-4630

TERMOAKOMULACIJSKO PEČ AEG, 6 KW, v dobrem stanju, prodam. Sonja Antolič, Kidričevo naselje 2, Radenci. M-4631

TRAKTOR STEYR, tip 188 s koso in jermenico prodam. Franc Raduha, Banovci 29. M-4633

SKODO 110 L, karambolirano, tudi po delih in štiri gume TRAJAL 155/14 prodam. Serdica 11. M-4635

KRAVO PO IZBIRI PRODAM. Gornja Bistrica 153/A. M-4637

DVE ZIMSKI GUMI ZA FIAT 750, malo rabljeni in platišče koleca za ZASTAVO 750 z zračnico prodam. Krapje št. 1, p. Veržej. In-575

TRAKTORSKE GUME 10 x 28 in 750 x 16, prodam. Borejci 12, p. Tišina. M-4609

SVINJO ZA ZAKOL (180-200 kg), prodam. Dolnja Bistrica 37. M-4611

ZASTAVO 1300, obnovljeno, registrirano do decembra 1984, prodam. Rudi Potočnik, Vadarci 31, p. Bodonci. M-4613

ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano, prodam. Vadarci 27, p. Bodonci. M-4614

PRAŠIČA ZA ZAKOL (cca 180 kg), prodam. Sebeborci 132. M-4615

HIŠO V LENDAVI, takoj vseljivo, primerna tudi za malo obrt, prodam. Informacije po telefonu (069) 23-296. M-4616

ZIMSKE GUME S FELNAMI ZA ŠKODO PRODAM. Zitek, Generala Maistra 1, Murska Sobota, telefon 22-361. M-4617

TRDJA MEŠANA DRVA (akacija, bukev), cca 10 kv. m., prodam. Pordašinci 20, telefon 72-725. M-4618

ŠTEDILNIK GORENJE (4 elektrika + 2 plin), prodam. Alija Karđoša 1, telefon 22-529. M-4619

ŽENSKI KRZNIENI PLAŠČ VELUR ŠT. 38, novi, prodam. Rožman, Zavod za ek. in urbanizem, telefon 21-790. M-4620

TRAJNOGOREČO PEČ EMO PRODAM. Sever, 14. divizije 8, telefon 22-882. M-4621

TRAKTOR ZETOR, 35 KS, prodam. Jože Hamler, Orehovski vrh 3. M-4623

TELEVIZOR PHILIPS, črno-beli, potreben manjšega popravila, prodam. Markišavci 36/B. M-4624

RENAULT 4 TLS, letnik 1976, prevoženih 47.000 km, prodam. Škalič, Černelavci 33, telefon 23-204. Ogled po 14. uri. M-4625

PARCELO MED BOGOJINO IN FLOVCIH, primerno za vikend, prodam. Naslov v upravi lista. M-4626

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 19 s priključki prodam. Murska Sobota, 1. maja 20, telefon po 15. uri: 23-733. M-4628

KRAVO, staro štiri leta, devet mesecev brejo, prodam. Turnišče, 1. maja 14. M-4630

TERMOAKOMULACIJSKO PEČ AEG, 6 KW, v dobrem stanju, prodam. Sonja Antolič, Kidričevo naselje 2, Radenci. M-4631

TRAKTOR STEYR, tip 188 s koso in jermenico prodam. Franc Raduha, Banovci 29. M-4633

SKODO 110 L, karambolirano, tudi po delih in štiri gume TRAJAL 155/14 prodam. Serdica 11. M-4635

KRAVO PO IZBIRI PRODAM. Gornja Bistrica 153/A. M-4637

DIRKALNO KOLO MARATON in motorno kolo MZ 125 VETERAN, registrirano. Žekš, Arh. Novaka 15, Murska Sobota. M-4640

TRAKTOR STEYR, 18 KS, s priključki, prodam. Jože Horvat, Turnišče, Rožna 12. M-4651

PEČI NA OLJE (za kuhinjo in sobno), prodam. Informacije: Murska Sobota, Stefana Kovača 34. M-MM

FIAT 125 PZ PRODAM. Ogled v popoldanskem času. Vidonci 33. M-MM

KRAVO, brejo štiri mesece, staro devet let, prodam. Marija Slavič, Berkovci 23/A, p. Videm ob Ščavnici. In-577

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Žnidarič, Stara Nova vas, p. Križevci pri Ljutomeru. In-576

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 18 s plugom in prikolico prodam. Branko Klajnčar, Podgradje 6, p. Ljutomer. In-578

ZASTAVO 750, letnik 1978 in SIMCO 1000 — po delih, prodam. Ogled v dopoldanskem času ali v nedeljo. Dankovci 26. M-4653

FIAT 126 P, letnik 1979, prodam za 180.000 din. Zerkovci 47. M-4650

TAM 5000, dva pogona, v brezhibnem stanju, registrirano do 27. 7. 1984, prodam. Drago Gelc, Velika Polana 155/A. M-4655

KRAVO staro pet let, s tretjim tetelom brejo, prodam. Fokovci 62. M-4656

KAVČ GARNITURO PRODAM. Cilka Novak, Lendavska 19/A. M-4658

WALKMAN SCHREIBER PRODAM. Kličite v soboto: 24-278. M-4659

VISOKO BREJO SVINJO in enosono traktorsko prikolico, brez kiperja, prodam. Anton Kohek, Dolnja Bistrica 37/A, p. Črenšovci. M-4660

DVE PEČI NA OLJE PRODAM. Lendavska 23/B, M. Sobota. M-4661

BARVNI TELEVIZOR GORENJE UGODNO PRODAM. E. Ružič, 21-259 ali 21-878. M-MM

SVINJO ZA ZAKOL (cca 120 kg), prodam. Černelavci 57. M-4664

MALE PUJSKE (20 kg), krmiljene z domačo krmo, prodamo. Anton Dervarič, Krašči 30, p. Cankova. M-4665

PLUG (10-colni), prodam. Geza Sečko, Vaneča 33, p. Puconci. M-4666

38 AROV MEŠANEGA GOZDA PRODAM. Krplivnik 63. M-4667

ZASTAVO 101 MEDITERAN, letnik julij 1981, prodam. Ogled v nedeljo dopoldne; Odranci 384. M-4668

TOMOS AUTOMATIC 3 M, prevoženih 500 km, prodam. Informacije do 15. ure na tel. 21-000 (interna 44), popoldne telefon 22-939. M-MM

sobe

SOBO S KUHINJO ALI STANOVANJE IŠČE MLAD PAR BREZ OTROK. Ponudbe na upravo lista. M-4510

MANJŠE STANOVANJE V LJUTOMERU ali okolici iščem. Naslov v upravi lista. In-567

SOBO in kuhinjo s posebnim vdom oddam. Naslov v upravi lista. M-4606

zaposlitve

SLUŽBO DOBI ČISTILKA (redni delovni čas ali 4 ure dnevno). Gostišče Gerlec, Murska Sobota, Kidričeva 31. M-4503

PRIDNO DEKLE ZA STREŽBO in POMOČ V KUHINJI SPREJMEM. Stanovanje in hrana v hiši. Telefon 062-72-12. M-4567

GOSPODINJO ZA DELO V HIŠI in na vrtu v bližini Ljubljane, išče starejši zakonski par brez otrok. Stanovanje, hrana in OD zagotovljeno. Ponudbe na upravo pod: „DUŠAN“. M-4593

KV NATAKARICO ZA DOLOČENI ČAS in čistilko za 4 ali 8 ur dnevno, zaposljin. Gostilna Prelog, Beltinci. M-4610

ŠIVIJO SPREJMEM ZA NEDOLOČEN ČAS. Delo je serijsko, enozmensk. Sonja Antolič, Kidričevo naselje 2, Radenci. M-4631

SLUŽBO DOBITA DEKLETI ZA DELO V GOSTINSTVU IN SICER ENA ZA SAMOSTOJNO STREŽBO GOSTOM, DRUGA PA ZA POMOŽNA IN ČISTILNA' DELA V KUHINJI. Nastop službe s 15. 1. 1984. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Ivanka Mlakar, Črnivec 11, 64243 Brezje. M-4662

PRIDELOVALCEM OLJNIH SEMEN!
OBVEŠČAM KMETOVALCE, da smo začeli s predelavo oljnih semen. NAROČILA SPREJEMAMO VSAK DAN OSEBNO ALI PO TELEFONU 22-951.

GEZA ŠIFTER
Polana 2
p. Puconci

IZOŽNO

NOVO!
OPTIKAEXPRES V LJUTOMERU, Berdenova 2, se priporoča s hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal. Nudimo tudi na izbiro uvožena stekla in okvirje. Se priporoča KV OPTIK BRANKO ROŠKAR. In-566

PREKLIC!
Preključujem javnost spričevala za 7. razred OŠ Puconci. Olga Flišar, Černelavci 3/A, p. M. Sobota. M-4555

STARŠI, ki ste na sezonskem delu v tujini in ne veste komu dati otroke v zanesljivo oskrbo se oglasite na naslov v upravi lista. M-4561

PREKLIC!
Preključujem neresnične besede, ki sva jih izrekla Stanku in Silvi Kolmanič. Martin in Anica Kolmanič, Ormoška cesta 20, Ljutomer. In-574

PREKLIC!
Preključujem veljavnost spričevala za 4. razred OŠ Rogašovci, izdano leta 1974. Jože Kuronja, Serdica 48, p. Rogašovci. M-4596

OSAMLJEN UPOKOJENEC, star 55 let, z lepim majhnim posestvom blizu mesta, želi spoznati vdovopokojenko, primerne starosti, za skupno življenje. Oglaš naj ne moti. Ponudbo s sliko pošljite na upravo lista pod „SKUPNO V NOVO LETO“. M-4627

VARSTVO ZA 8-MESEČNEGA OTROKA V DOPOLDANSKEM ČASU IŠČEM. Vratuša, Cankarjevo naselje 13, Murska Sobota, telefon 24-044. M-4643

Sporočamo žalostno vest, da nas je po 20 letih prizadevnega dela zapustila naša sodelavka

Erika Kovač
farmaceutski tehnik

Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

PZC TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota Družbenopolitične organizacije TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota. Gornja Radgona. Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor.

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik). Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika). Jože Subjan (odgovorni urednik). Brigita Bavčar. Jani Dominko. Jože Graj. Milan Jerše. Ludvik Kovač. Dušan Loparnik. Feri Maučec (sport). Vlado Paveo. Stefan Sobočan. Janko Stolnik (dopisništvo). Branko Zamec. Uroš Endre (tehnični urednik). Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, uredniški oddelki, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 23-1317. — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din. — Celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana št. 1000000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VESTNIK

tel. 069/73-13
Branko radenci

V SPOMIN

14. decembra bo minilo eno leto, polne žalosti, odkar nas je zapustil naš dobri mož, oče, dedek in brat

Štefan Lipič

iz Maribora

Težko je doumeti resnico, da te ni več med nami, a v naših srcih še vedno živiš in boš živel, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

*A dan je črni moral priti,
briskosti dan, oj dan solzan,
težka bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.*

V SPOMIN

28. novembra 1983 je minilo boleče in žalostno leto, odkar nas je zapustil in za vedno odšel od nas naš najdražji mož, oče in stari oče

Janez Kisilak

iz Kruplavnika

Prazen je naš dom in vse je pusto brez tebe. Hvala vsem, ki se ga radi spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

4. decembra je minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Janeza Nemeta

iz Mačkovec

Odkar te ni več med nami, je naše življenje prazno in pusto. Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko žalost. Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Žalujoči: žena, sin z družino, hčerka in sestre

*Že eno leto v hladnem grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v mislih si navzoč.*

V SPOMIN

4. decembra je minilo eno leto, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

Geza Malačič

iz Kančevce

Še vedno je težko doumeti resnico, da nisi več med nami. Dom, ki si ga imel rad, v katerem smo bili srečni, je ostal prazen. Odšel si od nas tja, kjer ni trpljenja in ne bolečine.

Vsem, ki se ga še spominjate in krasite njegovo prerano gomilo še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Gizela, sinova Geza in Janez z družinama ter hčerka Jolanda z družino iz Avstrije

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi brat, oče, dedek in pradedek

Avgust Marič

iz Ropoče

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Zahvaljujemo se tudi gasilskemu sektorju Čankova, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Štefanu Flisarju za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena zhvala!
Ropoča, 9. novembra 1983

Žalujoči: VSI, KI SMO VAS IMELI RADI

*Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš*

V SPOMIN

4. decembra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena in mama

Ema Gorza

iz Lončarovec

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo in odšla si tja, kjer ni trpljenja in ne bolečine. Naš dom, ki si ga imela rada, je ostal pust in prazen, ostali so le sledovi tvojih pridnih rok, vendar v naših srcih živiš in boš živela, dokler bomo živeli mi, ki smo te imeli radi.

Cvetje in prižgane sveče na tvojem preranem grobu so dokaz naše ljubezni do tebe.

Žalujoči: MOŽ KALMAN IN SIN GEZA Z ŽENO ELO

V SPOMIN

6. decembra sta minili dve leti, polni žalosti, odkar nas je tragično za vedno zapustil naš dragi

Leopold Kosednar

iz Kraš

Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih globoko rano. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in na njem prižigate sveče.

Žalujoči: žena z otrokoma, oče, mama in sestra Gizela z družino

ZAHVALA

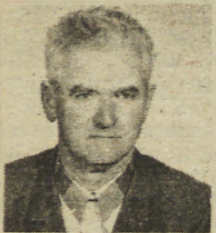
Ob boleči izgubi, ko nas je v 77. letu starosti nepričakovano za vedno zapustila naša ljuba mama, tašča in babica

Terezija Kuhar

iz Petanjec

ki je urezala težko rano v naših srcih, se iskreno zahvaljujemo sosedom, duhovniku, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede, GD Petanjci, kolektivu IMP DO Panonija M. Sobota ter vsem, ki so darovali vence in šopke, nam izrekli sožalje, drago pokojnico pa pospremili na njeni poslednji poti.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

V SPOMIN

16. decembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Štefan Maučec

iz Melinca 202 a

Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko žalost in globoko rano. Naš dom je prazen, a v naših srcih in mislih boš ostal do konca naših dni. Hvala vsem, ki na njegov grob prinašate cvetje in na njem prižigate sveče.

Žalujoči: žena, sinovi in hčerke z družinami

*Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

*Po livadi se ozremo,
hiša prazna tam stoji,
vrata nemo so priprta,
ker tebe draga mama več tam notri ni.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je komaj v 59. letu starosti zapustila draga hčerka, žena, mama, stara mama in sestra

Marija Bedek

roj. Gergar iz Križevca v Prekmurju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za obiske v času njene bolezni, za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje.

Posebna zahvala dr. Kiršnerju in patronažnemu osebju iz G. Petrovec, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS Elemerju Hariju iz Križevca za poslovilne besede.

Žalujoči: oče, mož, hčerka Angela z možem Zoltanom, vnuka Gabriel in Gabriela, sestra Irma z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustil naš dobri oče, stari oče in tast

Štefan Červek

iz Nemčavec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom in kolektivom Agroservis, GP Zvezda in ZGP Pomurski tisk oddelek kock za darovane vence in cvetje, izrečeno sožalje ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Nadi Savel-Svajgel in patronažnim sestram za lajšanje bolečin v času njegove bolezni.

Zahvaljujemo se duhovniku za pogrebni obred, pevskemu zboru za odpete žalostinke, govorniku za ganljivo slovo in gasilcem za pomoč pri organizaciji pogreba.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!
Nemčavci, 26. novembra 1983

Žalujoči: hčerki Helena in Marija, sin Emil in snaha Helena z družinami ter ostalo sorodstvo

*Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

V SPOMIN

6. decembra so minila tri žalostna leta, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

Barbara Režonja

iz Gaberja

Vsem, ki se je še spominjate, obiskujete njen grob, ga krasite s cvetjem ali na njem prižigate sveče, iskrena hvala.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano, za vedno zapustila naša draga žena in sestra

Marija Kolenko

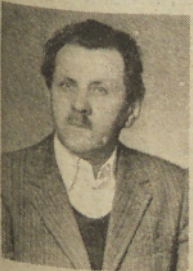
iz Gornje Bistrice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in šopke, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala g. dekanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovične besede.

G. Bistrica, 8. novembra 1983

Žalujoči: mož Karel, rejenka Slavica, sestre in brat z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in dedka

Antona Žilavca

iz Tišine

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.

Posebna zahvala g. župniku za opravljeni obred, predstavniku KS ter pevcem za odpete žalostinke.

Tišina, 29. oktobra 1983

Žalujoči: žena Marija, otroci Albina, Stanko in Jože z družinami, Olga z možem, Franček, Majda in Mirko, sestre z družinami ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

25. novembra so minila tri leta, polne žalosti, odkar smo izgubili našega dragega moža, očeta in sina

Zoltana Rituperja

iz Markišavca

Z bolečino v srcu se ga spominjamo. Velika je bila njegova dobrosrčnost, ki smo jo bili vsi deležni.

Hvala vsem, ki se ga skupaj z nami še spominjate in prihajate prižigati sveče na njegov prerani grob.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 57. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, omama in sestra

Sidonija Gomboc

iz Šalovec

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala predstavniku KS Ludviku Abrahamu za ganljive poslovične besede ob odprtem grobu, g. duhovniku Jani za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Janez, sin Geza, hčerka Marija z družino, brat Vilmoš z družino, Angela z družino in ostalo sorodstvo

*Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po dolgi in hudi bolezni za vedno zapustil naš dobri mož, skrbni oče in stari oče

Viljem Zavec

iz Otovca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Iskrena zahvala medicinskemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka soboške bolnišnice za lajšanje bolečin, dr. Boharju za dolgoletno zdravljenje, g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, predstavnikom cerkvene občine Križevci za darovani venec in poslovične besede ob odprtem grobu, pevcem za odpete žalostinke, predstavnicu KS tov. Marti, GD Otovci za organizacijo pogreba in poslovične besede, gasilcem iz Mačkovec in Kuštanovec, godbi na pihala iz M. Sobote ter dobrim sosedom Gezi Horvatu, Zlatku, Mariji Miliki in Smodiševim iz Mačkovec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Globoko žalujoči: žena Terezija, hčerka Zdenka, sin Janez z družino iz Ljubljane in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

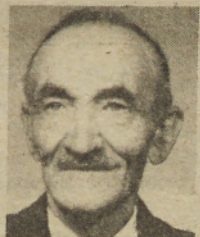
Alojza Damiša

iz Stare Nove vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in šopke ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku in g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, GD Stara Nova vas, kolektivu Marlesa iz Boračeve in kolektivu Mure iz Gornje Radgone.

Žalujoči: žena Rozika, hčerka Elica, Slavica in Dragica z družinami ter ostalo sorodstvo

*Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je po kratki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Franc Gerlec

upokojeni krojač in kmetovalec
iz Beznovec 46

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivu zobne ambulante za darovane vence in cvetje, izrečena sožalja ter tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se duhovniku za pogrebni obred, pevskega zboru za odpete žalostinke, govorniku za ganljivo slovo, vsem udeleženiim GD, posebno pa še Izidorju Vučaku in sosedom, ki so nam priskočili na pomoč.

Beznovci, M. Sobota, Moravci, 18. XI. 1983

Žalujoči: žena Cilika, sinova Konrad in Rudi, ter hčerka Terezija z družinami in ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage žene, mame, stare mame in tašče

Terezije Črnko

iz Čepince

ki nas je po težki bolezni v 83. letu starosti za vedno zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem ter vsem, ki so darovali vence in šopke, sočustvovali z nami ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje.

Prisrčna hvala zdravstvenemu osebju ginekološkega oddelka soboške bolnišnice za požrtvovalnost v času zdravljenja, g. župniku za obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavnicu KS tov. Zorki za poslovične besede od odprtem grobu in kolektivu Moravskih toplic.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Čepinci, 22. novembra 1983

Žalujoči: mož Jurij ter sinovi in hčerka z družinami

GLOSA

Jalova natezanja!?

»Nerazumljivo pa je privatizacijsko-lastniško obnašanje vodilnih delavcev VG Kapela pri uredništvu sklepanju zboru združenega dela občinske skupščine in s tem zvezano aktivnostjo poenotenja organiziranosti kmetijstva v naši občini. Odpori v obliki praznih obljub, izmišljenih izgovorov, očitnega zavlačevanja, napačnega informiranja delavcev in podobno, presegajo meje razumnega. Kaj nam v takih primerih pomenijo stališča in usmeritve organa družbenopolitične organizacije in sklepi zborov občinske skupščine?«

Tako je bil brez dlake na jeziku bivši radgonski predsednik SZDL Zivko Tuta na občinski-volilno-programski seji SZDL v Gornji Radgoni, ko je vnovič dregnil v razmere v VG Kapela, ki ob vsem zavlačevanju in preklanju postajajo že malone farsa samouprave. Zdi se celo, da taka — drugače bi jim težko rekli — jalova natezanja nekemu (le komu?) kar ustrezajo, nihče pa noče (ne želi?, ne more?) presekat gorjidskega vozla, ki se s podaljševanjem rokov za spremembo razmer le še bolj voza in meštra. Sicer pa nad kolektivom že od srede lanskega leta visi »Damo kleveč meč prisilne uprave«; najprej so ga družbeni pravobranilec samoupravljanja oz. občinski izvršni svet z občinsko skupščino preložili do 31. oktobra, zdaj pa ga spet prelagajo, to pot kar do 31. junija prihodnje leto.

Karkoli se že dogaja v VG Kapela in karkoli kroži v javnosti, je tako početje odgovornih — brez da želimo komurkoli soliti pamet ali vsiljevati lastno mnenje — najmanj pošteno do zaposlenih. Če občinski izvršni svet sodi, da razlogi, ki so pripeljali do predloga za začasen ukrep družbenega varstva v delovni organizaciji, niso odpravljani, naj ukrepa. In če se vrnejo k citatu: mar ravno tako jalova natezanja ne »presegajo meje razumnega«?

Branko Žunec

BRAT IN SESTRA MLINARIČEVA PONOVNO POD LASTNO STREHO

DOM — BIVALNA ENOTA

Kakšnih štirinajst dni že stoji v Črenševcih nova bivalna enota Avtoradgone. Prvzaprav danes to ni več nobena redkost, vendarle pa je sam način, kako je do postavitve bivalne enote, nosi hišno številko 114, prišlo, gotovo svojevrstna zanimivost. Dobra dva meseca in pol sta namreč minila, odkar so na skupščini radgonskega socialnega skrbstva sprejeli sklep, da omogočijo nakup bivalnega kontejnerja za sestro in brata Mlinaričeva. In sedaj imata novo streho v

leta stanujeta v bivalniku. Odgovor pa je le eden: kljub temu da so jima že skoraj povsem omagale moči, ju srce še veže na domačijo.

»Vidite,« je pritegnila Julijana. »Stara hiša propada, nimava denarja, da bi jo lahko vzdrževala. Vendarle pa želiva preživeta stara leta na domačiji. Pol leta sva živela pri sosedih, vseeno pa je drugače, če si pod lastno streho. Zato sva kontejnerja prav vesela. Dom ostarelih pa ni za naju, kmalu bi naju potolklo domotožje. Kurjavo

»Lastna streha je največ!« pravita Julijana in Alojz Mlinaričeva.

neposredni bližine stare, ki jo je že — kot tudi zidovje — močno načel zob časa, kar pa je za njiju, kot sama pravita, najbolj pomembno.

Iz novega bivalnika se je kadilo, v improvizirani kuhinji pa sta si grela stare kosti 74-letni Alojz in 69-letna Julijana. Nenadejanega obiska sta bila prav vesela in precej se jima je razvezal jezik.

»Takole že domujeva par dni,« se je prvi ojunčil Alojz. »Zaenkrat sicer še nisva utegnila vsega postoriti, vendarle pa je v kuhinji prijetno toplo. To pa je tudi najbolj pomembno, saj oba že precej boleha.«

Nepoučeni bratec se bo gotovo vprašal, zakaj na stara

sva si priskrbela in nekako bo že šlo.«

Drži, da bi bila zidane hiše še bolj vesela, toda tudi do bivalnika ne bi mogla priti brez sredstev občinskega socialnega skrbstva.

Seveda ne zastoj. Mlinaričeva sta že dolgoletna prejemnika denarne pomoči kot dodatnega vira preživljanja. To pomoč sta najprej prejela od občine, kateri v zameno sta že zapisala okrog tri hektarje posestva in propadajočo hišo, sedaj pa od socialnega skrbstva, katerim bo kontejner tudi prešel v last po njuni smrti. Pa vendarle gre rešitvi njunega stanovanjskega problema prikimati. Kajti tuje okolje je prerano strlo že marsikatero srce. V. Paveo

S TORBO DO PENZIJE

JOŽE HOZJAN IZ ČRENŠOVEC JE BIL PISMONOŠA 31 LET — NIKOLI V BOLNIŠKEM STALEŽU — POVSOD SO DOBRI LJUDJE

Takoj v začetku moram povedati, da sem se moral precej truditi s prepričevanjem, kajti Jože Hozjan iz Črenšovec, dolgoletni pismonoša, se je otepal pogovora za časopis. Dejal je namreč, da za časa službovanja na pošti pač ni mogel storiti velikih dejanj, zaradi katerih bi »moral v časopis«.

Ali res ne? Pismonoša je bil od 2. januarja 1950. leta do 18. februarja 1981. leta. Torej dobrih 31 let. Opravljal je delo dostavljaja, kar mu je bilo sila všeč, medtem ko mnogim drugim pomeni taka služba le odskočno desko — za drugo delo. Vsaj v preteklosti je bilo tako. Potemtakem ni čudno, da so poštna podjetja nenehno iskala dostavljaja, mi — naslovniki — pa se kako nismo mogli sprijazniti z vsak teden novim pismonošem.

»Že tedaj, ko sem bil še otrok, sem raznašal razne časopise.

Leta 1950, ko so mi na pošti v Črenšovec ponudili službo dostavljaja, nisem pomišljal in jo kar sprejel. Rad sem med ljudmi, vesel sem bil, ko sem jim prinesel veselo novico, in tolažil sem jih, ko je bila vsebina sporočila žalostna. Kjerkoli na območju črenšovske pošte sem dostavljal pošiljke, povsod so dobri ljudje, sila gostoljubni; mnogokrat so me hoteli zadržati, da bi se jim pridružil ob raznih slavnih, vendar je bilo treba odnesti pisma,

časopise... zato sem zvrnil kozarec in šel naprej. Ljudje so me poznali (pa ne le zaradi uniforme), povsem drugače pa je bilo s — hišnimi čuvaji. Psi, vsaj nekateri, se niso navadili na čestega

obiskovalca s torbo, zato so me »pozdravljali« ne le z lajevedom, ampak tudi — kar je seveda hujše — z zobmi. Poglejte samo moje noge.«

Jože Hozjan je zdaj že drugo leto upokojen. Zaradi slabega osebnega dohodka je penzija bolj slaba, vendar se da preživeti, saj pokojnino prejema tudi žena. Od poštnega urada se nekako ne

NAŠI UPKOJENCI

more posloviti, saj čisto običajne poštno uslužbenke, ki zdaj delajo seveda v veliko boljših razmerah kot on. S ponosom je povedal, da je bil v minulih tridesetih letih tu in tam tudi kaj bolan, vendar ni hotel v bolniški stalež. Torej 31 let je delal, na bolniškem pa ni bil nikoli! Pohvalno je tudi to, da je bil eden izmed tistih redkih delavcev v združenem delu, ki prihajajo na delo pravočasno, najmanj pol ure pred uradnim začetkom dela! Koliko je danes takih delavcev?

Povsem upravičeno je Jože Hozjan iz Črenšovec prejel 1973. leta medaljo dela, prav tako tega leta domicilno listino skupščini občine Lendava in Murska Sobota za organiziranje in sodelovanje v NOV. Leta 1975 je prejel priznanje ZZB NOV za delo v borčevski organizaciji. 1981. leta pa priznanje Osvobodilne fronte.

Ne nazadnje naj omenim še spominsko listino, ki mu jo je podelil Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota za širitev Vestnika.

Pride čas, ko se mora človek posloviti od dela. Jože Hozjan je nerad šel v pokoj, toda zbral je 40 let delovne dobe (9 let je delal v drugih dejavnostih), zato je bilo prav in pošteno, da je delovno mesto prepustil mlajšim.

S. SOBOČAN

ŠOLARJI POMAGALI PRI POLAGANJU KABLA

Ko je pred kratkim tekla akcija polaganja telefonskega kabla od Gornje Radgone do Podgrada, so se akcije udeležili tudi pionirji in mladinci osnovne šole Jože Kerenčič iz Gornje Radone. Vsekakor si mladi in njihovi mentorji zaslužijo pohvalo, saj je njihov prispevek pri gradnji telefonskega omrežja dobrodošel.

Na sliki so mladinci osmih razredov osnovne šole Jože Kerenčič pri zakopavanju telefonskega kabla na Stebingerjevem bregu v Gornji Radgoni. Vseh, ki jih je vodila tovarišica Uta Strniša, naša kamera ni mogla zajeti. Ludvik KRAMBERGER

ŠPORTNO SREČANJE

Klub študentov Prekmurja v Ljubljani deluje za namenom, da med seboj poveže prekmurske študente v Ljubljani in poskuša ohraniti njihovo vez z domačo regijo med študijem. Klub je oblika dela občinskih konferenc ZSMS Lendava in Murska Sobota. Področja, na katerih deluje (v glavnem preko svojih komisij) so naslednja: idejno-politično, socialno-ekonomsko, družabno,

kulturno, športno, informativno, mladinsko prostovoljno delo.

Klub nadaljuje vlogo Kluba prekmurskih akademikov, ki je bil ustanovljen 2. aprila 1934. leta. V tem študijskem letu praznuje torej klub svojo petdesetletnico.

Temu jubileju je bilo posvečeno športno srečanje študentov, srednješolcev in delavcev Prekmurja. Klub študentov Pre-

kmurja je v soboto, 26. novembra 1983, organiziral turnir v namiznem tenisu, ki se je odvijal v telovadnici SCTPU v Murski Soboti. Udeležile so se ga naslednje ekipe: Klub pomurskih študentov v Mariboru, Srednješolski center tehnično-pedagoške usmeritve v M. Soboti, DO Mura, Klub mladih v M. Soboti, NTK Sobota, ter Klub študentov Prekmurja v Ljubljani.

Tekmovanje je bilo prvenstveno namenjeno prijateljskemu srečanju udeležencev, vendar pa je hkrati predstavljalo tudi dokaj kvalitetno srečanje igralcev namiznega tenisa. V večini ekip so namreč sodelovali aktivni ali bivši igralci namiznega tenisa. Najbolj zagrizena borba se je odvijala ravno za prvo mesto.

Tekmovanje se je končalo z naslednjim vrstnim redom: 1. KŠP v Ljubljani (Veren, Horvat), 2. SCTPU (Kovač, Zadravec), 3. NTK Sobota I. (Benko, Benkovič), 4. NTK Sobota II. (Gazdag, Unger S.), 5. KPŠ v Mariboru I. (Varga, Kolar), 6. KPŠ v Mariboru II. (Kolmanič, Litrop), 7. Klub mladih (Varga R., Lukašev), 8. DO Mura (Sinic, Žekš).

Tekmovanje se je zaključilo s podelitvijo praktičnih nagrad vsem tekmovalcem, pri čemer sta organizatorju pomagali delovni organizaciji Radenska in Potrošnik. Turnir sam je prav gotovo prispeval k izboljšanju stika študentov s srednješolci in delavci v združenem delu, tokrat pač preko športnega sodelovanja.

S. SOBOČAN

NEKATERI NE MOREMO RAZUMETI

Pravzaprav ne bi niti pisal, če ni bil osamljen v svojem razmišljanju, ker pa nas je bilo tisti večer več enakega mnenja, bom razmišljal kar na glas. Po dolgem času je bil v Ljutomeru ponovno družabni dogodek, ki mu ni bilo para, vsaj po odzivnosti določenih krogov ljutomerske izbrane družbe. Gre za večer t. i. srbske kuhinje v ljutomerskem hotelu Jeruzalem.

Ze kar tradicionalno postaja to družabno srečanje in kar je najpomembnejše: še en

KOZERJA

dokaz o utrjevanju bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, kajti ljutomerski hotel gostuje s svojimi večeri domače slovenske kuhinje tudi v Sumadiji. Vendar pa: bil je rahlo skaljen prijeten družabni večer. Neprijetnost, ki je pokvarila večer, pa se je zgodila že takoj na začetku, pri plačevanju VSTOPNINE!!! zavečerjo. Res je, da je obiskovalec za 200 din vstopnino dobil kozareček prave domače prepečenice (ali karkoli je že bilo). Prav neprijetno se počuti gost, ko pride v HOTEL in mora plačati vstopnino, da lahko gre na večerjo. Gost še nekako razume, če v

restavraciji igra priznan ansambel, ki zahteva zaradi kakega imajo določene stroške, vendar pa gojenje bratstva in enotnosti ne bi bilo treba ponovno valiti na zepe gostev, kajti to je izključno akcija hotela. Ne želim in ne hotim kritizirati ponovno hotelu Jeruzalem iz Ljutomeru, vendar... Za prijetno počutje so v nadaljevanju poskrbeli sicer natakariji iz pristnih narodnih nošah iz Sumadije, dva harmonikarja s »pevačico in pevačem« in s odlično premočno ozvočenjem, tako da bi šlo tudi brez teh elektronskih pomagala. O cenah ne bi niti govoril, saj so bile rahlo pretirane, ne glede na ekonomsko upravičenost in vse druge okoliščine. Skratka 2.000 dinarjev za dve osebi in sorazmerno toliko več za tri ali štiri osebe — vključno z vstopnino je danes resnično preveč, da bi si omenjeno večerjo lahko poravnali na drug način. Križenkoli stroške bi lahko poravnali na drugi način, dosti primernejši za hotel s takšnim slovesom. Sicer pa, verjetno se že vsi, ki smo bili kdaj v tistih treh dneh v ljutomerskem hotelu, veselimo podobne prireditve prihodnje leto. Dušan Logar

PEVCI BREZ ENOTNIH OBLEK

V Trnju imajo že 15 let oktet, ki ga vodi Janez Kovač, ob njem pa pojejo še: Andrej Kovač, Geza Tkalec, Jože Tkalec, Ignac Sarjaš, Stefan Hozjan, Martin Kozlar in Jože Hozjan. Večina je svojčas delala v tujini. Da bi pregnali domotožje, so prvič »uradno« peli ob dnevu žena. Zdjaj ne mine proslava ne v Trnju ne v Črenšovcih, da ne bi nastopili tudi pevci iz Trnja. Ker pojejo pretežno domače — prekmurske pesmi,

jim na dežeh radi prisluhnejo. Sicer pa so peli tudi že v Lendavi, gostovali pa so tudi pri naših delavcih, začasno zaposlenih na Predalberškem v Avstriji.

Radi pa bi imeli enotne obleke, a od zveze kulturnih organizacij oziroma kulturne skupnosti še niso dobili materialne podpore, da bi si jih kupili. Morda so za to tudi sami »krivi«, ker se niso ustrezno organizirali. Bili so neke vrste sekcija pri kulturnem dru-

stvu Črenšovci. V tej zimski sezoni, ko društvena dejavnost ponavadi bolj zaživi, bodo v Trnju skušali ustanoviti kulturno društvo, katerega močna veja bo prav gotovo tudi (ali pa: predvsem!) oktet, zato upamo, da bodo pevci iz Trnja naposled dobili tudi — obleke! Tedaj bodo še rajši prepevali, poslušalci pa jim bodo še bolj pozorno prisluhnil.

S. SOBOČAN

ZLATKO PEJAKOVIČ
V POMURJU
ANSAMBEL MAGNET

petek, 9. 12. 1983 ob 20.00 uri v Moravskih Toplicah
sobota, 10. 12. 1983 ob 20.00 uri v gostilni Klement v Turnišču
nedelja, 11. 12. 1983 ob 19.00 uri v Bakovcih
Vabljen!